

Dün Mecliste sekiz bütçe kabul edildi

Dahiliye, Adliye, Sıhhiye ve Maliye vekilleri mühim beyanatta bulundular

Ekmek ucuzlatılacak, evlenme yaş hadleri indirilecek, serbes meslek erbabının vergilerinde tahfifler yapılacak, her kasabada hekimin, hastanın yatacağı yer ve ilaç tevzi edecek dispanserler açılacak

Dahiliye Vekili B. Şükrü Kayz

Ankara 24 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün B. Refet Canıtezin başkanlığında toplanarak 1938 bütçesinin müzakeresine devam etmiştir. Cele açılırken Elâzık mebusu B. Ahmed Saffet ve Samsun mebusu B. Etemin vefatlarını bildiren Başve-

Sıhhiye Vekili B. Hulûsi Alataş

kâlet tezkereleri okunmuş ve hatıralarına hürmeten bir dakika ayakta sükût edilmiştir. Bunu müteakip bütçelerin müzakeresine geçilmiştir. Kürsüye gelen Maliye Vekili B. Fuad Ağralı, dünkü müzakereler esnasında söz alan bazı hatiplerin ileri sürmüş-

Adliye Vekili B. Şükrü Saraçoğlu

oldukları mütalâalara cevap vermiştir.

Maliye vekilinin cevabı

Maliye Vekili çok çocuklu allelere yardım için vergi tenzilatı yapılmasının umumî irad üzerine vergi konu-

(Devamı 9 uncu sahifede)

Büyük Şef dün Adanadan Ankaraya hareket ettiler

Adanalılar Büyük Şefi coşkun tezahüratla karşıladılar ve uğurladılar. Piyade ve topçu alayları büyük kurtarıncının önünde geçid resmi yaptılar

Mersin 24 (A.A.)

— Beş gündenberi şehrimize şeref vermekte olan Reisi-cümhur Atatürk bu gün saat 12 ye kadar dairelerinde meşgul olduktan sonra saat yarım da refakatlerine valimizi alarak halkın candan ve coşkun tezahüratı içinde otomobille istasyona gelmişlerdir. Halkın selâm ve tazimlerine iltifatla mukabele buyurdıkları gibi valî ve belediye reisimize veda ederek memnuniyetlerini beyan buyurmuşlardır.

İstasyonu dolduran büyük bir kalabalığın alkışları arasında Tarsusa hareket etmişlerdir.

Atatürkün Mersini teşriflerinden bir intiba

Tarsusta

Tarsus 24 (A.A.) — Tarsus halkının candan tezahüratla istikbal edilen bü-

yük şefimiz otomobille Tarsus parkını şerefletirmişler. Büyük şef parkta (Devamı 13 üncü sahifede)

Samopravanın bir makalesi

“Hatay işi Atatürkü şahsen alâkadar eden bir meseledir,,

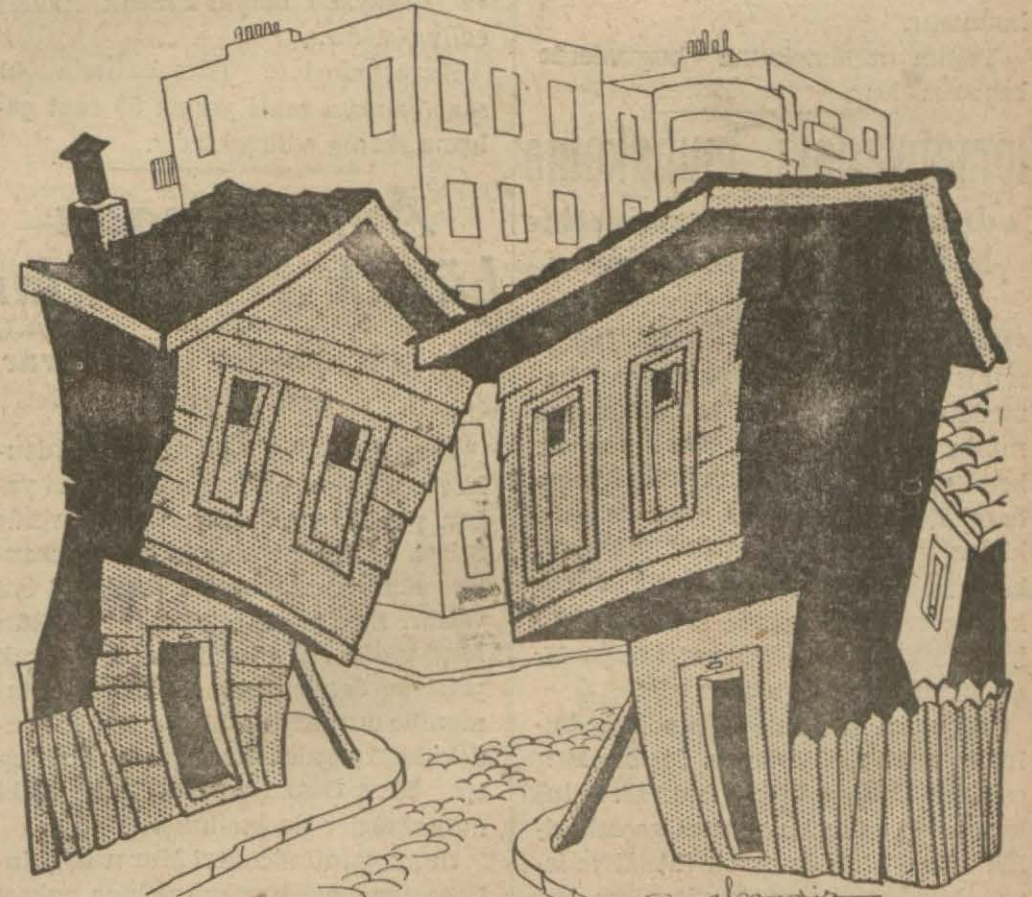
“Atatürk Hataylılara kurtaracağını vadetmişti, aradan on sene geçti Atatürk gibi millet mevzuubahs olunca hiç bir tereddüd bilmiyen bir adam için bu çok uzun bir devredir

Belgrad 24 (A.A.) — Hükümet partisinin gazetesi olan Samo Prava, Hatay hadisleri şayialarını mevzuubahsederek diyor ki: «Atatürk, halkı teskin için üç gündenberi mezkûr muntakada bulunuyor. Askerî kıtaatın bazı hareketleri ve halkın silâhlândığı bildiriliyor.

Türk matbuatı Hatay Türklerinin maruz bulunduğu tazyikleri kaydetmektedir. Bu tazyikler ciddi hadiseler vaziyetini bulmaktadır. Türk matbuatı bu yüzden Fransaya şiddetle hücum eylemektedir. Her ne olursa olsun Hatay işi Atatürkü şah-

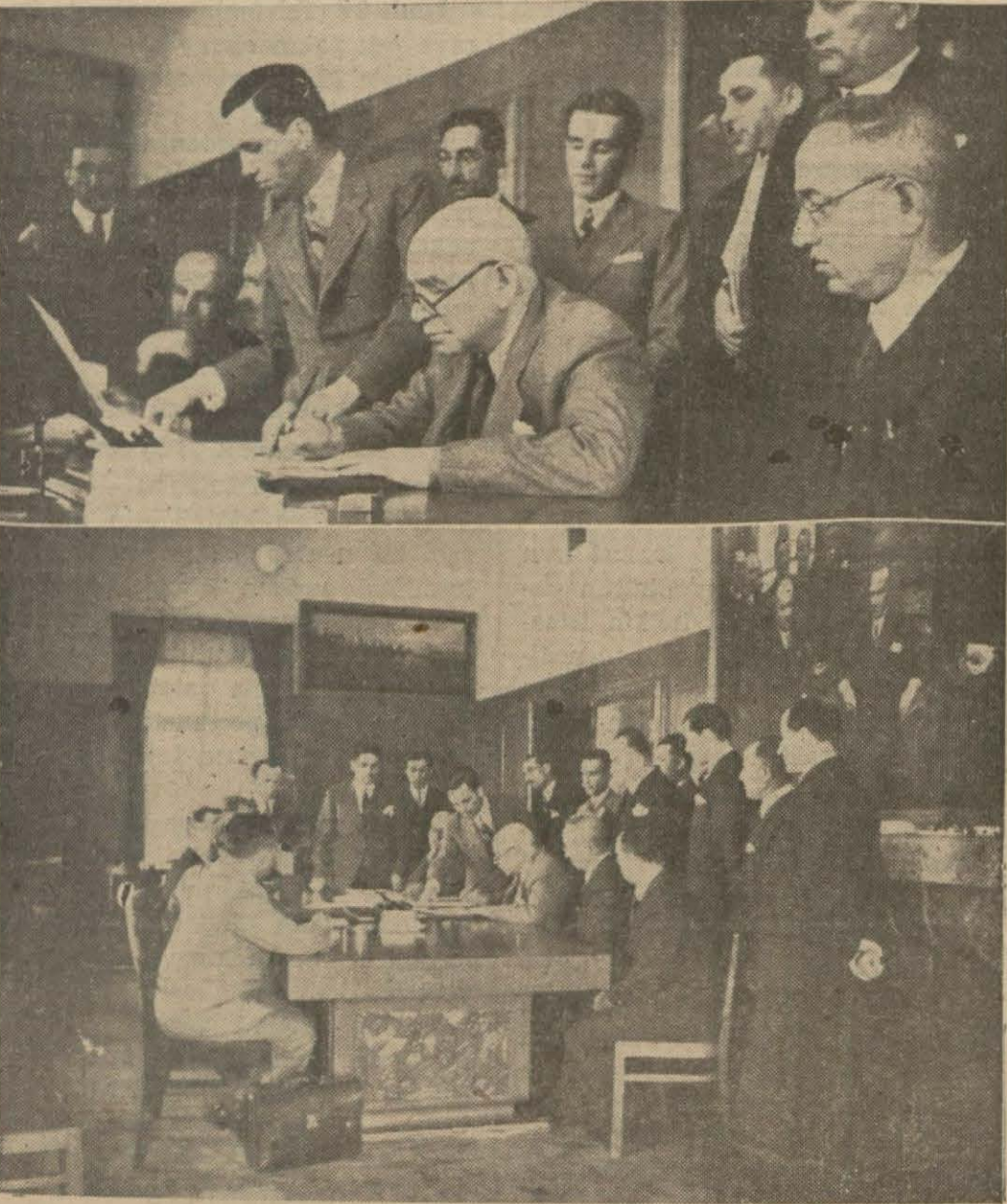
(Devamı 13 üncü sahifede)

Evler konuşuyor... (1)

— Salmatomrukta ahşap bir ev kendi kendine çöküvermiş!..
— Ayıplama!.. Beton yapılar çıktı çıkıls hangimizde can kaldı?..

Istanbul elektrik şirketinin satın alınması mukavelesinin imzası

Ankarada Nafia Vekâletindeki imza resmine aid iki enstantane: Nafia Vekili B. Ali Çetinkaya mukaveleyi imza ederken ve salondan bir görünüş

Pulluk fabrikası

Ziraat Vekâleti plânları hazırladı

Ankara 24 (Akşam) — Ziraat Vekâleti Orman çifliğinde kurulacak pulluk fabrikasının plânlarını hazırlamıştır. Senede yüz bin pulluk imal edecek bir büyüklükte olacak olan bu fabrikanın âlet ve makineleri bugünlerde sipariş edilecektir.

Dikkatler!

İki şehrimizi üç liraya gezen seyyahlar

Geçen gün İstanbula geelen 500 yolculu bir seyyah gemisi Mudanyaya da uğramış. Turistler Bursayı gezmişler. Fakat adam başına memleketimizde bıraktıkları para ancak 3 lira imiş, diye bir gazete şikâyetinde bulunuyor.

Şikâyetimizin seyyahlara teveccüh etmesi doğru değildir. Bilâkis bir vapurdan 1500 lira aldığımızı memnun olmalı, ve limanlarımıza gelen böyle gemilerin çoğalmasını dilemeliyiz.

Şimdi bütün dünyada turizm demokratlaşmıştır. Her gelen ecnebi, bizim bazı gafil çarşı esnafının sandığı gibi, yolunacak yağlı bir kaz değildir. Ekseriyet, mütevazı bütçesi olan fakir insanlardır. Paralarını titriyerek harcarlar ve bir seyahatte gözden çıkardıkları yekûnun en mühim kısmını dünya piyasasına nazaran en elverişli memlekette sarfederler.

Bizim hissemize pek az düşüyorsa, kabahati kendimizde bulmalıyız. Bunun bir serbes rekabet işi olduğunu unutmamalı.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

General Mariç dün İzmirde tayyare dâfi toplarımızın atışlarını takip ettiler

Misafirlerimiz bugün Kocatepe torpidosile Mudanyaya, oradan da Çanakkale ve İzmit'e gidecekler

İzmir 24 (Telefonla) — Dost Yugoslavyanın Harbiye ve Bahriye Nazırı orgeneral Mariç ve refikası, Millî Müdafaa Vekili general Kâzım Özalp, Erkânı harbiye ikinci reisi orgeneral Asım Gündüz ve misafirlerimizin mihmandarları bugün İzmir civarında muhtelif gezintiler yapmışlardır. Bu gezintiler esnasında halk, misafirlerimizi alkışlamıştır.

Orgeneral Mariç sabahleyin Millî Müdafaa Vekili general Kâzım Özalp ve orgeneral Asım Gündüzle beraber Gazimirdaki tayyare kuvvetlerimizi görmüş, tayyare dâfi bataryalarımızın atışlarını takip etmişler ve izmir'e dönmüşlerdir.

Misafirlerimiz saat 12,30 da Orduvinde Mevki kumandanı tarafından şereflerine verilen ziyafette hazır bulunmuşlardır. Ziyafet esnasında Bergama köylerinden gelen efeler millî oyunlar oynamışlardır. Dost hükümet Harbiye ve Bahriye Nazırı orgeneral Mariç millî oyunlarımızı çok beğenmiş ve tekrarlamıştır.

Ziyafetten sonra misafirlerimiz ve

diğer zevat Bayraklı vapuruna binerek körfezde bir gezinti yapmışlardır. Muhterem misafirlerimiz bu esnada müstahkem mevki kuvvetlerimizin bazı gruplarını ziyaret etmişlerdir. Askerlerimiz kendilerini merasimle istikbal etmişlerdir.

Bu akşam saat yirmide Belediye reisi doktor Behçet Uz tarafından misafirler şerefine Kültürpark gazinosunda bir ziyafet verilmiş ve çok güzel bir nutuk söylemiştir.

Orgeneral Mariç mukabele ederek ananevi Türk misafirperverliğini her yerde gördüğünü ve ekonomik, sosyal ve askerlik sahalarında Büyük Dâhi Atatürk rejiminin yarattığı terakkiyata şahid olduğunu söylemiş ve kadehini Büyük Atatürkün sıhhatine ve Türk milletinin saadetine kaldırmıştır.

Misafirler, bugün saat 22 de Basmahane istasyonundan hususî trenle Bandırmaya hareket ettiler. Oradan Kocatepe torpidosuna binerek Mudanyaya gidecekler, oradan da Çanakkale ve İzmit'e geçeceklerdir.

Yeni bütçe

Fevkalâde bütçe ile beraber masraf 307 milyon lira

Ankara 24 (Akşam) — 1938 mali yılı bütçesinin 250 milyon lira olarak tesbit edilerek Mecliste müzakere sine başlandığı malumdur. Fevkalâde menbalarından istihsal edilecek varidatla karşılanacak masraflar da dün bildirildiği gibi 57 milyon liradır. Bu suretle 1938 yılı bütçesi ve aynı yıl içinde fevkalâde menbalardan istihsal edilecek varidatla yapılacak masrafların yekünü 307 milyon liraya balığ olmuştur.

Ankara Belediyesi ikinci reis muavinliği

Ankara 24 (Telefonla) — Çankaya kaymakamı B. Halûk Ankara Belediyesi'nde ihdas edilen ikinci muavinliğe tayin edilmiştir.

Neşir sergisi Türkiye komiserliği

Ankara 24 (Akşam) — İktisad Vekâleti mürakip komiserlerinden B. Suad Şakir Kabaç beynelmîlî Neşir sergisi Türkiye komiserliğine tayin edilmiştir.

Türk borcu tahvilleri

Taymis gazetesi İngiliz lirasile tediyat için müzakere cereyan ettiğini yazıyor

Taymis gazetesinin mali kısmında City haberleri arasında Türkiye'nin yüzde yedi buçuk faizli 1935 tahvilleri hakkında deniliyor ki:

«İngiltere ile Türkiye arasında daha sıkı mali münasebetler hasıl olması ümidinin mes'ut bir neticesi olarak Türk dünyu servisine ait yüzde yedi buçuk faizli 1935 tahvilâtı hakkında bir haber gelmiştir. Bu habere nazaran 1 haziranda vadesi gelen kuponun karşılanması için Türkiye hükümeti tarafından Osmanlı bankası tam miktar Türk lirası tevdi olunmuştur. Şimdi bu husustaki tediyatın tam İngiliz lirası olarak tediyesi için icabeden muamelenin ifası hususunda müzakereler cereyan etmektedir.

1936 senesi mayısandanberi vadesi gelen kuponların yalnız yüzde ellisi İngiliz lirası olarak ödenmekte idi ve mütebakkisi muayyen bir müddet sonra emtia hasılatile kapatılıyordu. Kuponların tam olarak İngiliz lirasile ödemesine karar verilmesi İngiliz dayinlerine karşı pek esassı bir imtiyaz teşkil edecektir. Türkiye hükümetine verilecek 16 milyon İngiliz lirası kredi hakkında cereyan eden müzakereler kupon tediyatı işle alâkası olmamakla beraber, müzakerelerin her iki gayesi iki memleket arasındaki mali ve ticarî yakınlaşmayı istihdaf etmektedir.»

Kaybolan bir çocuk aranıyor
Küçükpazar Yoğurtçu Nuri sokağında 15 numarada oturan bayan Cemile Gökün çocuğu dört aydanberi kayıptır.

İsmi Ali Macid olan bu yavrucuğun kaybolması, polislin nazarı dikkatini celbetmiştir. Şehrimiz zabıta ve adliyesi bu ilkmektep talebesini her tarafta aramaktadır.

Son dakika

Yakın bir harb tehlikesi atlatıldı

Lord Pert ile kont Ciano bu fikirde bulunuyorlar

Paris, 24 — Romadan bildirildiğine göre İngiliz sefiri Lord Pert ile Kont Ciano dün görüşmüşler ve son günlerde beynelmîlî vaziyette görülen fevkalâde gerginliğin daha büyük bir nikbinlikle karşılanabileceği ve yakın bir harb tehlikesinin önüne geçildiği noktasında mutabık kalmışlardır.

Londra, 52 — Taymis yazdığı bir makalede diyor ki: «Endişe devresi henüz geçmemiştir. Vaziyet, daha büyük bir itidal ve soğukkanlılık eğilimi göstermektedir.»

Berutta çıkan Orient gazetesini hezeyanlar savuruyor

Orientin makalesi Fransız komiserliğinin gizli maksatlarını meydana vuruyor

Berut 24 (A.A.) — Burada çıkan «Orient» gazetesi 22 mayıs tarihli nüshasında Nemy Edde imzası ile neşrettiği bir makalede ezcümle diyor ki:

Ankara hükümeti kendi davasına Hatay halkının yüzde 75 ini kazanmak hayalini beslemekte yalnız değildir. Zira barikadın öbür tarafında bulunan yüksek bir şahsiyet de, daha evvelden, müstakbel mecliste 40 mebusluktan 22 mebusluğu Türk cemaatine vermekte idi.

Muharrir bundan sonra, bugünkü listelere yazılma ameliyesinin hakiki bir plebisit mahiyetini almış olduğunu anlattıktan sonra yazısına şöyle devam ediyor:

«Bu plebisit, Kemalist unsurlar için hakiki bir mağlûbiyet olacak gibi gözükmemektedir. Kayıd muamelelerinin nihayete erdiği İskenderun ve Kırkhan kazalarında, 6600 Türk mükabil 6800 gayri Türk vardır. Şurasını kaydetmek icab eder ki, bizzat Türkler arasında Kemalizm aleyhdarı mevcuttur.

Sancağın en büyük kazası olan Antakya'da kayıt muamelelerine başlanmıştır. Katî mücadele burada cereyan edecektir.»

Resmî istatistikler şimdiye kadar hiç bir suretle seçicilerin irki menşelerini değil, fakat din cemaatlerini nazarı dikkate almasından doğan tahminlerdeki güçlüklerle rağmen gazete şöyle söylemektedir:

«Antakya kazasında 1 kânunusani 1936 da mevcut 24,000 seçiciden 11750 si Sünnî, 8700 ü Alevî, 3100 ü Rum ve Ermeni ve geri kalanları da diğer cemaatlere aid bulunuyordu. 11,750 arasında 2000 den fazla Arap mevcut olduğu tahmin edilemez. Pek muhtemel olarak kayıt muameleleri, 24,000 seçiciden 10,000 Türk meydana koyacaktır. Bu suretle, bütün Sancakta, Türkler 38,000 kişilik

mecmudan 18,000 e varacaklardır. Bu da yüzde 47 demektir.

Geçen haziranda Sancağın muhtemel bir ilhakı lehinde bir karar alabilmek için Kemalist hükümetinin Mecliste gayri Türk beş, yahut 6 mümessilin reyini satın alması kâfi geleceğini bildirmişti. Statünün bida-yetteki prensipini tadil ettirmekle Türkiye, tescile hakiki bir plebisit kuyeti vermiştir. Meclisin tescil neticesine muhalif olarak vereceği her hangi bir karar, açık surette seçicilerin serbes surette izhar edilen iradeye muhalif bulunacaktır. Eğer Milletler Cemiyeti tarafından emredilen tadilat, yalnız böyle bir ihtimali bertaraf eylemek avantajını verse dahi, biz bu mesud müdahalesinden dolayı Türkiye hükümetine minnettar kalmalıyız.»

Anadolu ajansının notu

Lübnan Reisicumhurunun akrabasından bulunan ve yüksek komiserin nâşiri efkârlığını yaptığı malûm olan bu imza ile yazılan bu makale bizzat yüksek komiserliğin Hatayda cereyan edip intihabatta Türkiye'ye karşı anlaşmalar zihniyeti dahilinde hareket edecek yerde, yavaş yavaş böyle makalelerle meydana çıkmakta olan gizli maksadlarını yerine getirmek için hasmane hareket ile ortada prensip olmadığını ve muntaka gayri askerî bir hale kalbedilmiş bulunduğu halde, askerî kuvvet getirilerek polis, jandarma, müsellâh köy bekçisi ve sunî olarak uydurdukları İttihadi anasır klübü tedhişçilerine bir de Afrika zen-ci askerlerinin dehşeti ilâve edilmiştir.

Bu manzaranın efkârı umumiyede tebeyyün etmeğe başlayan neticesi, zavallı halkı bir an evvel bu tedhişçilerin elinden kurtarmak olmalıdır, şeklinde tebellür etmekte ve Orient'ın birbirini takip eden neşriyatı bunu teşhil eylemektedir.

İngiliz hükümdarlarının Fransayı ziyareti

Kral ile kraliçe Fransada nasıl istikbal edilecekler?

Paris 25 — İngiliz kral ve kraliçesinin Fransaya gelirken yapılacak istikbal merasimi programı hazırlanmıştır. Kral ile kraliçeyi hamil yat açık denizde Fransız filosu tarafından karşılanarak selâmlanacak, Bolonya limanı açıklarında harbi umûmide ölen İngiliz bahriyelileri şerefine toplar atılacaktır.

Bolon rıhtımında kral ile kraliçe, Hariciye Nazırı ile İngiliz sefiri tarafından selâmlanacaklardır. Bunlardan sonra kral ile kraliçe hususî trenle ve reisicumhurun vagonuna rakibin Parise hareket edecektir. İngiliz hükümdarlarını hamil hususî tren geçmeden bir saat evvel bütün istasyonlar kapatılacak, halkın istasyonlara girmesi ve çıkması menedilecek, bütün hat jandarmalar ve seyyar muhafızlar tarafından muhafaza olunacaktır.

Tren Bolonya ormanına vasıl olduğu zaman 101 top atılacak, hükümdarlar, reisicumhur, nazırlar muhtelif heyetler tarafından istikbal edilecek, sonra alay istasyondan hareket edecektir.

Birinci arabada polis müdürü, ikincide teşrifat müdürü bulunacak, sonra İngiliz kral ve kraliçesini ve reisicumhuru hamil otomobil, bir süvari bölüğünün ve motosikletli polislerin ortasında hareket edecektir. Güzergâhta askerî müfrezeler, askerî müfrezelerin arkasında iki polis kordonu ve en arkada da halk bulunacaktır.

İzmitte esrarlı bir cinayet

Kuyudan çıkarılan cesed teşhis edilemedi

İzmit 24 (Telefonla) — Bugün buraya pek yakın olan Mahmudpaşa çiftliğinde bir cinayet meydana çıkarılmıştır.

Çiftliğin kuyusundan 40-45 yaşlarında çıplak bir adamın cesedi çıkarılmıştır. Tahmine göre, meçhul adam kuyuya atıldıktan sonra üzerine büyük taşlar atılmak suretile öldürülmüştür. Zabıta tahkikata başlamıştır.

Adliye kâtipliği muntazam bir meslek oluyor

Ankara 24 (Telefonla) — Adliye Vekâleti adliye kâtipliğinin muntazam bir meslek haline getirilmesini kararlaştırmıştır. Bunun için bir proje kazırlanmaktadır. Bu projeye göre kâtipler bulundukları meslekte en yüksek maaşı alabileceklerdir. Adli tebligatın postanelere devrinl müteakib bu kararın tatbikine geçilecektir.

Diğer taraftan Adliye Vekâleti hükümet daireleriyle Belediye ve idareî hususiyeye ve bunların müesseseleri arasında çıkan hukuk davalarını hakem usulile halletmeği derpış eden yeni bir kanun lâyihası hazırlanmaktadır. Bu suretle bugün mahkemeleri işgal eden resmî davalar bu hakemler vasıtasile halledilmiş olacaktır.

Belediye reisi muavinini Ankaradan geldi

Bir müddettenberi Ankarada bulunan Belediye reis muavini B. Ekrem

B. Çörçil "Almanya henüz büyük bir harbe hazır değildir,, diyor

"Fakat 939 ve 940 da ne olacak? İstikbalde daha kuvvetli bir ekipe muhtacız,,

Londra 24 (A.A.) — B. Çörçil, Çinkfort'da söylediği bir nutukta demiştir ki:

«Çek meselesinin sulh yolu ile halledilebileceğini hâlâ ümit ediyorum. Çünkü Henlein'in Londra'yı ziyaretinde bana bahsettiği neviden plânlar Çekoslovak hükümeti için hiç de kabul edilemez mahiyette değildir. Eğer ümit ettiğim gibi harbin önüne geçilmiş ise bu, kollektif emniyetin kaba taslak da olsa bugünkü şekilinden mütevellittir.

Çekoslovakyanın cebren ele geçirilmesinin önüne geçebilecek şey Fransa'nın azimkâr hattı hareketi ve İngilterenin de buna aynı derecede azimle mü-

zaharet göstermesidir.

Sovyetler birliğinin, Polonyanın ve hepsinin üstünde Çeklerin memleketlerini müdafaa için harbe hazır bulunmaları birinci derecede âmilirdir.

Yüksek makamlar Almanyanın henüz büyük bir kara harbine hazır olmadıkları kanaatında bulunuyor. Fakat 1939 da ve 1940 da ne olacak? İstikbalde daha kuvvetli bir ekipe muhtacız. Ne için sulh lehinde Tuna ve Balkan devletlerini bir araya getirmiyelim? Ve ne için bunlardan birisine bir hücum olursa İngiltere ve Fransa onlara yardım etmesin?

Elektrik şirketi

Tesellüm muamelesine bugünlerde başlanacak

Elektrik şirketinin satın alınma mukavelesinin imzalandığını yazmıştık. Şirketin hükümete geçmesi, bilhassa halk lehine bir çok yenilikler ve kolaylıklar temin edeceğinden herkes tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Teslim muamelesine bugünlerde başlanacaktır.

Romanyadaki muhakeme

Codreano devletin emniyetine karşı hareket etmediğini söylüyor

Bükreş 24 (A.A.) — Eski Demir muhafızlar reisi Codreano mahkeme reisin suallerine ve müddelumu minin iddianamesine cevap vererek kendisinin devletin emniyetine karşı harekette bulunduğu ittihamının kimse tarafından yapılamayacağını, başında bulunduğu hareketin daima kanun çerçevesi içinde kaldığını ve hiç bir vakit ihtilâl hazırlamağa teebbüs etmediğini söylemiştir.

Codreano, taraftarları nezdinde bulunan silâh'ar hakkında da, bunların eski silâhlar veya harp hatırası olduklarını ve bugün bu modası geçmiş silâhlarla devlete karşı bir ihtilâl ve isyan hareketi başlatılmayacağını kaydedilemiştir.

Fransada mesai saati 50 ye çıkarıldı

Paris 25 — Reisicumhur B. Lebrun muvakkat kararnamelerin ikinci serisini imzalamıştır. Bu kararnameler mucibince nafia işlerine 11, Fransa'da küçük evleri yıktırarak büyük evler inşa etmek için 12 milyar, ticaret ve sanayie 1 milyar frank tahsis edilmektedir.

Kararnamelere göre haftada 40 saat çalışma saati yerine 50 saat çalışma ikame edilmektedir.

Avusturyada büyük feyezanlar

Bir çok nehirler taşıdı, zarar çok büyük

Prag 24 (A.A.) — Karların birdenbire erimesi ve bir kaç gündendenberi yağın şiddetli yağmurlar neticesinde Stırya ve Korentiyada büyük feyezanlar olmuştur. Şimdiye kadar 6 ölü vardır. Hasar çok mühimdir. Bütün Mur vadisi su altındadır ve bir çok yerlerde demiryolları münakalatı tamamen durmuştur. Mur nehri üzerindeki köprülerden bir çoğu da yıkılmıştır. Keza Graz ile şimal arasındaki münakaleler de kesilmiştir.

Cuma günündenberi Mur nehri binlerce ağaç, ölü hayvan ve bina enkazı taşımaktadır. Lorenzen ile Kinittelfeld arasında demiryolu haran olmuştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Hususî mezarlar

Dünkü nüshamızda «Kahrolsun tahripçilik» diye bir yazı yazmam üzerine, doktor bay Cemil Sağlık bana bir mektup göndererek şöyle yazıp yakıyor:

«Mezarlarımızın ağlanacak hali ma-lüm. Topkapıdan çıkınca ortaya gelen mezarlıkta Maltepe yolu üzerinde res-mi ruhsatını dört sene evvel alarak bir aile mezarlığı yaptım. Burada tekmlî caddamı medfundur. Etraf beton du-varla ve demir parmaklık kapı ile ruhkem kilitli. İçeri küçük bir park. Her türlü çiçeklerle müzeyyen. Bu kabri gören bazı zevat da etrafımızda hususî aile kabristanları yaptılar. Gelgelelim dört senedir çektiğimi bir ben bilirim. Parayla adam tutarım, su-lamazlar. Öteki beriki de düşman ke-silir.

Bu pazar, çocuklarımla birlikte ec-dadımı ziyarete gidince ne gördüm, bi-ler misiniz? Kapı kilidi kırılmış. Nefis ve nadide güller dipten kırılmış, kesil-ip atılmış; lüvantinler çiğnenmiş, her-cai menekşe, şebboy, karanfil kasım-patı gibi çiçeklerin hepsi sökül-müş atılmış. Bu da yetmişyirmiş gibi kı-zımın mezarının hududunu tayin eden beton direklerle sokulu kalın ve parlak borular çamurla tekmlî sıvanmış. Ar-tık, elemde bir babanın bu vaziyet karşısında ne hal alacağını tasavvur edin. Mezarıcı: «Çocuklar yapmış!» de-yip çıktı. Niçin yapsın? Çocuk koca bir kilidi kırıp da ne görecekti? Parlak gu-bukları niçin çamura bulayacak? Gül-leri niçin dibinden kesecek? Çiçekleri lüvantinleri niçin çiğniyecek? Bence bunlar niçin yapılıyor, biliyor musu-nuz? Eski bekcinin «sulak» namile al-dığı ayda üç lirayı, vazifesini yapmadı diye kesmişti; kabinemdeki fakir ka-dımı haftada iki kere çiçekleri sulama-ğa gönderiyordum. Acaba bunun için mi? Yoksa münhasıran tahrip fikrile mi?

Bunu anlıyamadım. Fakat herhalde menfaat beklemeden, yahut pek kü-çük bir menfaat mukabilî güzel ve başkaları için mukaddes birşeyi tahrip etmek illetî bazılarımızın yüreğinde bir hastalık gibi yaşıyor. Bunu tedavi için ne yapmalı?»

Tahripçilik meyillerle mücadele et-memizin ne kadar lüzumlu olduğuna dair kimbilir daha kaç tane misal var-dır. Dünkü yazım da bunu anlatıyor-du.

Doktor bay Cemil Sağlıkın mektubu üzerine, ötedenberi dimağımı kurcala-yan başka bir mevzu temas edece-ğim:

Çok kimse, ölümlerini muntazam bir mezarlığa gömmek istiyor; zira eskiler cidden metrük, perişan vaziyettedir. İs-tanbulda ise, bir tek asri mezarlık var. O da Şişli tarafında... İstanbulda bir şehitlik mevcuttur amma, herkes şe-hid değil... Hususî, şairane, göğeli, çi-çekli bir parkı tercih edecekler çok-tur. Mezarlık tesis etmek hakkı be-le-diye nin inhisarında olduğuna göre, bir şirket belediye ile anlaşarak dok-torun tasvir ettiği şekilde güller, sü-nbüller içinde muhtelif yerlere mezarlık-lar yapsa, hiç de müstehzib kalmaz. Zira hem ölüm herkes için mukadder-dir, hem de bakınız, birçok aileler, kay-bettikleri sevgili uzuvları için nasıl ihtimamlı bir istirahatgâh yapmak arzusundalar: Doktorun eserini taklid edenler çok olmuş...

Böyle bir şirket bütün tedfin işleri ni de deruhde ederek, bekçiliği, çiçekçi-liği, taşçılığı ve (birkaç metre murabbai

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni bir cadde
Gümüşsuyu yolu
bir miktar daha
genişletilecek

Gümüşsuyu ile Dolmabahçe arasın-da kısmen 14, kısmen 17 metre geniş-liğinde yapılan yolun inşası hayli iler-lemiştir. Bu yol, şehircilik mütehassı-sı B. Prost tarafından hazırlanan ve Nafia Vekâletince 3 mart 938 tarih-inde tasdik edilen mevzî plâna göre ya-pılıyor. Ancak yola verilecek genişlik kâfi görülmediğinden, Mühendis mek-tebi, Gümüşsuyu hastanesi ve eski Fen tatbikat mektebi sahasından 8-10 metre kadar bir erazinin alın-ra-k yola ilâve edilmesine ihtiyaç gö-rülmüştür. Belediye bu hususta Na-fia Vekâletine müracaat etmiştir. Plân esasen Vekâletçe tasdik edildiğinden, Vekâlet'in de bu kısmın ilâvesine müsaade edeceği muhakkak görülmüştür.

Hazırlanan plâna göre, eski İstabil-âmire ahırları ile şimdiki Gazhanenin yerinde geniş bir spor sahası yapıla-cak, yolun Dolmabahçe meydanında bulunan alt kısmı ile burada bulunan Suvari çeşmesinin önü yeşillik haline sokulacaktır. Ancak bu tesisat, bilâha-re tatbik edilecektir. Gazhanenin nerede tesis edileceği henüz belli de-ğildir.

Zehirlendi mi?

Bir amelenin ölümü hakkında tahkikat yapılıyor

Gazi köprüsü inşaatında çalışan 40 yaşlarında Mustafa adında bir iş-çi evvelki gün hastalanmış, Alman hastanesine kaldırılmış ve dün sabah hastanede ölmüştür. Amele Mustafa-nın kurşunlar arasında fazla meşgul olmak neticesinde kurşundan zehir-lenerek öldüğü iddia edilmektedir. Bu iddia üzerine müddeiumumîlik tahki-kata el koymuş, Adliye doktoru B. En-ver Karan dün hastaneye giderek cesedi muayene etmek istemiş, fakat hastaneden, Mustafanın zatürreeden öldüğü bildirilmiştir.

Amele Mustafanın ölümünün ha-kiki sebebini tesbit için Adliye dokto-ru cesedin morga kaldırılmasına lü-zum görmüştür.

Yapılacak otopsi neticesinde Mus-tafanın kurşun zehirinden öldüğü ta-hakkuk ederse, inşaatı yaptıran şir-ketin alâkadarları hakkında takibat yapılması icap etmektedir.

Avrupada bu gibi kurşun işlerle uğraşan ameleye maske giydirilerek bu gibi kazaların önüne geçilmekte-dir. Müddeiumumî muavinlerinden B. Fehmi tahkikata devam ediyor.

toprağı bir hayli yüksek paraya sata-rak) karlı bir ticareti bir araya getirir-se, hem kendi hesabına, hem ölüleri-nin yukarıki muamelelere maruz kal-masından müteessir aileler hesabına ve aynı zamanda şehrin güzelleşmesi hesabına hayırlı bir iş yapmış olur.

(Vâ-Nâ)

Haklı şikâyetler

Türkçeye hürmet!

Kadıköyünde dîştâbî B. Bedri Gürsoy, reklâm diye dağıtılan bir ilâç ilânında ne tarzda türkçe kul-lanıldığını göstermek üzere aşa-ğıki matbu ilânı gönderiyor. Han-gi firmaya aid olduğunu meskûl geçerek baştarafını dercediyoruz:

İşte bu sebeptendir ki bayılmalarda ve muhtelif ağrı ve asabi tazik halla-rında cumley asabiye buhranlarında ilahere, her türlü asabi galeyanlarında asabi baş ağrıları baş dönmeleri, deniz, simendüfer, tayyare ve deniz tutmasına karşı, (***), istimal edil-mektedir. Ekserya (***), kadınların adetinden hasıl olan rahatsızlıklarında tenkis eder, bilhassa kanın galeyanını tadil eder.

Türkçeye hürmet edelim...

Karısını pencereden attı

Kadın ağır yaralandı, koca yakalandı

Kuruçeşmede oturan Nâzım adında biri evli olduğu halde son zamanlarda Emine adında diğer bir kadınla münasebet peyda etmiş ve Emineyi ara-sıra eve götürmeğe başlamıştır.

Bu yüzden Nâzımın karısı Zeynep kavgaya tutuşmuşlardır.

Dün gene Emine yüzünden çıkan kavgada Nâzım fena halde hiddetle-nerek karısı Zeynebi kucaklayıp evin üçüncü kat penceresinden dışarıya atmıştır.

Taşlar üzerine düşen Zeynep başın-dan ve muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanmış, ifade veremeyecek bir halde hastaneye kaldırılmıştır. Va-kayı müteakip Nâzım da yakalanarak Adliye verilmiş ve birinci müstan-tık tarafından yapılan sorgu netice-sinde tevkif edilmiştir.

Küçük katil dün yakalandı

Katil serseri bir halde dolaşırken bulundu

Silivrikapı ci-varında Saba-haddin namun-da bir çocuğu bi-çakla öldüren 17 yaşında katil Ah-med, hâdisa üze-rine ortadan kay-bolmuştu.

Polis ve jan-darma tarafın-dan yapılan ta-kibat neticesin-de katil çocuk, serseri bir halde dolaşırken dün sabah yakalanmış ve Emniyet mül-dürlüğüne getirilmiştir.

Ahmed bugün Adliye teslim edi-lecektir.

Sovyet sefiri Ankara'ya gitti

Üç gündenberi şehrimizde bulunan Sovyet Rusyanın Ankara sefiri B. Tiren-tiyof, dün akşamki ekspresle Ankara-ya gitmiştir.

Küçük katil Ahmed

Floryada

Yeni gazinonun
inşası sonbaharda
bitecek

Floryada inşası kararlaştırılan ga-zinonun inşasına devam edilmektedir. Gazino 44 bin liraya malolacaktır. İnşaat sonbaharda ikmal edilecektir. Binanın etrafı açık, büfe mahallerini, ve plâja girecek olanlar için so-yunma yerlerini ihtiva edecektir. Bu gazino, Floryanın Nafia Vekâletince tasdik edilmiş mevzî plâna yapılmak-tadır.

Floryada noksan kalan bazı yolla-rın da ikmaline çalışılmaktadır. Valli ve belediye reisi B. Muhiddin Üstün-dağ, refakatinde B. Prost, Fen mü-dürü B. Hüsnü Keseroğlu ve İmar mü-dürü B. Ziya olduğu halde Floryaya gitmiş, inşaat ve plânın tatbiki et-rafında tedkikler yapmıştır.

Haymanadan kasaplık hay-va'nı getirilecek

Kasaplık hayvan şimdiye kadar Ceyhan ve Ege muntakalarından gel-yordu. Haziran başından itibaren Hay-mana havalisinden hayvan getirtil-meğe başlanacaktır. Bu hayvanlar Belediye tarafından değil, tüccar ta-rafından getirtilenecektir. Haymanadan bu hayvanlar geldikte nsonra et fiat-lerinin indirileceği tahmin ediliyor.

Esnafın muayenesi

Pazartesiinden itibaren cüzdanlar dağıtılacak

Esnafın senelik muayenesine önü-müzdeki çarşamba gününden itiba-ren başlanacaktır. Esnaf cemiyetleri yeni cüzdanlarla meşgul olmaktadır. Cüzdanlar pazartesi gününe ka-dar hazırlanıp esnafa dağıtılacaktır. Esnaf bu cüzdanlarla muayeneye sevkedilecektir.

Hakla yakından temas eden es-naf sıkı bir muayeneden geçirilecek-tir. Bunların muayeneleri her üç ay-da bir tekrarlanacaktır.

Dikilitaşın kaidesi yakından görmek isterken ip boğazına sarıldı

Şükrü adında 54 yaşlarında bir adam dün Sultanahmed parkında Di-kilitaşı tedkik ederken taşın kaidesi üzerinde kabartma resimleri de ya-kından görmek istemiştir. Fakat ka-ide taşı çukurda ve etrafı da demir parmaklıklarla çevrilmiş olduğundan, Şükrü oraya geçememiştir. Bunun üzerine Şükrü bir ip tedarik ederek bir ucunu parmaklık demirinin uc-na bağlamış, diğer ucunu da elile tu-tarak sıyrılı sıyrılı aşağıya inmek is-temiştir. Fakat ipin ucunu tutup par-maklığın üzerinden geçerken ip ka-zaen boğazına sarılmıştır. Bunun far-kına varmayan Şükrü birdenbire ken-dini boşluğa salıverince, boğazındaki ip sıkılmış ve kendisi boğulup ölmüş-tür. Adliye doktoru tarafından cesed muayene edilerek gömülmesine izin verilmiştir.

İSTANBUL HAYATI

Bebek ve Hisar sırtları

Bebek istasyonundan sola saparak deniz kıyısına indim. Hisar eteklerine doğru kıvrıla kıvrıla uzanan yol tük-lüm tüküm dolmuş. Tekler, çiftler, ka-labalık gruplar karınca gibi kaynaşı-yorlar. Sağ kıyıda manzara hep aynı: Minimini dalgacıklar, kâh bir vapu-run korkunç homurtularından ürke-rek hırçın tepinmelerle sahile koşu-yorlar, rıhtımın yalçın kayalarından tır-manıp yolun kenarlarını yaşıyorlar. Kâh ılık rüzgârın önünde ardarda sıralanıp zıplıya zıplıya karşı kıyıları doğru kaçıyorlar. Etraftan çılgın kahkahalar çınlıyor.

Sol tarafın manzarası sık sık de-ğişiyor. Dik yokuşlara sapan dar sokak-lardan sonra akasya gölgeli bahçecik-ler, irili ufaklı gazinolar, pencereleri al, yeşil tenteli köşkler, çam gölgele-rinde başbaşa vermiş insan kümeleri.

Biraz ötede yol çatallaşıyor. Eski bir duvar harabesi, genişçe bir meydanı yoldan ayırıyor. Çiğnenmiş, ezilmiş çayırar arasında dikenli çalı küme-leri. Her kümenin altında ya çatlamış bir toprak yığını, ya çarpılmış taş par-çaları.

Göz o tarafa döner dönmeyiz; çarpık taşları, çatlak toprak yığınları ve di-kenli çahırlarla mezarlığın kasveti tüy-leri ürpertiyor.

İşte; varlıkla yokluğun, en zid şekil-lerle birbirlerine en yakın bulun-dukları nokta. Kösedeki asırlık çma-rın bir yanında hayat, bütün ihtişa-mile hüküm sürerken öte yanda ölüm sürüyor.

Kâh bir mezarı ortadan bölen, kâh devrilmiş taş yığınları arasından kıvrılan tozlu patika gittikçe dikleşiyor. Her adımda, aşağıdaki gürültülerden biraz daha uzaklaşıyorum. Çakıllı te-peliklerden, keskin kaya yarıkların-dan turmanıyorum. Başucunda, beg asrın derinliklerine gömülü bir tari-hin âbidesi Hisar, korkunç bir dev gi-bi yaklaşıyor. Ve nihayet, sarp granit yığının dibinde bir nokta gibi kay-boluyorum. Rüzgârın ninnisi uğuldu-yor. Yosunlu mazgal deliklerini saran diken kümeleri, esrarlı fısıltılarla ef-saneler anlatıyorlar. Ayaklarımın di-bine, tabiatın en zengin levhaları, me-deniyetin türlü eserleri serpilmiş. Zümrüd çayırıları süsleyen papatya, gelincik, yaban gülü kümelerinden sonra bodur çamlar sıralanıyor. Sırt-sıta yaslanmış tombul tepelikler al-çala alçala uçuruma iniyorlar.

Daha ötede Boğaz, yeşil çuha örtü-sünü ikiye bölüp billür göğsünü aç-mış, akşam güneşile cilveleniyor. Altın dudaklar serin buselerle titrerken öteden beriden kara dumanlar yükse-liyor, homurtular duyuluyor. Vapur-lar, motorler, irili ufaklı kayıklar ko-şuşuyorlar. Güneş, mütevekkil bir eda ile tepelerin ardına yaslanmış; maşu-kasının göğsünü didikleyen bu tufeyli-leri müstehziyane seyrediyor. Arasıra karşısındaki fildişi şahillerden rüzgârın kırbaçladığı bir ses, kulenin yalçın duvarlarına çarparak kulağıma ka-dar geliyor:

«Tutulanlar hep aldanmış»

«Diyorlar ki, aşk yalanmış.»

Cemal Refik

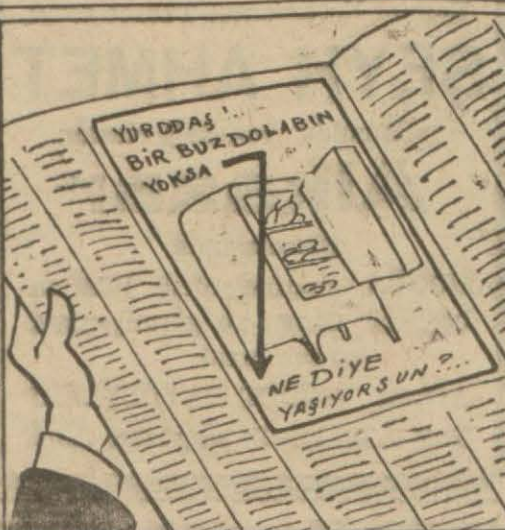
Konser

Bu akşam 21 de Fatih Halkevi ta-rafından Beyoğlunda Fransız tiyat-ro-sunda tarihî Türk musikisi koro kon-seri verilecektir. Konser Mesud Cem-il'in idaresindedir ve on yedi kişiden mürekkeptir.

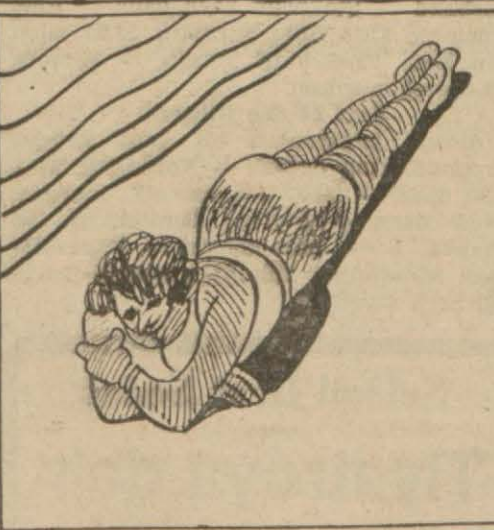
— Her yaz sebze ve meyvalarla be-raber çıkan bir şey var bay Amca, bil-bakayım nedir?..

B. A. — Tifodan mı bahsetmek isti-

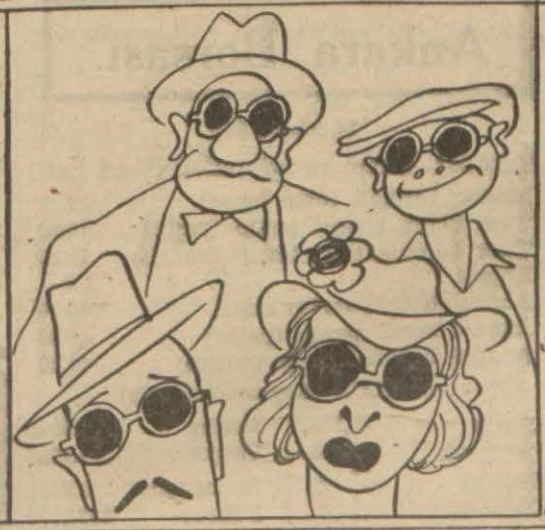
— Yok canım, iyi bir şey bu!..

B. A. — Buz dolabı reklamları mı?..

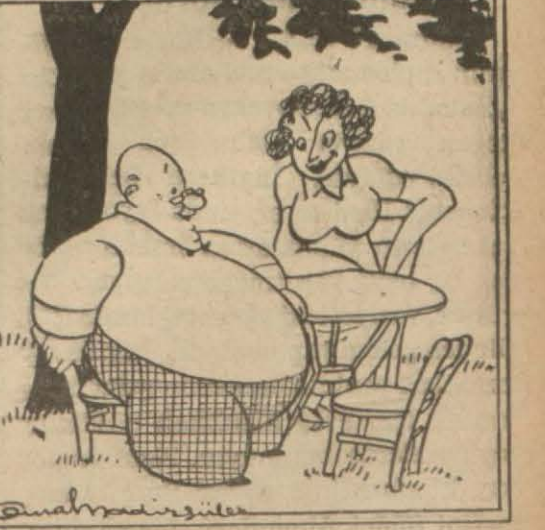

— Hayır, o da değil!..

B. A. — Peki ne olabilir?.. Plâjda yanmak merakı mı?..

— Bu da değil amma yaklaştın, söyleyeyim: Siyah, güneş gözlüğü!.. Yazın damgasıymış gibi herkesin bur-nunda bir tanel..

... Düşün bir kere bay Amca, yüzürlü o kadar değişiyor ki insan babasını görse tanıyamıyor!..

B. A. — Nesini düşünüyüm?.. Kim-seden beş para alacağım yok ki!..

Çekoslovakya, Henlein ile müzakereye başladı

Fransa Çekoslovakya'ya, seçim münasebetile silâh altına çağrılan askerlerin terhis edilmesini tavsiye etti

İngilterede vaziyet elân çok nazik telâkki ediliyor. İngiliz sefirleri iki tarafa da itidal tavsiye etmiştir. Çekoslovakya Südetlere yeni imtiyazlar vermeğe mütemayıl görünüyor.

Prag 24 — Henlein, dün yanında Südet mebuslarından Frank olduğu halde Başvekil Hodzanın evine gitmiş, kendisiyle iki buçuk saat kadar görüşmüştür. Görüşmeden sonra gerek hükümet, gerek Südet Almanları tarafından birer tebliğ neşredilmiştir. Tebliğlerin ikisi de aynı mealdedir ve şöyle denilmektedir: «Malûmat teatisi mahiyetinde görüşmeler başlamıştır.»

Görüşmelere cuma günü devam edilmesi muhtemeldir. Şimdilik iki taraf da bu hususta mütalâa beyan etmemektedir.

Prag 24 — Röyter ajansı muhabirinin haber aldığına göre dünkü Henlein - Hodza görüşmesi umumî mahiyette olmuş, milliyetlerin idaresi meselesine temas edilmemiştir. Maamafih ilk temas iyi tesir bırakmıştır.

Prag 24 (A.A.) — Südet Almanları mahafilinde beyan olunduğuna göre, Çekoslovakya Başvekil Hodza ile Henlein arasında yapılan konuşmalar müsait bir safhaya girmiştir. Çünkü Başvekil Hodza uysal bir hatti hareket takibine başlamıştır.

Çekoslovakya'da anlaşma temayülü

Prag 24 — Pazar günü yapılan seçimin neticeleri Çekoslovakya halkının Südetlerle anlaşmak istediğini göstermektedir. Südetlere imtiyaz verilmesine muarız olan mürit sağ cenah, seçimi yüzde 27 nisbetinde kaybetmiştir. Yüzde 11 nisbetinde kazanan sosyalist nasyonal, komünist ve sosyal demokrat fırkaları, nazi propagandasına aleyhtar olmakla beraber Südetlerle anlaşmaya varılmasını istiyor.

Yüzde otuz nisbetinde kazanan çiftçilerle küçük sanayiciler partisi Südetlere mümkün olan azamî imtiyazların verilmesine taraftardır.

Fransanın tavsiyesi

Paris 24 — İyi bir membadan haber alındığına göre Fransız Hariciye Nazırı B. Bonnet dün Çekoslovakyanın Paris sefirile görüşürken, Yugoslavya'da seçimin ilk kısmı bittiğinden silâh altına davet edilen ihtiyat efradın terhisini Fransanın muvafık ve faydalı gördüğünü söylemiştir. Fransa ve İngiltere, bu hareketin vaziyetin ıslahına yardım edeceği kanaatinde dir.

Fransız Hariciye Nazırı Çekoslovakya sefirine demiştir ki: «Almanya, Çek hükûmeti tarafından seferber edilen ihtiyat kuvvetlerine müadil bir kuvvet seferber etmek niyetindedir. Alman Hariciye nazırı, Çekoslovakyanın aldığı askeri tedbirleri Almanyanın bir tahrik telâkki ettiğini İngiliz sefirine söylemiştir.»

Çekoslovakyanın Paris sefiri, bu mesele hakkında hükûmetle görüşmek üzere bugün Prag'a gidecektir.

İngilterenin Paris sefiri, Fransız Hariciye Nazırını ziyaret etmiş ve Almanyanın Çek hududuna asker sevk ettiğine dair hiç bir malûmat mevcut olmadığını bildirmiştir.

Londranın görüşü

Londra 24 (A.A.) — Röyter ajansının diplomatik muhabiri yazıyor: Londra'da Çekoslovakya meselesinden doğan vaziyet elân çok nazik telâkki ediliyor. İngiltere Çek hükûmetine Henlein arasında faydalı müzakerelerin yapılmasına imkân verecek bir hava yaratmağa çalışıyor. İngiltere, vaziyetteki gerginliği izale için elinden geleni yapmaktadır. İngiliz diplomatları yeni hâdiselere meydan vermemek için Prag hükûmeti nezdinde teşebbüslerde bulunuyor. Keza İngiltere hükûmetinin gayesi Prag hükûmetini Südet Almanları meselesinin süratle halline ikna etmektedir. Diğer taraftan Pres Associationaun diplomatik muharriri de İngiliz efkârı

mesine ve muarızlardan biri lehinde vaziyet alınmasına taraftar olduğunu bildiriyor.

Yeni hâdiseler

Berlin 24 (A.A.) — Alman istihbarat bürosu bildiriyor:

Pazartesi sabahı Lanz'in şimalinde kâin Ullrichsburg ve Hohenfurtin kasabalarında Çek askerleri iki hudut köprüsüne baştan başa gazla bulaşmış samanlar yaymışlardır. Bu köprülerden her birinin yarısı Almanya'ya ait olduğu için Çek askerleri bu suretle Alman arazisine girmiş bulunmakta idiler. Alman hudut muhafızlarının hâdises mahalline koşmaları üzerine Çek askerleri kaçmışlardır.

Çek askerleri üçüncü defa olarak Alman hududuna tecavüz etmektedirler. Prag 24 (A.A.) — Çek askerlerinin Alman Çekoslovak hududu üzerinde bulunan bir tahta köprüyü yakmak istedikleri hakkındaki haber resmen teyit edilmektedir.

Prag 24 (A.A.) — Sisli bir havada Alman hududu civarında uçan bir Çek tayyaresi ağaçların tepesine takılarak alevler içinde düşmüştür.

Alman gazetelerinin hücumları

Berlin 24 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Alman matbuatı Çekoslovakya alehinde şiddetli bir lisan kullanmağa devam etmektedir. Bütün gazeteler başlıklarında Çeklerin üçüncü defa olarak Alman hududuna tecavüz ettiklerini ilân etmektedirler.

Berlin 24 (A.A.) — Lokal Anzeiger gazetesi ateşli bir makale ile Çeklerin askeri tahriklerini protesto etmekte ve şöyle demektedir:

«Prağın lüzumsuz mazeretler serdetmekle ıktifa etmemesi lazımdır. Çeklerin fuzuli tedbirleri inilâk maddelerini öyle bir yığmıştır ki barut fıçısının fitilini çıkarmak için şimdi acele etmek lâzım geliyor.»

Gazete bundan sonra İngilterenin tavrı hareketinden şikâyet etmekte ve Çemberlayn'e «formalist ve semplast hareketinden dolayı» hücum etmektedir.

Bir Leh gazetesinin mütalâası

Varşova 24 (A.A.) — Kurier Poranni gazetesi Çekoslovakya meselesini mevzuu bahsederek şöyle yazıyor:

Südet Almanları meselesi diplomatik müzakerelerle değil bizzat Çekoslovakya içinde alınacak tedbirlerle halledilebilir. Henlein 177 nahiyede mutlak bir ekseriyet kazanmıştır. Bu intihabatın neticesi hiç şüphe yok ki Südet Almanlarının mukadderatını tayin edecektir.

Çekoslovakya'daki ekalliyetlerin muhtariyet temayülleri karşısında Prag hükûmeti ne yapacağını şaşırması vaziyettedir. Vakıâ Başvekil Hodza Prag hükûmetinin Pitsburg muahedelerini mecburi telâkki etmediğini ve hak ile ahlâk arasında bir fark bulunduğunu geçenerde söylemiştir. Halbuki milyonlarca kişinin kanaati hak ile ahlâk arasında sıkı bir rabta bulunduğu merkezindedir.

Ankara Borsası

24 Mayıs 938

Tahvillât, eşam ve istikrazlar (Satış fiati)	
Merkez bankası hisse senedi	19
Türk borcu birinci tertip (peşin)	19,80
Türk borcu birinci tertip (vadeli)	19,85
Ergani	95
Anadol birinci tertip peşin	40,20
Anadol ikinci tertip (peşin)	40,20
Anadol üçüncü tertip (peşin)	41,20

ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Paris	28,385	Berlin	19690
Nevyork	0,7880	Varşova	4,1950
Milano	15,—	Budapeşte	3,9225
Brüksel	4,69	Bükreş	106,0930
Atina	87,0570	Belgrad	34,6875
Cenevre	3,4625	Yokohama	2,7345
Sofya	63,7992	Stokholm	3,0898
Amsterd.	1,43		
Prag	22,78	Londra	627,75

Radio

25 Mayıs 938 Çarşamba
İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla Türk musikisi, 13,30: Muhtelif plâk neşriyatı, 14: SON.

Akşam neşriyatı: 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,15: Konferans: Doktor Salim Ahmed: (Hayat nedir), 19,55: Borsa haberleri, 20: Nezihe ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,45: Hava raporu, 20,48 Ömer Rıza tarafından arabca söylev, 21: Klâsik Türk musikisi: Nuri Halli ve arkadaşları tarafından, (Saat ayarı), 21,45: ORKESTRA: 1 - Çaykovsky: Uvertür minyatür, 2 - Marş karakteristik, 3 - Çaykovsky: Dans döfe - Draje, 4 - Çaykovsky: Trepa, 5 - Çaykovsky: Dans arab, 6 - Çaykovsky: Vals de flör, 22,15: Ajans haberleri, 22,30: Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 22,50: Son haberler ve ertesi günün programı, 23: SON.

Ankara — Öğle neşriyatı: 12,30: Karışık plâk neşriyatı, 12,50: Plâk: Türk musikisi ve halk şarkıları. 13,15: Dahill ve haric haberler.

Akşam neşriyatı: 18,30: Karışık plâk neşriyatı, 19,15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları), 20: Saat ayarı ve arapça neşriyat, 20,15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Nihal ve arkadaşları), 21: Musiki konuşması: Halli Bedi, 21,15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri, 22,15: Yarınki program ve istiklâl marşı.

Avrupa İstasyonları

Saat 20 de
Berlin 20,10 şimal muzikası — Breslav 20,25 «Vindorun Şen Kadınları» operası — Frankfurtan naklen Deutschl. S. 20,10 konser — Hambg. 20,10 konser — Kolonya 20,10 — 1 büyük konser — Königsberg 20,25 orkestra — Stuttg. 20,45 güzel plâklar — Bükreş 20 konser — Drotivic 20,25 salon muzikası — Sofya 19,45 denberli opera — Strasbg. 20,30 konser — Rad. Toulouse 20,15 opera havaları ve köy şarkıları — Varşova 20,20 keman konseri.

Saat 21 de
Berlin 21 orkestra — Breslav 21 opera devam — Danzig 21 orkestra — Deutschl. S. 21,20 İtalya - Alman opera konseri — Frankf. 21 konsere devam — Hambg. 21 konsere devam — Kolonya 21 büyük konsere devam — Leipzig 21 güzel plâklar — Münih operet ve filim havaları — Saarbr. 21 orkestra — Stuttg. 21,30 salon muzikası — Athlone 21,30 asrî muzika — Bari 21,15 Yunanca neşriyat — Belgrad 21 piyano — Brüksel 21 konser — Bükreş II 21,30 konser — Budap. 21,40 orkestra — Budap. II 21,35 orkestra — Bükreş 21,05 opera konseri — Florans 21,30 dans — Hilvers. I 21,10 konser — Kovno 21,35 konser — Lille ve Limoges 21,30 Puccini konseri — Londra 21,30 — 23,10 Lohengrin operası — Monte Ceneri 21 mandolin — Nis 21,30 konser — Oslo 21,40 hafif muzika — Rad. Paris 21,30 piyano — Rennes 21,30 konser — Sofya 21 opera devam — Strasbg. 21,30 Nisten nakil — Rad. Toulouse 21,10 hafif muzika — Vilna 21 hafif muzika.

Saat 22 de
Berlin 22 dans — Breslav 22 opera devam — Danzig 22 konsere devam — Kolonya 22 konsere devam — Leipzig 22 senfon. orkestra — Münih 22 piyano muzikası, 22,30 fanfar — Stuttg. 22 orkestra — Viyana 22 konser — Belgrad 22,30 konser — Brüksel II 22,30 konser — Budap. 22 konsere devam — Budap. II 22 konsere devam, 22,55 çigan muzikası — Bükreş 22,45 Rumun orkestrası — Drotivic 22,20 muzika — Hilvers. II 22,45 hafif muzika — Lyubiana 22 orkestra — Lille, Limoges 22 konsere devam — Londra 22 opera devam — M. Ceneri 22,45 keman — Nis 22 konsere devam — Oslo 22 hafif muzikaya devam — Prag 22,15 orkestra — Rennes 22 konsere devam — Reval 22,05 Rus muzikası — Sofya 22,10 muzika — Stokholm 22,30 askeri muzika — Strasbg. 22 konsere devam — Varşova 22 Şopen konseri.

Saat 23 de
Kolonya 23 konsere devam — Leipzig 23,20 salon muzikası, 23,45 Viyanadan nakil — Viyana 23,30 orkestra, köy muzikası, gitar konserleri — Viyanadan naklen Frankf., Hambg., Königsbg., Leipzig, Münih, Saarbr., Stuttg. — Breslavadan naklen Berlin 23,30 dans muzikası — Brno 23,30 piyano — Brüksel II 23,45 cazband — Budap. 23,30 çigan muzikası — Budap. II 23 çigan muzikasına devam — Drotivic 23,45 dans — Florans 23 dans — Helsingf. 23,10 hafif muzika — Hilvers. I 23,20 çigan muzikası — Hilvers. II 23,20 flüt konseri — Kopenhag 23,20 millî danslar — Krakovi 23 operet havaları — Lille ve Limoges 23 konsere devam — Londra 23,35 dans — Lüksembg. 23,05 asrî muzika, 23,55 dans — Nis 23 konsere devam — Oslo 23,15 dans — Rennes 23 konsere devam — Sottens 23,15 cazband — Stokholm 23,15 dans — Rad. Toulouse 23,15 filim havaları, 23,35 salon muzikası, 23,45 hafif muzika — Varşova 23 operet muzikası.

Saat 24 den itibaren
Alman İstasyonları bir saat evvelki programlarına devam — Kopenhag 24 — 1,30 dans — Rad. Toulouse 24 marşlar, 24,35 dans — Stuttg., Deutschl. S. ve Frankf. 1 - 4 gece konseri — Diğer Alman İstasyonları Münih'ten naklen 1 - 4 eğlenceli muzika.

Selâmi İzzet Sedes

Tiyatroya dair

Yeni çıktı — Fiati 50 kuruş

Remzi Kitapevi

Esad Sagay'ın cenazesi ihtifalâtla kaldırıldı

Merhum Esad Saga'yın cenazesi Beyazıt'tan geçerken

Evvelki gün vefat eden eski Maarif vekili ve Bursa sayılayı B. Esat Sagayın cenazesi, dün büyük merasimle Maçkade Narmanlı apartmanından kaldırılarak Beyazıt camisine getirilmiş namaz kılındıktan sonra Merkezefendideki aile kabristanına götürülerek göz yaşları arasında gömülmüştür.

Cenaze merasiminde, İstanbul valisi ve belediye reisi B. Muhiddin Üstündağ, İstanbul kumandanı korgeneral Halis, Polis müdürü B. Salih Kılıç şehrimizde bulunan birçok sayılaylar ile yüksek rütbeli subaylar, başta askeri bando olduğu halde bir müf-

reze asker, kız lisesi, Darüşşafaka ve Üniversite talebesi bulunuyorlardı.

Cenaze Maçkadan Harbiyeye kadar top arabası üzerinde nakledilmiş, orada cenaze otomobili konmuştur.

Cenazeye B. M. M. reisliği, Başvekil B. Celâl Bayar, Dahiliye Vekili B. Şükür Kaya, İstanbul vali ve belediye reisi, İstanbul kumandanlığı, parti üniversite, Galatasaray lisesi, Kızılay Beyoğlu şubesi ve Hayriye lisesi tarafından çelenkler gönderilmişti.

Cenaze alayı Beyazıt'tan kalkarak, Merkezefendi kabristanına giderken, merhumun çocukluğunda oturduğu Karagümrükteki evi önünde, iki dakika durulmuştur.

Almanya'ya ismarlanan diğer vapurlar da geliyor

Gelecek gemiler, dördü körfez vapuru olmak üzere ön dördtür

Deniz Bankın Almanya'ya ismarlanan yeni vapurları «Trak» ı takiben peyderpey limanımıza gelecektir. Gelecek gemilerin mecmuu, dördü körfez vapuru olmak üzere, on dördtür. Karadeniz hattına tahsis edilecek olan büyük vapurların adları Amur, İçdeniz, Hardsus, Mersin hattında işliyecek orta hacim vapurlar Kadeş, Etrüsk, Tirhan, Şalon, Marmara hattına tahsis edilen küçük tipler de Trak, Sus, Marakasdır.

Büyük vapurlardan her birinin gayri safi tonu 5,500, beygir kuvveti 5,000, sürati 16,5 mildir. 63 birinci, 86 ikinci mevki kamaraları vardır. Güvertenin istiaf edeceği miktar 500 yolcudur. Gemilerde ikisi soğuk hava tertibatlı dört anbar, 8 vinç mevcuttur. Beherinin kıymeti 227,400 İngiliz lirasıdır. (1,432,620 Türk lirasıdır.)

Orta hacim Mersin hattı vapurlarının gayri safi tonu 3500 işari beygir

kuvveti 2,000, sürati 13,5 mildir. Vapurların 37 birinci, 44 ikinci mevki yatağı vardır. Üç anbar, altı vinç mevcuttur. Beherinin kıymeti 136,269 İngiliz lirasıdır. (858,494 Türk lirası eder.)

Marmara hattı vapurlarının gayri safi tonu 1,800, şaft beygir kuvveti 3600, sürat vasatı 18 mil birinci ve ikinci mevki üçerden, 6 kamarası mevcuttur. Alacağı yolcu miktarı 500 dür. Gemilerde ikiser vinçle bir anbar vardır. Beherinin kıymeti 86,136 İngiliz lirasıdır. (542,656 Türk lirası eder.)

Bunlardan başka İzmit körfezi için ismarlanan vapurlar Efes, Sur, Akayın vapurları ise Suvat, Ülevdir.

Mersin hattı vapurlarından Etrüsk hazırlanmıştır. Bugünlerde teslim edilecektir. Vapurun suvarisi B. Vedad Almanya'ya gitmiştir.

Teşekkür

Samsun sayılayı Ethem Tuncel'in ölümü münasebetile telgraf ve mektupla büyük acımaza iştirak eden dostlarımıza karşı duyduğumuz minnettarlık hislerinin iblâğına gazetesinin tavassutunu rica ederiz.

Zevcesi: Nafia Tuncel

Büyük oğlu: Bedreddin Tuncel

Türkiyede şimdiye kadar misline rastlanmamış bir rekor: Ramon Novarronun Türkçe sözlü

ŞEYH AHMET

İstanbulda son defa olarak:

Aikazar

Sinemasında

BUGÜN matinelere itibaren başlıyor. Gören ve görmiyenlere en son fırsat

Ayrıca: HUDUT HAYDUTLARI

Buk Cons büyük sergüzeşt filmi

ŞEHZADEBAŞI TURAN TİYATROSU

Halk sanatkârı Naşid ve arkadaşları Mice - Pencef varyetesi **KAFKAS DÜĞÜNÜ** 4 perde. Dans, solo, düet Localar: 100, heryer: 20 paradi: 10.

Bu akşam Beşiktaş Suad Park. Perşembe: Bakırköy Miltiyadi. Cuma: Pangaltı Kurtuluş **PERDE ARKASI** Operet 3 perde. Üstad Muhlisin en güzel bestesi.

MELEK sineması

Bugün matinelere başlıyarak 2 büyük film birden

1 — Meşhur Çigan orkestrası **RODE SANDO**

MAVİ TUNA filminde (Yeni kopye)

2 - 3 ahbap çavuşlar

Fransızca ORJİNAL KOPYESİ

PANGALTI KURTULUŞ Sinemasında

MEVSİMİN EN GÜZEL PROGRAMI

KARYOKA — CANAVARLAR VADİSİ

Matinelerde ve gecelerde 2 de 2 film birden

DÜNYADA nefer oldu nefer oluyor?

Benzine ispiroto karıştırılması her tarafta ilerliyor

İngilterede otomobillerde kullanılan benzine ispiroto karıştırılması o kadar ilerlemiştir ki hazine idaresi bunun üzerine benzin gibi bir resim vazetmeğe lüzum görmüştür. 1932 zenesinde İngilterede otomobillerde muharrik kuvvet olarak ancak 18,331 galon ispiroto sarfedilmişti. Bu sene ise 9,333,000 galon sarfedileceği tahmin olunuyor.

Bu miktardan benzinden alınan resimden muaf tutulması hazinayı 7,500,000 İngiliz lirası zarara sokacağından galon başına 9 pens resim alınması kararlaştırılmıştır.

Maden kömüründen çıkarılan petrolen eskisi gibi hiç bir resim almıyacaktır. Bilakis bir harb vukuunda İngiltere muhtaç olduğu petrolü bu memlekette mebzul bulunan kömürden çıkarabilmesi için bu istih-salâta nakdi mükâfat verilmektedir.

Petrol ve benzin ile karışık olarak kullanılan ispiroto melâstan çıkarılmaktadır. Melâs ise pancar ve kamış

şekerlerinin tasfiyesinden sonra kalan kıvamlı tortudur.

İngilteredeki şeker fabrikaları melâslarından çıkarılan ispiroto yeni resimden pek müteessir olmayacaktır. Çünkü bu şeker fabrikalarına çıkar-dıkları melâs için galon başına 8½ pens nakdi prim verilmektedir. Yer-ti melâslardan çıkarılan ispiroto galon başına yarım pens gibi gayet az bir resim verecek demektir. İngilte-reye melâs daha ziyade hariçten gi-riyor. 1927 senesinde 3,000,000 kan-tar melâs girmişti. Asıl resmi bu ha-riçten gelen melâslardan çıkarılan ispiroto verecektir.

Patatesten ispiroto çıkarılmasına da İngiltere hazinesi pek taraftar de-ğildir. İngiltere hükümeti sırf harb zamanında hariçten gelecek erzakın azalması için patates zerini tervîç etmektedir. Uzun müddet bozulma-yıp dayanan bir gıda maddesi olma-dığından İngilterenin bunun hadden fazla miktarda yetiştirilmesinde bir fayda görmüyor.

Tıp âlemi heyecanda

Londra hastanelerinden birinde hastabakıcıları gaz kurslarına devam ediyorlar.

Gece öğretmen dersini veriyor, sonra tatbikata geçiyor. Hastabakıcılar gaz maskelerini takıyorlar, ze-hirli gaz dolu bir odaya giriyorlar.

Öğretmen emrediyor:

— Maskelerinizi çıkarıp takınız!..

Zehirli gazın nevini tefrik edebil-mek için çeyrek saniye kokuyu alma-ları lazım. Bütün hastabakıcılar bir şimşek hızla maskelerini çıkarıp ta-kıyorlar, yalnız Eva Veb maskesiz duruyor. Zehirli gaz tabakaları ara-sında, hiç müteessir olmadan, başı

Kolombun torunları

Biliyorsunuz ki Sen - Domingde Kristof Kolombun torunları vardı. Daha son senelere kadar iki torunu yaşıyordu. Bunlardan biri geçen ay öldü.

Evvəlki hafta Sen -Doming hükü-meti, Kristof Kolombun hatırasını yadetti ve reis Trujillo, Kolombun hayatta bulunan tek ve yegâne toru-nuna hükümetin en büyük nişanı-nın en büyük rütbesini verdi.

Yeni dünyanın adı Kristof Kolomb değil amma, Kolomb ismi Amerika adından daha canlı.

5,000 milyar sene sonra...

Geçen hafta gene bu sahtunlarda bir brîç hâdisesinden bahsetmiştik: Dört bayan Brîç oynarlarken, dördü-nün eline aynı cins kâğıd düşüyor; yani birinde on üç kupa, birinde on üç maça, birinde on üç pika, birinde on üç ispatı var.

Bu hâdiseyi beynelmîlel priç profes-örü bay Külbursona bildiriyorlar. Pro-fesör böyle bir hâdisenin 58 milyarda bir kere vukua gelebileceğini söylü-yor.

Entransijan gazetesinin karilerin-den biri profesörün bu sözünü kabul etmedi. Bu zat diyor kiâ

— Brîçteki kâğıd kombinezonlarının sayı 58 milyardan çok daha fazla-

dır. Şöyle bir muadele yapmak lâzım gelir:

$$N = \frac{1 \times 52}{24 (13) 4}$$

Yeryüzünde 1 milyar 6 yüz milyon nüfus var diyorlar. Eğer bu insanlar dörder kişi olup brîç oynamaya başlar-larsa, hem de nefes almadan gece gündüz oynarlarsa, brîçin muhtelif kâğıd kombinezonlarını ancak 5,000 milyar, yani beş yüz milyon senede tü-ketebilir. Profesörün 58 milyar kombinezonu bu sayının yanında hiç kahr!..

Brîç meraklılarına müjde, sabretsin-ler, 5,000 milyar sene sonra bu hâdis-e tekrarlanacaktır!..

Millî bayramlarda yapılacak tenvirat

Dahliye Vekâleti İstanbulda millî bayramlarda yapılacak tenvirat için hazırlanan projenin B. Prost tarafın-dan tasdik edilmesini istemiştir. Sa-rayburnunda yapılacak elektrikli fışkıyeden başka Sarayburnu sahilleri de renkli ampullerle aydınlatılacaktır. Mühassısın bu mütalâası Dahliye Vekâletine bildirilmiştir.

Proje tasdik edildikten sonra Bele-diye ile Elektrik şirketi arasında ev-velce parafe edilen mukavele Beled-iye ile Nafia Vekâleti namına Elektrik şirketini idareye memur edilecek yeni müdiriyet tarafından imza edilecek-tir.

Doktorluğun ilerlemesi insanların vasatî ömrünü 67 seneye çıkardı

Bir Fransız muharriri bu münasebetle diyor ki : İnsanların ömrü uzuyor. Güzel... Fakat bu ömrün rahat, huzur ve eğlence ile zevk içinde neşeli ve hoş geçirilmesi için hangi tedbirler alınıyor ?

Son gelen gaze-teler insanlarda vasatî ömrün art-tığını haber veri-yorlar. Neşredilen istatistiklere baki-lırsa eski zaman-larda vasatî ömrü

37 sene imiş. Tababetin gittikçe iler-lemesi, bütün hastalıkların değilse bile insanları kırıp geçiren hastalıklardan bir kısmının aşı veya müessir ilâç-larla önü alınması sayesinde insanla-rın vasatî ömrü 57 seneye çıkmış. Son senelere ait istatistikler ise vasatî öm-rün gittikçe arttığını ve 67 seneyi bul-mak üzere olduğunu bildiriyor.

Böyle giderse yakın bir istikbalde insanların hiç olmazsa yüz sene ya-şayan mahlûklar haline geleceklerini ümid etmek boş bir şey olmayacak.

Fakat bundan bahseden bir Fran-sız muharriri ilk nazarda insanları se-vindirmesi lâzımgelir gibi görünen bu haberdan hiç de memnun olma-dığını kaydederek diyor ki:

«Doktorlar insan ömrünü uzatma-ya çalışıyorlar, bunda da muvaffak ol-muşlar. Güzel... Fakat insanların bu ömrü rahat, huzur ve eğlence ile zevk içinde, neşeli ve hoş geçirmeleri için hangi tedbirler alınıyor?»

İnsanlar eskiden az yaşıyorlardı. Fakat bu kısa ömür içinde, bugün insanları terleten müşkülâtlar, korku-lar, yaşamak için binbir zahmete gö-ğüs germek mecburiyeti yoktu. Mal-şet ve istikbal endişelerinden ve teh-likelerden uzaktılar. Kafaları dinç,

kalbleri müsterihtti. Halbuki şimdi... Pazar günleri eğlenceye gidenlerin yüz-lerinde, sanki bir cenaze takip edi-yormuş gibi, mahzun bir hal var.»

Hakikaten zamanımız insanları için yüz sene yaşamının bir saadet mi, yoksa bir felâket mi olduğunu katî su-rette tayin etmek kolay birşey de-ğildir. Son on beş, yirmi senedenberi bütün dünyada nihayetsiz bir didiş-me şeklini alan hayatın gittikçe ku-rulaşp tatsızlaştığı görülmektedir. İnsanlar çalışmaktan yaşamaya vakit bulamıyorlar.

Halbuki asıl vazifesini yapmakla beraber yeryüzünde biraz da tabiatın sayısız nimetlerinden, dünyanın zevk ve eğlencelerinden istifade ederek ra-hat ve huzur içinde ömür sürmek üzere gönderilmiş benziyen insan, son devirlerde yaşamının zorlaşması yüzünden bu ilâhî gayeyi tahakkuk et-tirmek imkânlarını kaybetti.

Eski zamanlarda hemen her kula-nasip olan rahat ve huzur içinde ömür sürmek saadeti bugün insanlar için erişilmesi müşkül bir bahtıyarlıktır. Çünkü galleler artmıştır. Hiç bir işte istikrar kalmaması, bugünü bitirme-den yarını düşünmek mecburiyeti in-sanlara biran huzur vermiyor, nere-

de kaldı ki, bugü-nü temin etmek dahi te kbaşına bir muharebe kazan-mak kadar zordur.

Malşet cengini ka-zanmış, bu muha-

rebeden galip çıkmış bir insan için bile gene sakin rahat ve neşeli bir hayat sürmek kabil olmuyor. Çünkü yalnız ferdin değil dünyanın vaziyeti de-ğişmiştir. Milletlerin huzur ve sükununu, dünyanın sulhünü tehdid eden sebepler birbirini takip ediyor. Buhranlar bu-hranları kovuluyor. Dünya hâdiselerine bir göz atmak neşenin uzaklaşması için kâfidir.

Onun için insanlar kolay kolay neşelenemiyorlar... Bugün medeniyet ilerlemiş, birçok rahatlık imkânları bulunmuş, eğlence vasıtaları da eski zamana nisbetle artmış gibi görünü-yor. Kırk elli sene evvel sinema yoktu. Radyo henüz bilinmiyordu, insanlar bugün olduğu gibi çabuk seyahat et-mek imkânlarından mahrumdular. Otomobil bu derece yayılmış değildi. Fakat bu icadlar, bu eğlence vasıtala-rı bugünün, kafası endişelerle do-lu, yorgun ve yıpranmış insanın neşelendirmek için kâfi gelmiyor.

Bunun için, âlmlerin insan ömrü-nü uzatmak hususunda elde ettikleri muvaffakiyetin arkasından «bu ömrü neşe ve eğlence ile geçirmek için han-gi tedbirler alındı?» sualini yerinde bulmamak mümkün değil.

Şevket Rado

Vaskert çayının selleri durduruldu

Şehre gelen kumlardan ancak bir kısmı kaldırıldı

Erzincan (Akşam) — Vaskert çayından şehre gelen sellerin önü beş günde alınabilmiş ve bu da kahraman askerlerimizin büyük yardımları ve fedakârlıklarıyla başarılmıştır. Halk na-mina belediye reisi komutanlığa teşek-kürlerini arz etmiştir.

Sellerin şehre getirdiği kumları halk kaldırmıştır. Belediye geri kalan kıs-mının kaldırılması için beşyüz liraya yakın bir para vesaiti nakliye ücreti vererek temizlettirmişse de bu para ile ancak çarşının bir kısım kumları kaldırılabilmiştir. Şehrin tamamen sellerin pisliğinden temizlenmesi için daha bu kadar paranın sarfına ihtiyaç vardır.

Sıhhiye tayinleri

Ankara (Akşam) — İstanbul sitma mücadele heyeti reisi Seyfeddin Okan Adana sitma enstitüsü müdürlüğüne ve ilâve olarak sitma hastanesi mütehassıs-lığına, Konya sitma mücadele reisi Mitat Süvey İstanbul sitma mücadele reisiğine, Ankara sitma mücadele reisi Asım Urka umum sitma mücadelesi müfettişliğine, Manisa sitma mücadelesi laboratuvar şefi Rifat Önel Konya sitma mücadelesi reisiğine, İstanbul buluşıcı hastalıklar has-tanesi mütehassıslarından Hasan İsmail Köstem Ankara sitma mücadelesi reisi-lğine, aşıktan hükümet tabii Yünni Tokar İstanbul merkez hükümet doktor-luğuna, Maraş belediye doktoru Saded-din Gören İzmit belediye doktorluğuna, Hekimhan hükümet doktoru Zeki Önat Ankara sitma mücadelesi doktorluğuna tayin edilmişlerdir.

Korkodelli hükümet doktoru İhsan İten ile Karahisarı hükümet doktoru Reşad Şerbetçinin beca-yışları yapılmıştır.

Cide hastanesi operatörü İbrahim Veli Odar Kars memleket hastanesi operatör-lüğüne, çocuk hastanesi eski dahiliye asistanı Ferhunde Yurdsever Ankara Nü-mune hastanesi dahiliye mütehasssı mu-avinliğine, Maraş trahom hastanesi mü-tehasssı Zeki Uysal Adana trahom has-tanesi ikinci doktorluğuna, Adana trahom hastanesi ikinci doktoru Fuat Aziz Elp Maraş trahom hastanesi doktorluğuna, aşıktan eczacı Ömer Faruk İhan Diyar-bakır Nümune hastanesi eczacılığına tay-in edilmişlerdir.

Mardin memleket hastanesi eczacısı Tevfik Akkoy vazifesi başına gitmediğin-den müstafa sayılmıştır.

Belediye Taksimde yer altında bir garaj yaptıracak

Garaja meydana Camlıköşkün karşısına gelen ve genişletilecek olan sokaktan girilecek

B. Prostun hazırladığı nazım plâna göre İstanbulda yapılacak işlerin ba-sında Taksim kışlası ile müstemilâti-nin istimlakî ve kışla arsası üzerinde bir sergi binası inşası vardır. Taksim kışlası ile bu binanın müstemilâtını teşkil eden gazino, depo, garajlar ve sairinin istimlakine aid tedkiklere başlanmıştır.

Taksim kışlasının bulunduğu saha-da sergi binası ve teferuatı inşa edi-lecek, Taksimde âbidenin karşısına te-sadüf eden Camlıköşk gazinosu ile buradaki binalar tamamen kaldırıl-rak bu kısım meydana ilâve edilecek-tir. Meydan bu suretle biraz genişle-dikten sonra - evvelce yazdığımız gi-bi - meydana bakan Kalmis apartı-manının bulunduğu ada ile Rum kil-sesinin önünü teşkil eden binalar da istimlak edilerek kaldırılacaktır.

Belediyenin Karaköyden itibaren Yüksekaldırım solda kalmak üzere

Taksime doğru açacağı viyadüklü yol-un Taksimdeki başı Kalmis apartma-nının bulunduğu adanın yanındaki sokakta olacaktır. Belediye Taksim kışlasının müstemilâtında bir çok otomobil garajları olduğunu gözönüne almış ve işletmek üzere Avrupadan getireceği yeni otobüsler için de mo-derm tesisatı ihtiva eden garajlar tesisi lâzım geleceğini düşünerek yıktırıl-lacak gazino ve müstemilâtının yerli-ne yeraltında büyük bir garaj yapma-ğa karar vermiştir.

Garajın medhali, Karaköyden Tak-sime doğru açılacak yeni viyadüklü yolun medhalinde bulunacaktır. Ga-rajın plânı etrafında belediye fen he-yeti tedkikatta bulunuyor. B. Prostun tasvibinden geçecek olan proje üzerine garajın kaç mal olacağı anlaşılacak-tır. Projede garajın kaç otomobil ve otobüs alacağı tesbit edilecektir.

Gaziantebde ilk traktör

Gazianteb (Akşam) — Şehrimize ilk traktörü, tanınmış çiftçilerimizden B. Ekrem Cenani getirmiş ve ilk tec-rübelerini geçen hafta Tıhalid çiftliğin-de vali, ileri gelen memurlar, çiftçiler, bankacılar ve civar köylerden gelen köylülerden müteşekkıl büyük bir da-vevli huzurunda yapmıştır. Tecrübe-lerin muvaffakiyeti bilhassa köylü üzerinde derin akisler bırakmıştır.

Avusturyadan gelmek isteyenler

Son zamanlarda Avusturyadan Türkiyeye gelmek isteyenlere tesadüf edilmiştir. Bunlar Türkiyede iş bu-lup çalışmak arzusundadırlar. Tica-ret odasına bazı ferdî müracaatlar vaki olmuş, Türkiyede iş bulunup bulunamıyacağı sorulmuştur.

Amerikadaki vatandaşları-mızın felâketzedelere yardımları

Dün Amerika Detroit şehrindeki Turkish Orphan Detraction kâtibi Hüseyin Musa imzasile bir mektub aldık. Mektubda bu şehirde amelleik eden Türklerin Orta Anadoludaki zelzelede felâkete uğrayanlara yardım için 500 dolar topladıkları, bu para-nın Kızılay cemiyetine gönderildiği bildirilmektedir.

Vatandaşlarımızın hamiyetini tak-dir ederiz.

Giresunda 10 denizciye 1000 lira ikramiye verildi

Giresun 24 (Akşam) — Selâmet mo-törü mürettebatını kurtaran on denizciye Vekiller Heyetince verilmesine müsaade edilen 1000 lira ikramiye, vali tarafından verilmiştir.

Maarif müdürü Şileden geldi

Sene sonu münasebetle köy mek-teplerini teftiş etmek üzere Şileye gi-den Maarif müdürü B. Tevfik Kut dün şehrimize gelmiştir. Maarif müdürü aynı zamanda gelecek sene İstanbul kaza-larında açılacak olan yeni köy mek-teplerinin yerlerini de tedkik etmiştir. Bir gazete, önümüzdeki yılbaşında ye-niden 25 köy mektebi açılacağını yaz-ıyordu. Yeniden birçok mektep açıl-ması kararlaştırılmış ise de bunların sayısı henüz belli değildir.

Karamana bol yağmur yağdı

Karaman (Akşam) — Bu yıl top-raklarımız suya kandı. Bölgemizin her tarafında mahsul bereketi var. Çiçi, neşe içindedir.

Belgrad askerî müzesinde Marsilya suikastı tamamen canlandırılmıştır

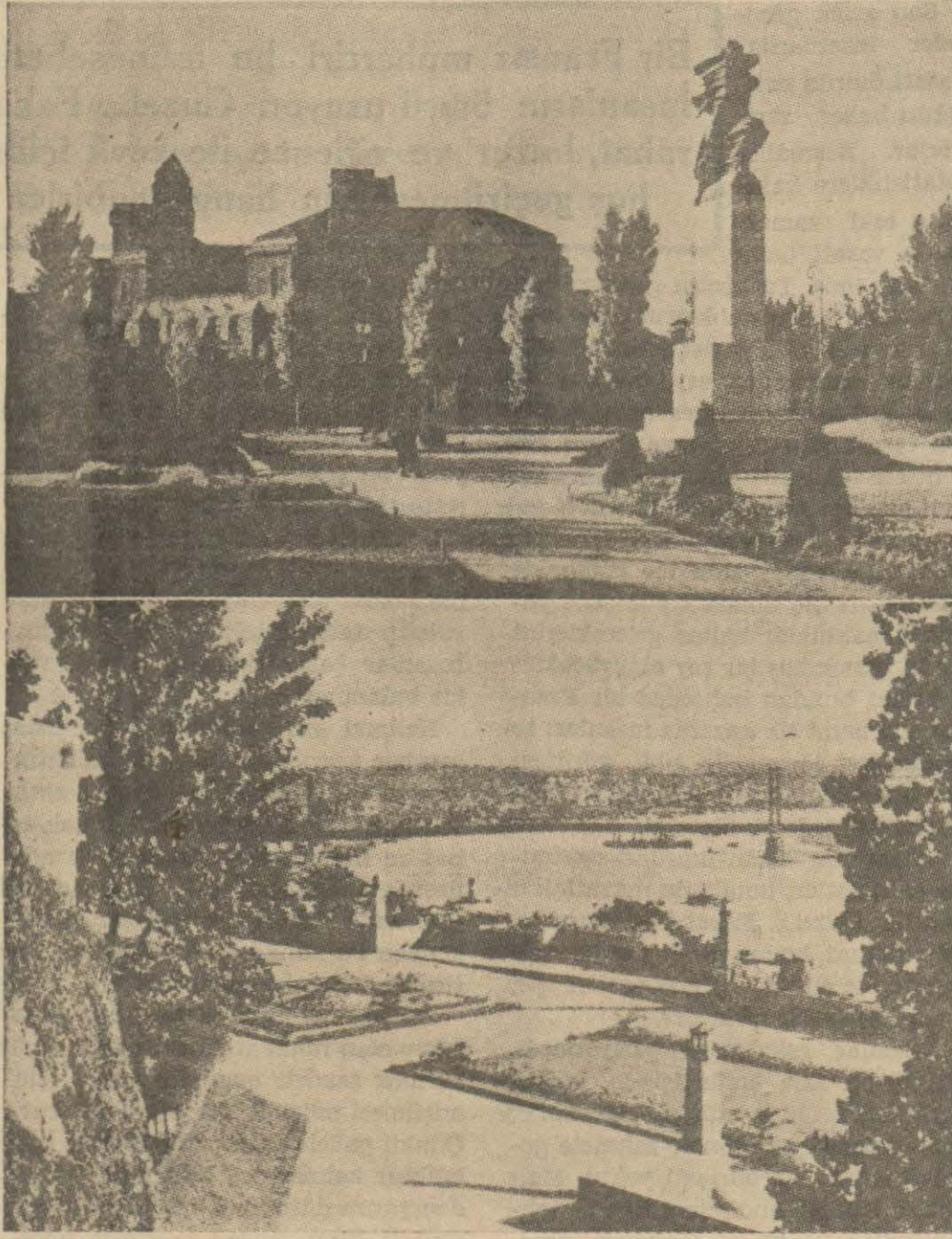
Müteveffa Kral Aleksandr'ın kanlı üniforması, eldivenleri, yakalığı ve şapkası, bindiği otomobil müzede teşhir edilmiş

Belgrad — Belgradın görülmeğe ve tedkik edilmeğe değer yerlerinden biri de askerî müzesidir. Askerî müze, Belgradın eski kalesi olan Kale meydanının ortasındadır. Bu Kale meydanı, tanzim ve tarhedilerek muazzam bir park haline konulmuş, aşağı tarafları hayvanat bahçesi yapılmıştır. Kale meydanı, Belgrad halkının en işlek gezinti yerini teşkil eder. Şehrin tam merkezinde bulunduğu ve çok güzel ağaçlarla süslediği cihetle, Belgradın âdeta ciğeri mesabesinde. Kale meydanı, şehrin en yüksek yerindedir. Bu itibarla bu meydanın Tuna ve Sava nehirlerine bilhassa mehtablı gecelerde nezareti, çok güzel bir manzara teşkil eder.

Belgrad müzesi, iki kısımdır. Bir kısmı, Sırbistanın istiklâl harbi, diğer kısmı da harbi umumî ve kral Aleksandrın Marsilyada katli hatıralarına tahsis edilmiştir.

Belgrada gelenler, muhakkak bu müzeyi ziyaret ederler. Müzeyi ziyaret ettiğimiz zaman tatil günü olduğu halde ziyaretçilerle dopdolu bulduk. Harbi umumî ve Kral Aleksandrın katli hatıralarının büyük bir dikkat ve itina ile teşhir edildiği binaya, geniş bir sofadan girilir. Medhal sofaının sol duvarını baştan başa, büyük Önderimiz Atatürk'ün mareşal üniforması yapılmış yağlı boya, ayakta bir portresi kaplıyor. Bize rehberlik eden Yugoslav meslektaşın verdiği izahata göre Büyük Önderimiz, müteveffa kral Aleksandrın Dubrovnik kruvazör ile İstanbula gelerek kendilerini Dolmabahçe sarayında ziyaret ettikten ve bugünkü Balkan antantının temellerini attıktan sonra bu portreyi, gövaye kral Aleksandra ithaf etmiştir. Yugoslav dostlarımız, bütün Yugoslavların kâbesi mesabesinde bulunan bu müzeye Atatürk'ün bu portresini koymakla, Atatürke ve Türk milletine bağlılık, sevgi ve hayranlıklarını izhar etmek istemişlerdir.

Müzenin alt katında, hep kral Aleksandr hatıraları, zati eşyası, Umumî harbe giydiği elbiseler, içtiği sigaralar ve kullandığı kalem ve kâğıda varıncaya kadar her nevi eşyası, Harbi umumîde Selânikte iken çalıştığı büro, Marsilyada feci ölümüne nihayetlenen seyahate çıkacağı gün, muhtıra defterine yazdığı bazı notlar ve saire çalışma masasının üzerinde duruyor. Eşya, çok büyük bir dikkat ve itina ile tasnif edilmiş. Ziyaretçi, her eşyanın üzerine yazılmış olan notları okumakla, kral Aleksandrın hayatını, memleketine yaptığı

Yukarıda: Kale meydanında bulunan askerî müze binası, aşağıda: Kale meydanından Tunaya bir bakış

büyük hizmetleri, başka izahata muhtac olmaksızın, hayalinde canlandırabiliyor.

Alt kat salonunun sol tarafında, Marsilya faciası tecessüm ettiriliyor. Ustaşi komitesine mensub katil Kelemanın kralı vurmak için kullandığı tabanca, sonradan yakalanan hempaları üzerinde bulunan silahlar, sarjörler ve kurşunlar, duvarda bir etajer üzerine asılı duruyor, kral Aleksandrın Marsilyada vurulduğu zaman giydiği amiral üniforması beyaz yakalığı, şapkası, beyaz eldivenleri, yalarından sızmış ve pıhtılaşmış olan kanlarla büyük bir camekânın içinde serili bulunuyor. Beride, Marsilyada kral Aleksandrın suikastde kurban gittiği sırada bindiği otomobil, kapısı açık ve oturulacak yerleri kanla buluşuk olarak duruyor, Yugoslav hükû-

meti, bu otomobili Fransadan alarak tarihî bir hatıra diye saklıyor.

Odanın bir köşesinde, kral Aleksandrın suikastde kurban gittikten sonra çehresinin ve takallus etmiş ellerinin alçı ile alınmış molafları duruyor, ve ötürken son söz olarak:

«Yugoslavya için müteyakkız bulununuz» diye siyasî bir vasiyet makamında sarfettiği son sözler, bütün Yugoslav vatanperverlerine vazifelerini hatırlatıyor.

Bu canlı tarih köşesinden çıkarken, kalbimizde derin bir huşu hissi vardı. Binanın üst tarafı, Yugoslavyanın Harbi umumî tarihî hatıraları ile dolu. Bu katta, Sırp milletinin vatanını müdafaa etmek için katlandığı büyük mahrumiyetler ve fedakârlıklar, Avala dağındaki meçhul asker âbidesine gömülü olan meçhul askerin parça-

Sütten zehirlenenler

13 kişi hastahaneye kaldırıldı, mideleri temizlendi

2 sütçü sorguya çekildi, sütleri muayeneye gönderildi

İ Sütten zehirlenen bir aile efradı, sağda toptan süt satan Petro

Son günlerde şehrin muhtelif yerlerinde sütten zehirlenme vakalarına tesadüf edilmektedir. Bu cümleden olarak evvelki gün 13 kişi sütten zehirlenmiş ve hastaneye kaldırılmalarına lüzum görülmüştür.

Sütten zehirlenenler Yenikapıda Sepetçi sokağında Ahmed, Eftalya, Lângada Karakol sokağında Eftimya, Nuruosmaniye Ojeni, Karakol sokağında Marika, Küçükayasofyada Medrese sokağında Saniye, Kâmil, Zeki, Cinci meydanında Hamide ile çocuğu Osman, Lângada Salâhaddin, Mıhran ve Kigorktur.

Bunlar aldıkları sütü içtikten sonra zehirlenme âlameti göstemişler ve hastaneye kaldırılmalarına lüzum görülmüştür. Hastanede mideleri yıkanmış ve sütler çıkarılmıştır.

Hastalananlardan bir kısmı seyyar sütçü İbrahîmden süt almışlardır. İbrahim de Çatalcada inekçi Mehmed ağadan süt almaktadır. İbrahim ve aynı zamanda toptan süt satışı yapan Petro isminde bir sütçü de sorguya çekilmiştir. Çatalca adliyesine müracaatla inekçi Mehmed ağanın sorguya çekilmesi istenmiştir. Sütçü İbrahîmin güğümleri ve mevcut sütler mühürlenerek Belediye kimyahanesine gönderilmiştir. Buradan verilecek rapora göre zehirlenmenin sebebi anlaşılacaktır.

lanmış palaskası, paslanmış kurşunu ve kemeri, yırtılmış kunduraları bir camekânın içine konulmuş...

Üst kat salonunun ortası ve duvar kenarları gülle isabetle parçalanmış toprak, patlamış mitralyöz ve mavzer namluları, Almanların patlamamış büyük top gülleri ve saire o feci günleri hatırlatıyor.

Başka bir binada Sırbistanın istiklâl harbi hatıraları mevcuttur. Burada teşhir edilen şışhaneler, piştovlar, uçları sivri demir matraklar, palalar, hançerler, taş ve demir yuvarlak güller, dolma toprak...

Tahkikat devam ediyor

Sütten zehirlenme vakası etrafında Kumkapı polis merkezi dün de tahkikata devam etmiştir. Zehirlenenlerden bir kısmı fazla hastalandıkları cihetle Haseki hastanesine kaldırılmışlardır. Mıhran, karısı Mariçe, Var-tohi, Apik, anası Mari, Agop, Keğam, Varkes ve Salâhaddin adlarında dokuz hasta da dün Adliye getirilerek Adliye doktoru B. Enver Karan tarafından muayene edilmişlerdir.

Birçok kimselerin zehirlenmelerine sebebiyet veren sütler tahlil edilmek üzere müddeiumumilik tarafından Tıbbî adli kimyahanesine gönderilmiştir.

Mandıra sahibi Petro ile sütleri satan Mehmed dün isticvab edilmişlerdir. Fakat tahlil raporu henüz verilmemiş için bunlar hakkında henüz adli tahkikat yapılmamıştır. Zehirlenenlerden de henüz ölen yoktur.

Tıbbî adli raporu sütün zehirli olduğunu bildirirse, Petro ile Mehmed haklarında zehirlenmeye sebebiyet suçundan, kanunî takibat yapılacaktır. Sütlerin bozulup kesilmemesi için bazı kimseler, içerisine bir miktar soda katmaktadır. Bu soda fazla miktarda konulursa süt zehirlenmekte ve içenleri de zehilemekte imiş. Bu cihetler de göz önünde tutularak tahkikata devam ediliyor.

Ahmed Hilâlî

MAZİNİN YÜKÜ ALTINDA...

Aşk ve macera romanı

Nakleden: (Vâ-Nû)

Tefrika No. 19

Başı dönüyordu; gözleri kararmıştı; yere yuvarlanmamak için bütün kuvvetile önündeki masaya dayandı.

Amca hayretle yeğenini süzüyordu. O, genç kızdan isyan, feryad beklerken Lâmia'nın böyle perişan hali ve âdeta çıldırmış gibi gözleri dışarı fırlıyarak dımdık önüne bakışı bir itiraf mesabesindeydi!

Zavallı ihtiyar, birdenbire başını iki elleri arasına alarak hicrîkırı, canhıraş bir sesle:

— Demek doğru... Demek iftira değil... Sen!.. Seni ki evime aldım, muhafaza ettim... Sen bana bu işi yaptın ha?... Namussuz!..

Artık adamda öyle bir halsizlik vardı ki, kalkıp kızı dövmeye bile mecali kalmamıştı. Kendi kanından bir insanın bu derece sukut etmesini haysiyet alamıyordu!.. Nasıl olur? Onun vücudü de kendininki gibi temiz, asil bir hamurdan yapılmamış mı? Ah, halbuki bu kızı o, ne kadar severdi? Evlâd gibi!.. Onun temiz, saf bakışları, neşeli civıltısı, sessiz evini güneş ışığı gibi parlatmıştı; kuş yuvasına

döndürmüştü. Şimdi artık dövse de, paylasa da ne fayda?.. Ne olursa olsun namusları lekelenmişti. Âleme rezil olmuşlardı!

Zaten hayat en kuvvetli darbesile Lâmia'ya ders vermiyor muydu?..

Şevket paşa, ızdırablı bir sesle:

— Artık burada kalamazsın! Yarın İzmir'e. Büyük annenin yanına gideceksin! Bana çektiğin bu acıyı bundan böyle o ihtiyar kadına da çekti-me! Aklını başına topl!.. Bense şimdiden sonra Lâmia isminde bir yeğenim olduğunu tamamen unutacağımı!

Hazin sesle verilen bu feci hüküm en şiddetli azardan, dayaktan daha fazla zavallı kızı harap etti. Biran kalbinin çarpması durdu ve boydan boya yere yuvarlandı.

Lâmia'nın İzmir'e gittiğinden on beş gün sonra, Şevket paşa, baba bucağını satarak, İstanbuldan izni kaybettir.

İkinci kısım

İstanbulun plâjlı bir sayfiyesinde, güzel bir köşkte, gayet zarif giyinmiş

genç bir kız, en son moda şarkılardan birini söyliyerek pembe kırstal vazosuna çiçekler yerleştirmekle meşguldü.

Cidden pek güzeldi: Uzun boylu, iri siyah gözlü... Beyaz ve pürüzsüz alına lüle lüle dökülen kestane rengi saçlar... Gayet biçimli, çok kırmızı dudaklar... İnci gibi beyaz dişler... Ve bütün yüzünde kadınlık zarafetile, bir azim ve karakter...

Vücüdünün spora alışmış olduğu bütün hareketlerinin zarafetinden belliydi. Arkasından kendisine hayran hayran bakan hizmetçi kıza dönerek:

— İşte isim bitti. Çiçeklerimi yerleştirdim. Şimdi aşağı iniyorum. - Dedi.

Ve küçük ayaklarını yumuşak halılara canlı canlı basarak merdivenlerden aşağı indi. Cidden zengince döşenmiş bir salondan içeri girdi. Pencerenin önüne oturarak, yarı bırakmış olduğu kitabı okumağa başladı.

Biraz sonra, en son model büyük bir otomobil bahçede göründü. Kır saçlı, uzun boylu, tamamen matruş bir erkek bu arabadan inerek pencereye duran kıza seslendi:

— Merhaba Nazan! Nasılsın bakalım?..

Genç kız gülerek yerinden fırladı. Babasını karşılamaya koştu. Alnını uzattı ve sonra, endişeli bir sesle:

— Anıl sen söyle, babacığım! Nasıl-

sın? Bari bu gece iyi uyuyabildin mi?.. Baş ağrıların hafifledi mi?..

Erkek, meysus meysus:

— Zorla iki saat kestirebildim. Tabiatile bu derece az uyku neticesi, bütün gün şakaklarım zonk zonk atıyor.

Baba kız, kolkola yürüdüler. Yemek odasının önündeki verandada serpiştirilmiş hasır sezlöngörlere uzandılar.

Erkek, henüz genç sayılabilirdi. Elli yaşında ancak var, yoktu. Halbuki yüzündeki çizgiler, derin yorgunluklar ifade ediyordu. Rengi uçtuğu. Dudakları kansızdı ve bütün benliğinde, ızdırab çekmiş insanların yıpranmışlığı görünüyordu.

İri siyah gözlerinde şefkat ve merhamet okunmaktaydı. Hele kızına çevrildiği zaman, gözleri öyle muhabbetle parlardı ki, sırf bu bakışlar, bu erkeğin pek hisli bir adam olduğunu ispata kâfiydi.

Nazanın babası yalnız işten değil, içten de yorgundu. Kendisinde müthiş bir manevî ızdırabın yükünü taşıyan bir adam hali vardı.

Beyaz ve uzun elleri korkunç derecede derecede zayıftı. Biraz dinlendikten sonra, kızına sordu:

— E, bakalım Nazan!.. Bugün ne yapıyorsun?

Genç kız, hayretle:

— Ne yapacağım, babacığım? Sız bütün gün nasılsa vaktinizi bana vak-

fediyorsunuz, sizden ayrılır mıyım hiç?

— Bütün günüm diyemeyiz ya, yavrum... Çünkü doktora gideceğim, kimbilir kaç saat beni alıyacak!

Bu sözleri bezgin bir sesle söylüyordu. Belli ki doktorlara muayene edilmekten bıkmış, bunu zoraki yapıyordu. Genç kız, babasının elini okşıyarak:

— Kuzum baba! İnadcılık yapma... Fazla çalışmak seni yavaş yavaş öldürüyor. Eğer doktorlar da bu noktada katî karar verecek olurlarsa Allah rızası için artık işi bir tarafa bırak, biraz dinlen.

Erkek, omuz silker gibi lâkayd bir hareket yapınca, kızcağız yalvardı:

— Babacığım! Benim hatırım için söz dinle artık!

Baba, kızının saçını okşıyarak:

— Peki! Üzülmü...

O sırada kapı açıldı. Hizmetçi, ye-meğin hazır olduğunu haber verdi.

Yirmi beş sene çalışma hayatı, Atıf'ı vaktinden evvel yıpratmıştı. İşte bu yorgun ve hasta baba, vaktile kadınlar tarafından o derece sevilen istikbalî parlak genç mühendisti. Üç sene Amerikada kaldıktan sonra, babası Râif Refet beyin âni vefatı üzerine İstanbula dönmüş, mühim ticarî işin başına geçmişti ve servetini günden güne büyüttüştü (Arkası var)

Uzak ve yakın çağlarda Çekoslovakya

Bugünkü Çekoslovakya tezdadlar diyarıdır.
Halk şen, şakrak, kalenderdir

Çekoslovakya'da bir fabrika

Karpatlarda bir görüş

Uçsuz bucaksız Roma imparatorluğunun Karpat ormanlarıyla Bohemya ormanları arasındaki sınırı içinde yaşayanlar da Orta Asya'dan, Balkas gölü kenarından batıya göç edenlerdi. Tarihten sonraki çağlarda güneşe sed çeken sık çam ormanlarında Slavların yaşadığını biliyoruz. Ancak 920 senesine kadar bu milletin hayatı tarihe masal diye geçti. 920 den sonra genç bir deha orman rüzgarlarının başı boş havasında başı boş dolaşan insan kalabalığına millet vasfını verdi. Bu Münci yirmi yaşındayken Karpat ve Bohemya ormanlarında ateşe, güneşe, aya, ağaca, hayvana tapanlara tek Allah mefhumunu aşılıyan Vaklav'dır.

Çekoslovakyanın tarihi, din kitaplarının dünya tarihini başlattıkları gibi başlar. Din kitaplarında bir masal gibi okuduğumuz Habil ile Kabili Çekler çok iyi tanır: Vaklavı yirmi üç yaşındayken kardeşi katletti.

Vaklavın yerine geçenler evvelâ Bohemya dukası sonra kralı oldular ve kendilerini Almanya imparatorlarına tanıttılar.

11 inci asrda Bohemya, müstakil bir devlet oldu.

Kral 4 üncü Şarlı, memleketinin umranına çalışıyordu. Prag üniversitesini kurdu. Büyük bağlar yetiştirdi; Vaklavın yaptırdığı basit, iptidai kilseseyi yeniden inşa ettirdi. Vaklavın bininci yıldönümü münasebetile dokuz on sene evvel tamir edilen bu Sen - Gi kilisesinin duvarlarına kıymetli taşlar, mücevher hakkedilmişti. 4 üncü Şarlın Moldana nehri üzerine kurduğu köprü de ortaçağ yapısının şaheser bir örneğidir.

11 inci asırdan 15 inci asra kadar, dört yüz sene müstakil yaşadıklarını sanan Çekler, farkına varmadan millî kültürlerini kaybetmeğe başlamışlardı. 15 inci asrda Jan Hus isyanı başıyordu. Çek köylüsü Çek şehirlisi mukallit olamazdı. Kendi millî töreleri, millî kültürleri vardı. Hus Bohemyada dolaşırken, halkı ayaklandırdı.

1415 de Husu yakaladılar, kısa bir muhakemeden sonra diri diri yakılmasına karar verdiler. Odunlar yığıldı, ateşlendi; alevlerin ortasında Hus diri diri yandı, kül oldu... Odun yığınıyla beraber Hus da kül olur olmaz, halkın gönlünde millî kahraman diye yaşamağa başladı. Bohemya köylerinden Moravya ormanlarına, slovak köylerine kadar adı takdis edildi. Bir efsane bu feci ölümü biraz daha aziz kıldı: Odun yığını tutuşur tutuşmaz, ihtiyar bir kadın, halkı delâlete sevkeden Husun odun yığınlarına, ateşi çoğaltıp cennete kavuşmak emelile bir demet çalı çırpı attı. Hus kadına hazine baktı: «Bönlüğün bu derecesi mukaddestir» dedi.

Husun ölümünden sonra memleket içinde uzun seneler süren bir savaş başladı, fakat Husun yaydığı fikirleri baltalamak kabil olamadı, Çekoslovaklar milliyet mefhumunu kavramışlardı.

1526 da başka bir devir açıldı. Bohemyalılar, memleketi idare et-sinler diye Avusturya hanedanını davet ettiler. Maksimilyen ve Rudolfa, Habsburglar Bohemya'da hüküm sür-

meğe başladı. Bu devir Prag için mesud bir devirdir, çünkü Prag yalnız servet aşkıdır. Milliyet severler içinse zulüm ve tazyik devridir.

2 nci Rudolf meczubun biriydi. İki güçlü simya bilgisiydi. Büyük ocaklarda kazanlar kaynar, periler, cinler davet edilir; insana hayat ve ölüm veren tılsımlı taşın nerede bulunduğu sorulurdu. 16 ncı asrda haham Loev Bezelel bu taşı bulmuştu. Kilden büyük bir bebek yapmış, bu bebeğe can vermiş, sokağa bırakmıştı. Hahamın Golem adını verdiği bu beşer yaratığı,

Sen - Nikola kilsesi ile Hus'un heykeli

geçtiği yerde taş taş üstünde bırakmıyor, kimi insanı öldürüyor, kimi insanı çıldırtıyordu; nihayet günlerden bir gün kendi yaratıcısına isyan etti. Bunun üzerine Loev onu tekrar top-rak haline koydu.

Bu masal, 20 nci asra intikal eden en canlı efsanedir. Pragdaki eski Yahudi mezarlığında size Loev Bezelelin mezarını gösterirler. Bu mezarlıkta otuz bin taş vardır ve asırlardanberi ölümler ölümlerin üstüne gömülür. Galic-yadan Prag'a gelen Yahudilerin ilk işi bu mezarlığa gidip haham Loev Bezelelin mezarını ziyaret etmek olur.

Habsburglar Bohemyaya geldikten sonra katolikler ve yabancılarla halk arasında mücadele başladı.

Bir gün halk saraya hücum etti. İmparator Matias kaçmıştı. Zabıtlarını tutup pencerelerden attılar... Derken «Beyaz dağ» savaşına girildi. Bir günde memleketin ne kadar asilzadesi varsa katledildi. Önyak olanların «Şehir oteli» meydanında bağları kesildi, demir kafeslere konup Şarlı köprüsüne asıldı, kargalara yem oldu.

Ve tam üç yüz sene, kâh acı, kâh gülünç bir istibdad hüküm sürdü. Çek kitapları yakılıyor, gazeteciler hapsediliyor. Gazeteler kapatılıyordu.

40 sene evvel bir avuç vatanperver, Viyananın etrafına bir ağ kurmuşlardı. Pragda gizli cemiyetleri vardı: Mafia... Fakat zabıta da onların etrafını kusatmıştı. Rahat çalışamayacaklarını anlayınca, içlerinden en nüfuzluları sınır dışına kaçtı. Mazarik Londra, Beneş Parise gitti. Mazarik, gazetelere yazı yazıp geçindi. Beneş,

Pariste Leopold - Rober sokağında bir apartmanın son katında ayda yirmi franga bir oda tuttu. Neden sonra Amerikada yaşayan Çeklerin de kendilerine iltihak edecekleri haberi geldi. Slovakların nüfuz sahibi şahsiyetleri, Stefanik, Ozuski, Beneş iltihak etti. Bonapart sokağında 18 numara da «millî encümen» kuruldu. Gazete gazete, vekâlet vekâlet dolaşıyorlar, davalarını dinletmek için uğraşıyorlar.

Bundan sonrası yalnız Çekoslovakyanın değil, dünyanın tarihidir. Avusturya Macaristan imparatorluğu, Habsburg hanedanı inhilâl etti. Teşrinievvel 1918 de Pragda muvakkat bir hükümet kuruldu. Bir kaç gün sonra büyük harbin mütarekesi imzalandı. 14 teşrinisande Çekoslovakya millî istiklâlini ilân etti. 21 kânunuevvel 1918 de kaçanlar Prag'a döndü. Başlarında Mazarik vardı. Prag'a geldiği gün büyük tezahürat yapıldı. Bugün onun yerini arkadaşı Beneş tutuyor ve artık Avusturya yoktur. Bugün Çekoslovakya Hustan sonra bir peygamber daha tanıyor ve bu peygamberin kehanetini boşa çıkarmamağa uğraşıyor. Bu peygamber 1848 de Çekoslovakyanın siyasi Liderliğini eline almış olan «Bohemya tarihi» müellifi Palakidir. Palaki 1848 de verdiği bir nutukta:

«Biz Avusturyadan önce vardık, Avusturyadan sonra da var olacağız» demişti.

Bugünkü Çekoslovakya tezdadlar diyarıdır. Bohemyanın batısında Yaşimov özinleri vardır. Meşhur Kuri orada radium madenini keşfetti. Bugün en mükemmel laboratuvarlar, en ağır makinelerle tonlarla maden istihsal ediliyor. Bin kilometre ötede, doğuda Karpatlar vardır. Oranın halkı öyle iptidaidir ki, otuz sene evvel oraların iklimini incelemeye giden heyet âzalarını az kalsın suya derece soktular diye öldüreceklerdi. Bu heyet âzaları, dağların kötülük cinlerini derin uykularından uyandırmak istiyor sanmışlar... Genç cumhuriyet oralarda her türlü mânileri aşarak köprüler kurdu, şoseler, demiryolları, istasyon binaları, mektepler yaptı. Kırk sene önce toprağı tırnaklarla kazan köylü bugün traktörle çalışıyor.

Çekoslovak folkloruna göz gezdirilirse, halkın şen, şakrak, kalender olduğu derhal meydana çıkar. Çapkın köylüler, sapan sürerken şu türküyü söyler:

Karım aksi bir cadı
Başında sanki kadı!
Öküzümü satarım
Ya karımı napa-rım?
Öküzü al-tın sarı
Metelik etmez karı!..

Sık çam ormanlarının karanlık yollarında dolaşan gençlerin dudaklarında şu nağmeler vardır:

Biliyorum Allahım
Pek büyüktür günahım!
Tövbe tövbe diyorum,
Bir kıızı seviyorum.
O kızdan bıkıyorum,
Bağkasını sıkıyorum!

Belâmi Sedes

Yazan: Sermed Muhtar Alus

Tefrika No. 7

NANEMOLLA

— Darüilhâfeti aliye ahalisi Moskof çizmeleri altında mı çignenecek?.. Mahmud Nedimi leim, velinimetli elçi vesatitle Moskof çarından, Kazak (yani Kazak) adile manun 300 bin nefer celbeyliyecekmiş. Ehli islâmı, nisvan ve etfali, memelerdeki sübyanı Kaziakların mızraklarıle delik deşik ettirecekmiş... Şeyhislâm Hasan Fehmi efendi halifel ruyizemini, ilmi nücum ve istirlaba istinaden büyülemiş; Beynennemv velyakaza halinde iken muvafakatine dair irade istihsal etmişler... Ey ümmeti Muhammed, bunlara rıza dade misiniz?

Bağirtılar:

— Hâşâ ve kellâ!..

— Binaen alâzâlik, Babîâlîye revan-ız. Kapılara dayanacağız. Mahmud Nedimi ve Hasan Fehmiyi makamlarında oturtmayacağız!.

Abdülâziz han, sarayında afıkküftü yutmuş. Koşturulan paşalar, yaverler dönüp gelmiyorlar. Bir iki hünkâr çavuşu beygir çatlatıp, köprü'nün Galata başındaki Aziziye karakolundan başka bir ata binip yetişiyorlar. Mabeyin müşiri, başmabeyinci, sermusahib vasıtasile tebliğlerde bulunuyorlar.

— Şevketimiz hocaların başlarında; ömür ve ikbalî hümayuna duadalar, ve lâkin sadrazama ve şeyhislâma düşman kesilmişler... diyorlarsa da kaç para?.. Zillülahın etekleri tutuşuk.

Geçmişlere teferruatile agâh değilse de kulak dolgunluğa var. Cumhur ayaklanınca dedesinin dedeleri öne geçememiş. Hepsini de posttan inmişler, gümbürtüye gitmişler.

Zaptiye taburunun başında. Vincis-terleri doldurmuş, süngüleri taktırmış olan Zincirkıran, Aziziye caddesinden çıkıp Babîâlîdeki Nallimescid camisinin önündeyken, meclisi hassa memur, eski müşir Halim paşa, Abdülkerim Nadir paşa, serasker kaymakamı Ali Saib paşa önüne dikilmişlerdi:

— Taburunu hiç yanaştırma alay beyi. Sadarete Mehmed Rüşti paşa, makamı meşihate de Hayrullah efendi nasbedildiler. Ulema ve tevabii zati hazreti hilâfetpenahiye minnettar... Baksana, mumâileyhimin künkürel hoşnudu ve memnuniyeti âfakı tutuyor.

Sahiden de öyle; sarıklıların çığlıkları yeri göğü ineltiyor:

— Padişahım çok yaşa!.. Padişahım izzetinle, devletinle, şevketinle bin yaşa!.. Tacı tahtında payidar ol,heft iklimi hükümrân ol!..

Arada, vezinli, kafiyele bağirtılar da eksik değil:

— Nedim paşa, Nedim paşa; başın gelsin taştan taşal!..

Cemmi gafir, neşe ve şadımanlık içinde, Aziziye caddesinden Hamidiye caddesine ve tramvay yoluna vurmuşlar, Bahçekapısına doğru yürüyorlardı.

Önlerinde gene tekbirler, salavattar, nidalar. Ortadakiler ayaklara uy-muş; gerlerde cuncuna. Gırtlaklar paralanmada, avuçlar vurulmada:

— Hoppala zeybek, tararara ram!..

Sarıklar yana yıkılmış, cübbeler belin arkasına dertop edilmiş, zeybek oyununu oynayan oynıyana... Daha geride, burunlarını sıkıp zurna gibi öttürenler, avurdlarını şişirerek üstüne fiskeler vurup dümbek sesi taklid edenler İkitellide.

Göbek atan atana...

Zincirkıran Rıza bey bu maskaralıkları görürken, küfürün bini bir para, kahroluyordu. Hâlâ yerinde dikil, öfkesinden solumada...

Müşir paşalar bir daha ihtar ettiler:

— Alay beyi durmağa mahal yok, kıtanla beraber Babı zaptiyyeye avdet et, neferatı koğuşnişin eyle!..

Softalar ortağı panayır yerine çevirdursunlar, Zincirkıran şimdi de müşirlere, vezirlere, şevketiye içinden kantarlıları savurarak zaptiye taburunu peşine kattı; Babı zaptiyyenin yolunu tuttu.

Yobaz alayı köprüye doğru gidiyorlardı. Arzi teşekkür zımnında Beşiktaş'a vuracaklar, saray önünde duracaklar. Elleri açıp, rükûlara varup dualar eyledikten sonra dönecekler ve dağılacaklar..

Zincirkıran, taburu koğuşa soktuk-tan sonra meriyülhatırlar odasında soluğu aldı...

Delikanlı çıkmış. Sergardıyan Sabri ağayı çağırttı. Elini sıkı:

— Sözümlü tuttun, erkek herif imişsin... Uzatma bu akşam bendesin; beraber çekeriz, biraz da keyif ederiz...

Ortalık sütlümanlık Softaların ayaklanmasında darsaadette bir burun bile kanatmıyan, (hurucu vakı kemali basiret ve gayret ile bertarafı eyliyen, tedabiri idarevisi ve fetan-risi meşhud ve ayan) olan Zaptiye nazımın ve Asakiri zaptiye umur kumandanı Hacı paşanın sinei hamiyet defineleri birer kıta murassa Osmanî ve Mecidi nişanı zısanlarıle tarsi edilmiş, meclisi hassa memur müşir paşalar kırmızı atlas torbalı deründeki biner altın atıyei senli-yeye mazhar kılınmış, hünkâr yaverlerinin rütbeleri terfi ettirilmiş, alçatılarak Aziziye karakolunda yedek veya sürücü beygirleri bularak haberi yetiştiren hünkâr çavuşları bile mü-lâzımlığa, yüzbaşılığa erdirilmisti.

Rus elçisi general İgnatiyef saraya koşmuştu. Sadmenin geçirildiğinden dolayı memnun, mabeyin müşiri vasıtasile, âdet yerini bulması için yarım ağız tebrikâtını ibrâğ ediyor teessüfatını da gizlemiyordu. Diyordu ki:

— Osterliç, Eylav, Fridlandda Rus orduları darmadağın olduktan sonra Moskovada Napoleonu perişan eden birinci Aleksandrın, Kırım muharebesinde, Sivastopolda Fransızları, İngilizleri, Osmanlıları kıvrandırmış olan birinci Nikolanın, halihazırdaki çar ikinci Aleksandrın Polonya ihtilâcilerine karşı âmansız hareketlerini unutmayın. Böyle ayaklanmaları süvari beygirlerinin nalları, piyada neferlerinin kurşunları ve süngüleri ya-tıştırır..

Şunu da söylemedeh geri kalmamıştı:

— Padişahımız Diyojene dönecek, feneri eline alıp sadrazam arıyacak. Gene dönüp dolaşıp Mahmud Nedim paşayı getirecek...

Zincirkıran Rıza bey, artık Zaptiyye-de ne diye dursun? Sergardıyan Sabri ağayı yanına aldı. Balık pazarına yollanacakları sırada, kapıdan çıkarlar-ken, teftiş müdür muavini Dimitri efendiye rasladı:

— Bu akşam buralı mısın, yoksa Papasköprüsüne yollanıyor musun?

— Ah Rıza bey, bu hocalar ki kalk-mis ayakta, muarebe olazak, kamalar, kapanzalar, vincisteroslar patlayacak diye ne korktum bilirsiniz?

— Beraber gel, sana da içirteceğim. Belki bu gece bize lâzım olursun...

Dimitri efendi Zincirkıranı görünce ne zaman kuyruğu altında değil ki:

— Nerde gidezelyiz? İmamlar dışarda apukurya yapıyorlar, hora, kasa-oyun oynuyorlar!..

— Öküzlüğü bırak, onlar çoktan gitti. Şimdi de biz keyif edeceğiz, duz-ko çekeceğiz...

Fikri var. İrfanın başına gelenlere Küçük Karakaşyanın sebep olduğunu öğrenmiş... Kabına sığamaz, duramaz adam fena öfkelenmiş. Bu karının başına bir çorap örmek niyetinde.

Dimitri ona lâzım. Çünkü zanaatlı-ı, içimci cıgını biliyor. Zaptiye nezaretinde teftiş müdür muavinliğine ne veçhile geldiğine agâh. Beş altı sene evveline kadar Galatada Aynalı, Kuşlu birahanelerinin kapısında, Beyoğlunda Pirincci, Kafe Flam gazinolarının kaldırımlarında zampara beylerli peşine katan, sokak sokak, kapı kapı dolaşan adam...

Üç kişi Balık pazarına indiler. Meyhanelerin birine girip kafaları tütsülediler. İhtiyat rakıları da ceplere koydular. Bir araba çevirip bindiler:

— Koskaya çek!..

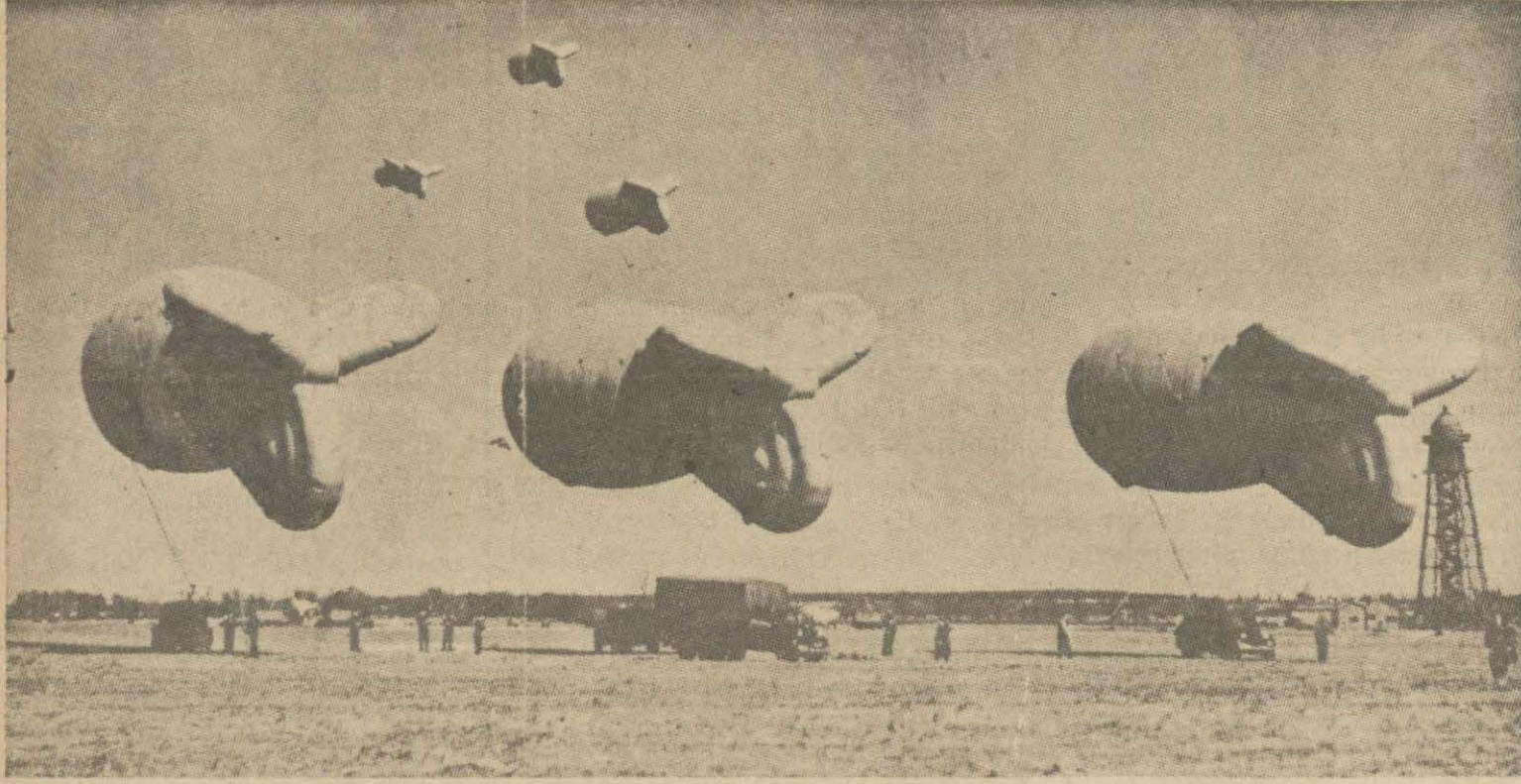
Dadı kalfa üç gündür ağzına darta-nesi koymamış, kirpiklerini kavuş-turmamış. (Nerede bu çocuk?.. O şa-şı beheruhi kötü yerlere mi götürdü?.. Oralarda bıçakladılar mı. öldürdüler mi?) diye çırpınmış durmuş... Yavru-cağının o halde gelişini, yatağa serli-liğini görünce iler tutar yerli kalmya-rak hafakanlar geçirmede..

(Arkası var)

Askerlik Bahisleri

İngilterede tayyarelere karşı hava duvarları kuruluyor

İngiliz tayyare sanayiinin kifayetsizliği hakkında yükselen şikâyetler

Tayyarelere karşı balon siperi

İngiltere «parlak tecerrüd» mânâsına gelen «splendid isolation» e tayyareler yüzünden veda edildikleri İngilizlerde tayyare hücumlarına karşı korunmak için hummalı bir faaliyet görülüyor. Bir taraftan mevcut harb tayyarelerinin adedi bir misli arttırılırken diğer taraftan türlü türlü korunma çarelerine başvuruluyor. Bu korunma çareleri arasında en ziyade dikkati celbedeni imparatorluk tayyare günü olan 28 mayısta ilk defa halka gösterilmesi tekrâr eden yeni balon siperidir.

Harb halinde Londra şehri tayyare hücumlarına karşı bu balon siperi korunacaktır.

Londra halkının daha ilk görüşte hemen «Çocuklar» diye isim koyduğu bu balonlar birbirine kablolarla bağlıdır. Bu kablolardan elektrik cereyanı geçer. Balonların içinde mürettebat yoktur. Fakat her balonu zemine bağlayan kamyonunda balonun irtifasını ayar eden efrad vardır. Birbirine bağlı ve araları tellerle dolu olan bu balonlar mümkün olduğu kadar yükseklerle uçurulacak, gelen düşmanın bomba tayyareleri ancak bu yükseklikleri aştıktan sonra Londra üzerine hücum edebilecekleri için çok yüksek irtifalarda rüyet ve hücum kabiliyetlerini kaybedeceklerdir.

Bomba tayyareleri hedefleri olan Londraya vasil olmak için tehlikeli bir mâniya atıyacakları gibi, avdetinde dahi aynı siperin üzerinden geçip gitmeğe mecbur kalacaklardır. İngilizler bu usulü umumî harbin son senesi olan 1918 de de tatbik etmişler ve muvaffak olmuşlardır. Şimdi aynı usulü daha tekemmül etmiş bir şekilde tatbik edeceklerdir.

Bir taraftan Londranın düşman tayyare hücumlarına karşı korunması için bu ve bu gibi çarelere başvurulurken, diğer taraftan da, yukarıda yazdığımız gibi, tayyare adedlerinin emsalsiz denecek derecede artırılmasına çalışılmaktadır. Hatta Amerikaya bile bir çok tayyare sipariş edilmiştir.

Fakat Amerikaya verilen bu tayyare siparişi İngiliz mahafilinde bir çok dedikoduları mucib oldu ve Avam kamarasında Hava Nazırına şiddetle hücum edilmesine sebebiyet verdi. İngiliz tayyare fabrikalarının kifayetsizliği hakkında ortaya bir takım şayialar çıktı. Londrada çıkan «United Services» askeri mecmuasında, İngiliz tayyare mütehassıslarından Charlton tarafından bu meseleye dair yazılan bir makalede deniliyor ki:

«İngiliz hava kuvvetlerinin istihsal sahasında her şeyinin mükemmel olmak

tan çok uzak bulunduğu nihayet anlaşıldı. Çünkü Amerikaya verilen sipariş başka surette tefsir edilemez. Dahan bundan bir sene evvel müdafaa kuvvetlerimizin nazırı olan zat vaziyeti tedkik ettiğini ve memleketteki membalarımıza istinad edebileceğimiz kanaat getirdiğini söylüyordu. Sipariş için Amerikaya gönderilen heyet muvaffak olsun olmasın, millî haysiyetimizin yabancılar nazarında çok müteessir olacağına şüphe yoktur.

Diğer memleketler de silâhlarını arttırmaya çalışıyorlar. İmal ettikleri hava silâhları o kadar fazla geliyor ki bunlarla yalnız kendilerini değil, hattâ İspanyayı ve Çinli bile teslihi etmeğe muvaffak oluyorlar. Halbuki devrin sınıl mucizesi te-lâkki edilen kendi programımızda gördüğümüz açığı kapatmak için yabancı yardımına müracaat ediyoruz.

Tahkikat yapılacak olursa ihtimalki Hava Nazırının suçlu olduğu meydana çıkacaktır. Gegenlerde Codman komitesi tarafından yazılan raporda mahdud bir zaman için ve istihsal meseleleri hakkında vâsi mikyasta malûmata ve tecrübeye sahip olmaksızın hizmet eden bir zabitanın bu gibi vaziyetlerle kabili telif olmadığına bildirilmiş olması bu kaba-hatin mevcudiyetine delâlet eder.»

Charlton bundan sonra makalesinde İngiliz tayyare sanayiine kâfil derecede sipariş verilmemesi yüzünden o sanayiin inkişaf edemediğini yazarak diyor ki:

«Tayyareciliğin ilk devirlerinde tayyarenin mümkün olduğu kadar el ile birer birer imal olunmasına ehemmiyet verilirdi. Bu yüzden yerleşen resmî bir teamül tayyarenin seri halinde çok miktarda imal edilmesine mâni oluyor.

Bu teamül o kadar köklemiştir ve birbirini takiben iş başına geçen resmî memurlar o kadar muhafazakâr kafalıdır ki bugün içine düştüğümüz buhranlı zaman bile tayyarelerin seri halinde ve daha fazla miktarda imalını temin edecek usulleri kabul ettiremiyor. Diğer memleketlerin ve bilhassa Amerikanın bîzimkiler kadar emniyetli ve dayanıklı tayyareleri seri halinde imal etmekte olmaları misal olarak kabul edilmiyor. Onlardan örnek alınarak İngilterede cari olan usullerin kaldırılmasına çalışılmıyor. Hâli zannediliyor ki bu sahada bir ecebebinin bize ders öğretebilmesine asla imkân yoktur. Bu düşünce ortadan kalkmalıdır.»

İngiltere Amerikaya tayyare siparişi ettiği zaman Alman mahafilinde bu siparişten bir fayda hasıl olamayacağı, çünkü her memleketin imal ettiği son sistem tayyareleri kendi ordusu için sakladığını ve onları ancak bir iki sene sonra yabancı memleketler için satılığa çıkardığını ileri sürmüş ve Amerikanın da İngiltereye eski sistemlerde tayyare verebileceğini söylemişti. İngiliz hava mütehassısı Charlton makalesinde bu meseleyi de mevzuu bahsederek diyor ki:

«Amerikaya gönderdiğimiz heyetin ne-lere muvaffak olacağını beklemek lâzımgeliyor. Heyetin üzerine aldığı vazifeler çok ağırdır. Meselâ Amerikadan iki sene-daha az bir müddettenberi kullanılmakta olan sistemlerde tayyare ihraç edilemek için yeni bir kanun çıkarmak icab eder. Her halde İngilterenin sistemleri eskimiş tayyareleri satın almayacağına şüphe yoktur. Bundan başka düşü-

nülecek bir nokta daha vardır. Şayet Amerika ile akdedilen sipariş mukavelesi hitam bulmadan evvel harb çıkacak olursa o zaman Amerika bitaraflık meselesinden dolayı İngiltereye tayyare sevkiyatını kesmeğe mecbur kalacağı gibi harbin zuhuruna kadar İngiltereye ithal edilmiş olan tayyareler de yedek aksam eksikliğinden dolayı işe yaramıyacaktır.»

Charlton bundan sonra makalesinde Amerikadaki tayyare sanayiinin vâsi mikyasta istihsalâta elverişli olmadığını, Amerikan tayyare servislerinin de gittikçe inkişaf etmesinden dolayı Amerikanın bizzat tayyareye muhtaç olduğunu, onun için İngiliz menabiinin kifayetsizliğini dünyaya ilân etmiş olan İngilterenin müşkül bir mevkide kalacağını yazıyor ve tayyare buhranını atlatmak için şu teklifte bulunuyor:

«Şayet gönderdiğimiz heyet her şeyden evvel Kanadada bir tayyare sanayi kurulmasına ehemmiyet verecek olursa o zaman tuttuğumuz fena yolu iyi yola çevirmeğe muvaffak olabiliriz. Çünkü Kanada İngiltere devletinin tabii bir arsenalıdır. İngiliz krallığını teşkil eden adaların her tarafı tahrib edilmeğe elverişli olduğu halde Kanada her türlü hücumu karşı masumdur. Tayyare ana gemilerinin kıymetsizliğini ileriyeye sürerler onları bütün yumurtaların bir küfede taşınmasına ve hepsinin birden kırılmak tehlikesine maruz bulunmasına benzetiyorlar. Aynı şey Britanya adaları için de söylenebilir. Bütün harb sanayiimizi İngilterede kuracak olursak onları hep birden düşman hücumuna maruz bırakmış oluruz.

Halbuki Amerikanın bitaraflık kanunundan dolayı Kanada hiç bir tehlikeye maruz değildir, Kanada istila edilemez. Atlas Okyanusunun şimal yolu da düşman hücumlarına en az maruz olan bir muntakadır. Kanadada her türlü tayyare hücumlarına karşı masun bir yardım membaımız vardır. Bu vaziyet karşısında müdafaa komitelerimizin, Kanadada harb sanayiinin inkişafını neden şimdiye kadar tavsiye etmediklerini izah etmek güçtür.» A. C. D.

Yeni telefon numaralarımız

Gazetemizin telefon numaralarında değişiklik olduğu için yeni numaraları okuyucularımızın dikkatine arz ediyoruz:

Başmuharrir	20565
Yazı işleri	20765
İdare, ilân ve abone	20681
Akşam matbaası (Müdürlük)	20497

HEKİM ÖGÜTLERİ

SİNİR İŞKENCELERİ

İç uzuvlarından gelen feryad

«Çok karanlık, çok korkunç bir şey ruhumu sarıyor ve sevinçlerimi siliyor. İşte beni bitiren duygu.» (Bir sinirli)

İç üzüntüleri, iç sıkıntıları hastalık suretinde beliren sinirli; mide-si, kalbi, teneffüsü, duyguları, beyinleri bozulmuş, harap olmuş sanarak kapı kapı dolaşan gerçekte ise o unsur sapsağlam olan sinirli var. Ne kadar acınır hallerine! İztirap içinde çırpınırlar. İç uzuvlarındaki teşennüci bozukluklar, o uzuvları hasta gibi gösterir. Uzuvlar sağlam, yalnız işlemleri düzensiz.

İşte bunlar idrar yolu hastalıkları kalb hastalıkları mide hastalıkları hissini verir. Gerçekte ise bu takılan adlar, yalancı hastalıkları değil, yalancı teşhisleri anlatır. Böyle bir hasta ilk önce mütehassıs baş vurur; idrar yolu mütehassısı, kalb mütehassısı, mide mütehassısı, burun mütehassısını boylar. Buruncu korneyi düzeltir. Nisaiyeci rahmin ağzını dağlar. Beviyeci sondaları sıralar. Ve hepsinden tehlikeli mideci sıkı bir perhize sokar. Yolu ile yapılacak bir tedavi ile geçip gidecek olan rahatsızlık bu suretle sürüp gider. İçten gelen o feryad, uzuvlardaki bozukluktan değil ki... İşlemlerindeki eksiklikten. Ondan dolayı doğrudan doğruya uzuvları kuralamakla feryadların arkası kesilmez.

Bakınız vazifeli uzuv hastalıkları nasıl bir devre geçiyor: Bedeni bir hâdise neticesinde patlak veren heyecanlı bir çok bir şahısta patlak verir. O andan itibaren az çok şuurlu bir sıkıntı içinde yaşamağa başlayan kimse vazifesini şaşırın uzuv üzerine tüzünü bir dikkat atfetmeğe başlar.

Uzvi vazifeler esasen kendi kendilerine başarılı; dikkat, irade onların üzerlerine yüklenirse düzenleri bozulur.

Bir iç uzvunda bozukluk var, diye şüphelenen kimsede o uzuv bozulmuş sayılır.

İç uzuvlarının vazifeli bozuklukları tarzında beliren iç üzüntülerinden işte bir iki örnek:

Mide ve barsaklarda — Hazım borusu esasen düz ve ince etlerden yapıldığı için bunlar sinirlielerde çok ke-re kıskıvrak bütülmüş bir halde bulunur. Hazım bezleri de düzgün olarak işlemez. Hazım bozukluklarının türlü türlü bundan ileri gelir. Yutkunmak zorluğu kusmak, peklik, karın ağrıları, karın şişlikleri, ishaller, enterakolit.

Kalb sıkıntıları — Sinirli kalbinin üstünde bir gülle oturmuş gibi sıkılır; bazen kalbi genişlemiş gibi sanır. Bazen bunlarla beraber kalbi sızlar. Bazen kalbi hızlı çarpar, bazen yavaşlar. Sinirli artık bundan sonra muhayyel kalb hastalıkları ile bahusus anjrin düpuvatrin korkusu ile uğraşmağa başlar.

Teneffüs zorlukları — Gırtlakla nefes yollarının teşennücünden hasıl olan öksürük, ve nefes zorlukları heyecanlı buhranlar göstererek rahat-sız eder.

İdrar yolu zahmetleri ve bazı tenasüli arızalar da sinirlielerde iç uzuvlarının vazifeli bozukluklarından meydana olan rahatsızlıklar sırasına katılır ve sinirli için bunlar ayrı bir ıztırab vesilesi olur.

Sinirliedeki üzüntülü düşüncelerin bir de hareket üzerindeki tecellileri var: Ürpermeler, titremeler, hareket-sizlikler.

Hele hareketsizlikleri muayyen bir tarzda yürüyememek, ayakta duramamak; birdenbire yorulmeme; bir meydana geçememek; başı döner gibi olmak. Bunlar bazen o kadar şiddetlenir ki, belkemiği iligi ve küçük beyin hastalıklarından ileri gelir, şüphesini uyandırır.

Bunların hepsinden fenası, bir düşünce sinirliye göz açtırmaz, delirmek korkusu.

Dr. Rusçuklu Hakkı

Manisada spor ve gençlik bayramı

Yukarıda Vali ve Kumandan geçid resmini temaşa ediyorlar, ortada ve aşağıda spor bayramından iki enstantane

Dün Mecliste sekiz bütçe kabul edildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İlacak vaziyete gelindiği zaman nazarı itibara alınacağını, şeker istihsalatını arttırmak maksadıyla memleketin muhtelif mahallerinde fabrikaların açılacağını, serbes meslek erbabının vergilerinden tahfifler yapılmasının düşünüldüğünü ve buna aid kanunun Mecliste bulunduğunu, Maliye bütçesinin memur ücretleri faslında görülen fazlalıkların kadroya hazine avukatlarıyla tahsildarlıkların ilavesinden ileri geldiğini, temyiz komisyonlarına verilen evraktan yüzde 60 ın nakzedilmesinin, denildiği gibi, Malîyenin eski zihniyetle hareket ettiğine delil sayılamayacağını, bu komisyonların hazinenin hukukile halkın hukukunu aynı zamanda koruyacak kararlar aldıklarını, benzine ispiro karıştırılması meselesinin daha ziyade iktisadi bakımdan tedkik edilmesi lazım geleceğini, Merkez bankasının faizlerin indirilmesi hakkındaki kanun çıktıktan sonra iskonto faizlerini indirmesinin tedkik olacağını, İstanbulda borsa haricinde muamele yapılmasının önüne geçildiğini söylemiştir.

Bankalardaki mevduat

Bankalardaki mevduata geçen B. Fuad Ağıralı demiştir ki:

— Bankalardaki tasarruf miktarının 298 milyon lira olduğunu arz etmiştim. Bunun 93 milyon 331 bin lirası efraada aid tasarruftur. 178 milyon 600 lirası ticarî mevduat, 26 milyon lirası da hazineye aittir. Binaenaleyh arzettiğim gibi tasarruf miktarının seneden seneye arttığı bu rakamlarla sabittir.

B. Hüsnü Kitapçı evvelce serdettiği muhtelif temennileri tekrar etmiş, Maliye Vekili Fuad Ağıralı, sözlerine devamlı, ezcümle demiştir ki:

— Temyiz komisyonları hakkındaki maruzatımda dedim ki temyiz komisyonlarında çıkan nakız kararlarının ekserisi, yani % 35 bozuluyorsa, bunun 25 si malmemurları tarafından vaki olan itirazlar üzerinedir. Yaptığım tahkikata göre, tedkik olunanların yüzde 40 ı nakız, yüzde 35 i tasdiktir. Yüzde 25 i de dediğim malmemurların itirazlarıdır. İtiraz komisyonlarının muntazam bir istatistiği yoktur. Kendileri % 60 derecesindedir dediler. Yüzde nisbetini tesbit eden de kendileridir. Tekrar itiraf edeyim ki bunları muntazam bir istatistiği yoktur, tahmin üzerinedir. Hakikî rakamın membaını lûtfetsinler, ben de istifade edeyim. (Gülüşmeler)

Mülkiye mektebi

B. Hüsnü Kitapçı Maliye vekâleti namına Mülkiye mektebinde her sene seksen talebe yetiştirildiği halde Maliye meslek mektebinin devamına lüzum olmaması lazım geldiğini söylemiş, buna cevap veren Maliye vekili Mülkiye mektebinin ancak altı sene sonra Maliyeye müfid olabilecek unsurlar yetiştirebileceğini, maamafih bunlar maliye kadrosuna ihtihak ettikten sonra daha uzun bir müddet için meslek mektebinin idamesine lüzum olacağını söylemiştir.

Maliye Vekilinin verdiği bu izahat kâfi görülmüş ve bütçe aynen kabul edilmiştir.

Maliye bütçesini Gümrük ve İnhisarlar bütçesinin müzakeresi takip etmiş ve aynen kabul edilmiştir. Bundan sonra da Dahiliye Vekâleti bütçesinin müzakeresine geçilmiştir. Bu bütçenin müzakeresinde de birçok hatipler söz almışlardır.

Dahiliye vekilinin nutku

Dahiliye Vekili ve Parti genel sekreteri B. Şükrü Kaya, Dahiliye bütçesinin müzakeresi münasebetile bir nutuk irad ederek, Dahiliye Vekâletine mevdu olan vazifeleri millet muvacehesinde birer birer açmak istediğini bunların en başında ise emniyet ve asayiş meselesi geldiğini söyleyerek ezcümle dedi ki:

— Dahiliye Vekâletinin mesulü olduğu iş en iyi bir şekildedir diyebilirim. Bunu evvelce milletimizin Cümhuriyet prensiplerine olan bağlılığını ve aslı ve cıbilli olan medeniyetine medyunuz. İkinci olarak da Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği Adil kanunların tatbikinin eseridir. Nihayet bu vazifeyi üzerine alan polis ve jandarma teşkilâtımızın tekemmül etmesi ve mensuplarının da

cansiparane çalışmasının semeresidir denilebilir.

Eğer asayiş ve emniyet üzerinde mutlaka bir söz söylemek icab ederse şununla iktifa edeceğim: Polis ve jandarmamız muhabbet ve himayenize layık bir unsuru emniyettir.

İdarî teşkilât

B. Şükrü Kaya Dahiliye Vekâletine mevdu olan işlerden başlıcasının vilâyetlerin idarî teşkilât işleri olduğunu, sırasile başlamak lazım gelirse köyler, nahiyeler, kazalar, vilâyetler ve umumî müfettişlikler olduğunu söyledikten sonra;

— Bu teşkilât memleketin bütün hayallerini ve ideallerini yerine getirecek terakkî ile mütenasip olarak yürümektedir dersem hakikati söylemiş olurum. Çünkü memleketteki inkişafî iktisadi ve içtimai inkişaf hududları kısaltmak ve mesafeleri azaltmaktadır. Buna nisbetle idare teşkilâtı idareyi de artırmaktadır. Biz bu terakkî ile mütenasip olarak teşkilâtımızı ikmale çalışıyoruz. Köylerimizin kalkınması hareketi başlamıştır. Dahiliye encümeninde bu köylerin inkişafına muvafık olarak bir kanun hazırlanmaktadır. Niyetimiz köylerimizi bütün şeklinde toplu bir halde idare etmektir.

Köy bankası teşkilî, köylerin ziraat ilerlemeleri ve maarif yönünden de terakkileri için hükümet arkadaşları el birliği ile çalışmakta ve düşünmektedir. Köylülerimizin layık olduğu refah mertebesine yakın bir zamanda geleceğini fiiliyatla göreceğiz. (Bravo sesleri)

Belediye işleri

B. Şükrü Kaya Belediye işlerimizin son zamanlarda metrük kalmış bir halde olduğunu veyahut çok eski tarzlarda idare edildiğini işaret ederek:

— Belediyelerle ciddi bir program dahilinde ıstıgal edilmeğe de her güç işte olduğu gibi yine Cümhuriyetin eseri olarak başlamıştır.

Dedikten sonra, gelecek sene Meclise oldukça mühim ve memleketin ihtiyacına kâfi esaslar getirileceğini söylemiştir. İdare hususiyeler için de aynı şey düşünüldüğünü, Belediyeler bankası olduğu gibi idare hususiyeler için de bir banka tesisinin düşünülmekte olduğunu söyledi.

Su meselesi

B. Şükrü Kaya, cümhuriyet hükümetinin, çok müşkül görünen su meselesine de el atmış olduğunu anlattıktan sonra ezcümle dedi ki:

— Belediyelerin yaptırmak istediği imar programının başında su gelir. Ondan sonra da plân, elektrik, harita ve spor yerleri gelmektedir. Nüfusu 10 binden fazla olan şehirlerimiz 58 şehirdir. Bunların hepsinin suları 1941 senesinde akıtılacaktır. Bunların bir kısmı ihale edilmiştir. Bir kısmının projesi hazırlanmıştır. Bir kısmının da hazırlanmak üzeredir.

Tutarı 560 bin lira olan Adana, 106 bin küsur lira olan Aydın ile, Bandırma, Edremit, Elâzık, Eskişehir, Gaziantep, İsparta, Kütahya, Malatya, Maraş, Menemen, Mersin, Tarsus, Uşak, Buca, Bornova suları da ihale edilmiştir. Bu on altı yerin sularının tutarı da 2.196.000 liradır. Bu para belediyeler bankası tarafından temin edilmiştir. Taksitleri 10-12 senede ödenmektedir. Muğla, Bergama, Tekirdağ, Zonguldak, Urfa, Merzifon, Tokat suları da münakasadır.

Diğer şehirlerimizin suları da 7-8 milyon liraya ihtiyaç göstermektedir. Bu da 1941 senesinde bitirilmiş olacaktır. Su meselesini bir varidat membaı olarak değil bir âmme hizmeti olarak idare etmek esasları prensibimizdir.

Dahiliye vekili su meselesi etrafındaki izahatını şöyle bitirmiştir:

— Vaktile bu memlekette her türlü seyyiatına rağmen tek bir çeşme yapan adam asırlarca ve asırlarca yad olunurdu. Memlekette bütün şehirlerimize su getirmek elbetteki halkı illebed rejimimize bağlayacak ve bir iftihar vesilesi olacaktır. (Bravo sesleri alkışlar).

Âmme hizmetleri

«Âmme hizmetlerinin belediyeleştirilmesi, yahud devletleştirilmesi meselesi rejimimizin icabı, Atatürkün direktifleri icabı, Celâl Bayar hükümeti-

nin huzurunuzda arzettiği programı icabıdır.

Âmme hizmetleri hiç bir kapitalin istismar edemeyeceği âlet sahalıdır. Bunların bütün faydası iyiliği kimin lehine mevzu olmuş ise ona aid olmalıdır. İşte bu lehine mevzu olan camia da milletin heyeti umumiyesidir. Binaenaleyh ne bir elektrik ne bir tramvay, ne bir vapur, ne bir otobüs şirketi ferdin elinde kalmaz. Bunlar belediye hududları dahilinde iseler belediyeye, belediye hududları haricinde bulunup da müteaddid belediyeleri alâkadar ediyorsa devletin eline geçerlidir. Devlet kâr cihetini bir tarafa bırakıp herseyde olduğu gibi milletin menfaatine olarak bu gibi şirketlere aid masrafları bütçesinde temin ve takviye etmek suretile yerine getirmelidir.

Et meselesi

B. Şükrü Kaya mezbaha ve et meselesine geçerek et fiyatlarının 10-15 kuruş ucuzlatıldığını söyledikten sonra dedi ki:

— Şayet bütün kasaplar halkın gıdasını ucuzlatmak için yaptığımız bu işe fiili muhalefet edecek bir teşebbüse girişse, yani dükkânlarını kapasaydılar ve halka et vermeseydiler, ertesi gün İstanbul halkının muhtaç olduğu etin iki mislini halkın ellerine ve emirlerine âmade bulundurmak için tertibat almıştık. (Alkışlar)

Dahiliye Vekili bu mevzu etrafındaki izahatını, kasaplık hayvan sevkıyatı için hükümet merkezinde şubeler açılacağını söyleyerek bitirmiştir.

Ekmek ucuzlayacak

Ekmek meselesine gelince: Bunun da buğday halinde girdikleri fabrikalarından ekmek olarak tevzi çarelerini düşünmekteyiz. Ekmek te asgari bir fiatle ve evsafı iyi bir şekilde temin edilecektir.

Hülâsa, arz edeyim ki, Belediyelerde ekmek ve sairiyi ucuzlatmak için ve halkın kâfi derecede gıda alabilmesi için uhdelerine vazife alanlar ellerinde vesait olsun, olmasın, kanunî ve idarî çareyi yakın bir zamanda bulacakları ve tatbik edeceklerdir.

Belediyelerin bu vazifelerini yapabilmeleri için şimdiki halde kanunen bazı salâhiyetlerinin artırılması ve hükümetin de bir müddet için kendilerine muavenet etmesi lâzımdır. Kanunî salâhiyetleri Büyük Meclis icabında esirgemez. İcab eden yardımları da hükümetimiz esirgememektedir.

Eğlence vergilerinde tenzilât

B. Şükrü Kaya, Belediyelere aid bir takım vergilerin, ezcümle halkın eğlence, tiyatro ve müzik dinlemesi gibi zevk ihtiyaçlarını güçleştiren eğlence resimlerinin tenzil edileceğini söyleyerek:

— Gelecek sene bütçemiz mevzu bahis olduğu vakit size bu işlerin ne kadar yapılmış olduğunu fiili olarak arz etmiş olacağım, dedi.

Memurların maaşları arttırılacak

Memurların terfihî meselesinden bahseden B. Şükrü Kaya, bu sene de küçük nüfus memurlarının refah gördüklerini işaret ederek ezcümle şunları söylemiştir:

— Bu sene birçok işlerimiz dolayısıyla ve mevzuun külfeti itibarıyla üzerinde çalışmadık. Gelecek sene bu teşkilâtı bitireceğiz. Gelecek seneler bütçede genişlik göreceğiz olursak evvelâ hükümetin teklifi ve Meclisin de tasvibile bütün memurlarımızı layık oldukları refah derecesine çıkaracağız.

İstanbul imarı

Bu sene İstanbul imarına Eminönünden ve Tramvay şirketinden alınan fazla paranın oraya sarfedilmesiyle başlamış olduk. Prost isimli bir mütehassıs getirdik ki, cihanşümül bir şöhreti vardır. İstanbul hakkında yaptığı projeleri Belediye meclisi kabul etti. Hükümetimiz de tasdik etti.

Bu sene başlanacak olan imar, gelecek sene İstanbulu, Süleymaniye gibi, Sultanahmed gibi diğer yerleri çok sevinecek bir yer haline getirecektir.

Kırkçeşme sularından istifade

Dahiliye Vekilinin izahatından son-

ra söz alan Konya mebusu Osman Şevki Uludağ İstanbul suları meselesine temas ederek Kırkçeşme sularından istifade edilmesini tavsiye etmiştir.

Dahiliye Vekili buna cevaben de, su meselesinin hekim meselesi olduğunu ve doktorların bunu temiz addetmesi lazım geldiğini ve ancak ondan sonra vazifinen Belediyeye düşeceğini bildirmiştir.

Nüfus sayımı

Emin Aslan (Tokat)— Nüfus kütüklerimiz muhtacı ıslah bir vaziyettedir. Bunlar hakkında Dahiliye Vekâleti ne düşünüyor? Elimizdeki hüviyet varakalarının bir kısmı yeni, bir kısmı eski harflilerdir. Sanırım, Dahiliye Vekâletinin en çok ıslaha muhtaç dairesi nüfus daireleridir. Bu hususta alâkaları ne derecededir?

Dahiliye Vekili tekrar kürsüye geleerek demiştir ki:

— Bizde nüfus mülâhazatı bir sayım, bir de yazım olmak suretile iki /kısmı ayrılmıştır. Nüfus sayımını her beş senede bir yapmaktayız ve yapacağız. Nüfus yazımı ondan daha mühim ve müşküldür. Hazırlanan kanun Şûrayıdevletten çıkmış, Meclise tevdi edilmek üzeredir ve belki de tevdi edilmiştir. Yakın bir zamanda nüfus yazımı yapılacaktır. Eski harfliler olan hüviyet varakalarına gelince, yeni yazı kanunu çıktığı zaman bunların tadili derpiş edilmiştir. Peyderpey değiştirilmektedir. Nüfus yazımı ise hayli masraf ve zamana muhtaçtır. Bizim tahminimize göre, iki, iki buçuk milyon liraya mütevakıftır.

Nüfus kaydı meyanında ikamet tezkereleri meselesi de vardır. Zannedirim ki halihazırda misafirlerine en çok kolaylık gösteren, en çok yardım eden Türkiye Cümhuriyeti, birçok yerlerden misafirlerin gelerek burada nefes almalarına yetecek kadar tertibat ve teşkilât yapmıştır. Bizim memurlarımıza verdiğimiz direktif, buraya gelecek misafirlerimize âzamî nezaket dairesinde muamele etmeleridir.

Bunu müteakip Dahiliye bütçesinin fasıllarına geçilmiş ve bütçe kabul edilmiştir.

Emniyet memurları ve jandarmalara millet adına teşekkür

Matbuat umum müdürlüğü, Emniyet müdürlüğü ve jandarma umum kumandanlığı bütçelerinin kabulünden sonra İstamet Özdamar (Eskişehir), Emin Aslan (Tokat) söz alarak emniyet memurlarının ve jandarmaların büyük bir feragat içinde memleket asayiş ve inzibatını temin yolunda yorulmadan ve bıkmadan sarfettikleri mesalyi takdire kaydederek kürsüden millet adına kendilerine teşekkürde bulunmağı vazife saydıklarını söylemişlerdir. Bu beyanattan sonra Dahiliye Vekili Şükrü Kaya kürsüye gelerek Emniyet memurları ve jandarmalarımız hakkındaki bu takdirlere teşekkür etmiş ve demiştir ki:

Büyük Millet Meclisinden vaki olan bu beyanat kendileri için yüksek bir iftihar vesilesi ve güzel gayretlerinin yüksek bir mükâfatı olarak kalacaktır. (Alkışlar).

Sihhiye vekilinin izahatı

Sihhat ve içtimai Muavenet Vekâleti bütçesinin müzakeresinde birçok hatipler söz almış ve bazı mütalâalarda bulunmuşlardır.

Sihhiye vekili doktor B. Hülûsî Alataş kürsüye gelerek sorulan suallere ve ileri sürülen mütalâalara cevap verdi ve doğum nisbetinin yüzde 41, ölümün de yüzde 20 olduğunu ve doğumda yüzde 20 nisbetinde daimî bir tezyatı kaydedildiğini söyleyerek :

— Yeni doğanları yaşatmak, emrazı sarıyeden korumak, memleketin sihhat şartlarını düzeltmek, hastaların yardımına çabuk yetişmek, hazırlıklı ve emin bir vaziyette bulunmak emellerimizdir.

Dedi. Ebe mekteplerinin çoğaltılmasına gayret edildiğini, çok çocuklu ailelere yardım meselesinin esaslı bir şekle bağlanacağını ve bunun için tahkikat yapılmakta olduğunu ilâve etti.

Bu sırada mebuslardan Sırrı İçöz: — Bekârlardan vergi alın, çocuklara verin, yardım budur! - demiştir. Sihhat Vekili cevap vermiyerek sö-

züne devamla, kinin tevziatının seneden seneye arttığını ve meccanî tevziatın 937 senesinde 8483 kiloya vardığını, 938 de 167,700 metre murabba kanal açıldığını, 316,364 metre uzunluğunda kanal temizlendiğini, 46,687 dekar arazi kurutulduğunu, doktor ihtiyacının bir program dahilinde temine çalışıldığını, 942 senesinde bütün eksiklerin tamamlanarak memleketin doktor ihtiyacının tamamlanacağını, Kırkçeşme sularının tevzi şebekesinin bozuk olduğunu, suların açık künkler içinde geldiğini, geçen sene çıkan tifoda bu hastalığa tutulanların ekserisinin Kırkçeşme suyu içerek yakalandıklarını söylemiştir.

Eczane ihtiyacı

Doktor B. Hülûsî memleketin eczaneye olan ihtiyacının temine çalışıldığını, Şarkta ve baz ı uzak yerlerde dispanserlere eczayı tıbbiye vermek suretile bu ihtiyacın karşılandığını, her kasabada hekimin, hastanın yatacağı yer ve ilâç kısmını da ihtiva etmek üzere dispanserler açılacağını söylemiştir.

B. Hülûsî Alataş verem ve frengi ile yapılmakta olan mücadelenin faydalı neticelerini rakamlarla izah ederek sözlerini bitirmiştir.

Adliye vekilinin nutku

Adliye bütçesinin müzakeresi münasebetile Adliye Vekili B. Şükrü Saraçoğlu bir nutuk iradederek ezcümle demiştir ki:

— Tedkik sırası Adliye bütçesine geldi. 937 yılı içinde tekml icra daireleriyle ceza ve hukuk mahkemelerimize ceman 935,522 yeni iş gelmiş ve bir sene evvelinden devrolunan 524,090 işle beraber görülecek iş yekûnu 1,459,612 ye baliğ olmuş ve aynı yıl içinde 955,971 iş ıtaç edilerek 938 senesine 503,641 iş devretmiştir. Halkbuki 934 senesi 935 senesine 695,684 iş devretmişti. Görülüyor ki her sene adliyeye gelen yeni iş yekûnunun aşağı yukarı aynı olmasına rağmen seneden seneye devredilen işler yekûnunun iki yıl evvelkine nazaran 190 küsur bin azlık vardır ki bu selâhı münhasıran mahkeme ve dairelerimizden iş çıkarmak hususundaki kudret ve kabiliyetlerinin artmış olmasına borçluyuz.

Adliyede çok ve çabuk iş çıkarmak kadar ve hattâ ondan daha fazla önemli olan, çıkan işlerin ilme ve kanuna uygun olması şartıdır.

Acaba bu bakımdan Cümhuriyet Adliyesi ne vaziyettedir?

Hemen haber vermeliyim ki Cümhuriyet Adliyesi kararlarının ilim ve kanuna uygunluk noktasındaki fütuhatı çokluk ve çabukluk sahasındaki müsbet adımlardan çok daha büyük ve çok daha kıymetlidir. Hâkimler kanununun ilk tatbik senesi olan 934 yılından bugüne kadar mahkemelerimizden sadır olan kararların temyiz mahkemesince tasdik nisbetleri her yıl geçen bir yıla nazaran devamlı bir yükselme kaydetmiş ve 935 senesinde yüzde 53 olan vasatı tasdik nisbeti 936 da 58 e, 937 de 61 e vasil olmuştur.

Temyiz mahkemesi

Diğer mahkemelerde görülen bu selâhı tamyiz mahkememizde kendisini daha çok hissettirmiş bir vaziyettedir.

Temyiz daireleri ötedenberi seneden seneye 20 binden fazla iş devrederdi. Bu devredilen iş yekûnu 937 senesi başından yirmi bine, 938 senesi başında 17 bine, 938 senesi mayısında 14 bine indi.

Üçüncü hukuk, ikinci ceza, icra ve iflas, dördüncü hukuk işlerini günü gününe görür bir hale gelmişlerdir. Birinci ceza, ticaret, birinci hukuk, ikinci hukuk, üçüncü ceza dairelerinin günü gününe iş görür bir hale gelmesi artık bazıları için bir kaç hafta, bazıları için de birkaç ay meselesi olmuştur.

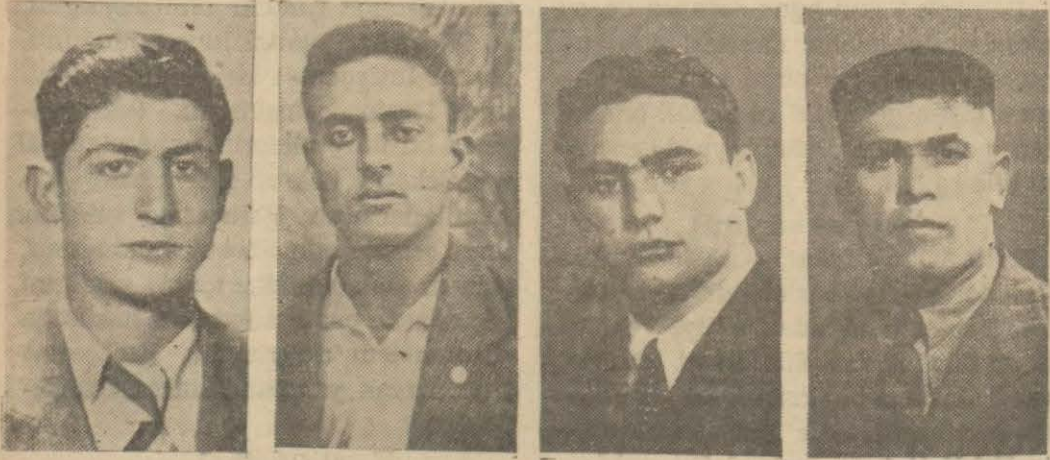
Yalnız dördüncü ceza dairesi her sene 20 bine yakın iş çıkarmasına ve yıldan yıla devredilen iş yekûnunun her sene bin kadar azaltılmasına rağmen eylevm bu dairenin elinde 4000 den fazla iş mevcuttur. Bu dairenin de diğer daireler arasına karışabilmesini temenni ederim.

(Devamı 13 üncü sahifede)

AKŞAM SPOR

İzmirde serbes güreş birincilikleri

Alsancak beş galibiyet kazandı

Ali (61 kilo) Mehmet (61 kilo) Feridun (66 kilo) Enver (72 kilo)

İzmir (Akşam) — Türkiye birinciliği için garbi Anadolu serbes güreş grup birinciliklerine iştirak edecek birincilerimizin tayini için bölgemizin güreş birincilik müsabakaları yapıldı. Cuamretsi akşamı başlayan ve pazar günü neticelenen bu güreşler alaka ve heyecanla takip edildi. Ne yazık ki antrenörleri B. Nurinin takdire lâyık sai ve gayreti sayesinde tamı hevesle çalışan 70 den fazla güreşçi, maalesef İzmirde nizami güreş salonu mevcut olmadığından 16 metre murabbainı bile doldurmayan ve penceresiz bir oda içinde gayri sıhhi şerait altında çalışmak mecburiyetinde kalıyor. Milli ve ananevi sporumuz güreşe, bölgemizin gençliğinde aşılanmış vaziyette bulunduğu bu sıralarda Türk spor kurumunun yardım ile sıhhi şeraiti halz bir güreş salonu yaptırmak ve İzmir gençliğini o gayri nizami odadan kurtarmak lazımdır. Güreşler Halkevi bahçesinde yapıldı. Bahçenin etrafını dolduran yüzlerce seyirci gençlerimizin güreşlerini alaka ve heyecanla takip etti. Bölgemizin güreş birincilikleri, evvelce yapılan seçmelerde derece alan Alsancak, Demirspor, Üçok, Ateşspor, Yamanlarspor klüplerine mensup 24 güreşçi arasında yapıldı. Güreşler nizami şerait altında cereyan etti ve neticede 56 kiloda Alsancaktan Şefik birbiri üzerine yaptığı 3 çetin güreşten sonra çevikliği ve tekniği sayesinde rakiblerini yen-

di ve serbes güreş bölge birinciliğini kazandı. İkinciliği Demirsportan Şerafeddin aldı. 61 kiloda Alsancaktan Mehmet ile Demirsportan Ali mücadelesi tam alaka uyandırdı. Birbiri üzerine rakiplerini tuşla mağlup eden bu iki güreşçinin aralarında yaptıkları birincilik müsabakası cidden en güzel güreşi teşkil etti. Neticede Alsancaktan Mehmet tuşla rakibini yendi ve bölge birincisi oldu. İkinciliği Demirsportan Ali aldı.

66 kiloda Demirsportan Feridun zevkli bir mücadeleden sonra rakiplerini sıra ile tuşa getirdi ve birinci geldi. İkinci Alsancaktan Sururidir. 72 kiloda Alsancaktan Enver adeta rakipsizdir. Kuvvet, cüsse ve mücadele kabiliyeti fazla olan bu güreşçi karşılaştığı rakiplerini saniyeler içinde tuşa getirdi, birinciliği aldı. İkinci Demirsportan Fethidir. 79 kiloda ancak bir müsabaka yapıldı. Alsancaktan Zeynel Demirsportan Muhsin arasında yapılan bu güreş oldukça alakalı geçti. Neticede Zeynel 5 inci dakikada rakibini tuşla mağlup etti ve birinciliği aldı. İkinci Demirsportan muhsindir.

Öntümüzdeki cumartesi günü Alsancak stadyumunda serbes güreş garbi Anadolu grup birincilikleri yapılacak ve mevcudiyet gösterecek güreşçilerimiz Ankara'da yapılacak olan Türkiye serbes güreş birinciliklerine iştirak edeceklerdir.

Serbes güreş İstanbul seçmeleri nihayetlendi

4 ve 5 haziranda Ankara'da yapılacak olan Türkiye serbes güreş müsabakaları için yapılan seçmeler nihayetlenmiştir. Seçmelerin neticelerini yazıyoruz:

- 56 kilo:**
1. Ahmed Yener (Kasımpaşa)
2. Mehmed Merd (Beykoz)
3. Mehmed Çelik (Güneş)
- 61 kilo**
1. Halil Yüren (Güneş)
2. Mehmed Oktav (Kasımpaşa)
3. Alişan (Güneş)
- 66 kilo:**
1. Hüseyin Karaca (Doğanspor)
2. İsmail Şen (Kasımpaşa)
3. Mahmud Yaratsal (Beşiktaş)
- 72 kilo:**
1. Faik Göker (Galatasaray)
2. İzzet Kılıç (Kasımpaşa)
3. Halil Öztekin (Beykoz)
- 79 kilo:**
1. Hasan Koç (Güneş)
- 87 kilo:**
1. Şevki Akkallı (Beşiktaş)
2. Adil Oğuz (Güneş)
3. Şevket Yıldız (Galatasaray)
- Ağır:**
1. Samsunlu Ahmed (Beşiktaş)
2. Himmet Oktem (Güneş).

Adanada spor

Bisiklet birincilikleri bitti

Adana (Akşam) — Türkiye bisiklet birinciliklerine aid bölge müsabakaları burada neticelenmiştir. Bölgemizde yapılan bölge birincilikleri yarışı son Mersin - Silifke arası müsabakası ile neticelenmiş ve Adana idman yurdu bisikletçilerinden B. Salâhaddin bu yarışta kazanarak Çukurova bisiklet şampiyonu olmuştur. Salâhaddin Tüzmen Türkiye bisiklet birinciliklerine iştirak edecektir.

Çukurova birincisi Salâhaddin Tüzmen

Futbol federasyonu reisi istifa etti

Futbol federasyonu reisi B. Sedat Rıza Estekin rahatsızlığı dolayısıyla Ankara'da devamli surette ikamet edemediği için, futbol federasyonu reisliğinden istifa ettiğini haber aldık. Bitarafılığı ve doğruluğu ile tanınmış olan B. Sedat Rıza, uzun seneler bilfiil spor yapmış ve spor idareciliği ile meşgul olmuştur. Muhtelif zamanlarda spor teşkilatımızda vazife almış bulunan B. Sedat Rıza, futbolümüz için bilgi ve tecrübesinden daha çok istifade edilebilecek bir idarecidir.

Kendisine acil şifalar ve ileride spor teşkilatımızda vazifeler almasını temenni ederiz.

Başbakan Bandırma sporcularına iki şarpi hediye etti

Bandırma 23 (Akşam) — Başbakan B. Celâl Bayar, Bandırma idmanyurdu'na ve Bandırma Doğanspor klübüne tam takımlı birer şarpi hediye etmişlerdir.

Şarpiler Denizbank acentesi marifeti ile klüplere teslim edilmiştir. Sporcu gençlerin bu kıymetli hediyelerden dolayı duymuş oldukları haz ve sürur sonsuzdur.

- 6 — Salâhaddin: İzmir 18 S. 2,30 D.
7 — Ahmed: Konya 18 S. 38 D.
8 — Nazmi: Edirne 18 S. 49 D.
9 — Kırkor: İstanbul 18 S. 54 D.
- Takım halinde yapılan tasnifte de Ankara birinci, Kocaeli ikinci, İstanbul üçüncü, Edirne dördüncü, İzmir beşinci, Eskişehir altıncı olmuştur.

Derece alan takım ve bisikletçilere Takım stadında Alsancak - Beşiktaş maçından sonra kupa ve hediyeleri verilmiştir.

Memurların harcırahları hakkında yeni bir proje

Meclise verilen projenin esaslarını aşağıya yazıyoruz

Ankara 24 (Telefonla) — 1341 senesi müvazenel umumiye kanununun 37 ve 1932 müvazenel umumiye kanununun 23 üncü maddeleri yerine konmak üzere yeni bir lâyiha hazırlanmış ve Meclise verilmiştir. Bir kısım memurların harcırahlarının ne suretle tahakkuk ettirileceğini gösteren bu projenin metnini aynen bildiriyoruz:

1 — Daimi veya muvakkat memuriyetle yabancı memleketlere ve yabancı memleketlerde bir yerden diğer yere gönderilenlerin gidip gelme yol masrafları memurini hariciye harcırah kanunu ve yevmiyeleri mülkiye harcırah kararnamesi ile zeyillerinde yazılı miktarlar üzerinden hesap olunur.

Bu yevmiyeler, dairelerince yedi misline kadar artırılabilir. Muvakkat memuriyetle gönderilenlere Vekiller Heyeti karar ile yedi misilden fazla harcırah verilmesi de caizdir.

2 — Bu suretle verilecek yol masrafları ve yevmiyeler, muayyen tarifeli nakil vasıtalarıyla seyahatte, bu vasıtaların Türkiye'deki aktarmasız hareket mebdinden ve memuriyet merkezi bu mebdle ile hudud arasında olanlar için vasıtanın güzergâhta memuriyet merkezine en yakın tevakuf mahallinden, muayyen tarifeli olmaları nakil vasıtalarıyla seyahatte ise yol üstünde hududa en yakın vilâyet veya kaza merkezinden itibaren hesap olunur.

3 — Mıntaka hududu birkaç vilâyete sari olmak üzere kurulan teşekküllerde vazife deruhte eden memurlardan tayinleri bu teşkilât rüesasına

aid olanlarla vilâyetlerin umumi idaresi kanunu mucibince nasib ve azlleri mahalline aid memurlara ve allelerine her ne suretle olursa olsun, verilecek harcırah o mıntaka veya vilâyet hududunu tecavüz edemez.

Bunlardan tekaüd edilenlerin harcırahı dahi bu hükme tabidir.

Alelümum müteakidlerin verdikleri beyannamelerde gösterdikleri yerlere senesi içinde gitmeyenlerin veya bu yerleri ikametgâh ittiha etmeyenlerin istihkaklarından fazlası tekaüd maaşlarının her üç aylığının nisfı tevki edilmek suretile istirdad olunur.

4 — Vekâletler merkez teşkilâtına dahil kontrolörlere 28 mart 1937 tarihli ve 999 numaralı kanun hükümleri dairesinde harcırah verilir.

5 — 902 sayılı ve 5 haziran 1926 tarihli kanuna bağlı cedvelin (Seyahat eden memurinin sıfatı memuriyeti) sütununa 1 ve 2 sıra numaralarında yazılı memuriyet ünvanları yerine (Baremin 1-5 inci derecelerine dahil memurlar) sıra numaralarında yazılı memuriyet ünvanları yerine de (Baremin 6-19 uncu derecelerindeki memurlar) konulmuştur.

6 — 15 mayıs 1333 tarihli harcırah kararnamesinin 29 uncu maddesinin 2 ve 3 üncü fıkraları ile mezkûr kararnamenin 10 teşrinisanı 1333 tarihli zeylinin 3 üncü maddesi, memurini hariciye harcırah kanunu ile 902 sayılı kanunda ve bu kanuna bağlı cedveldeki memur yevmiyelerine aid hükümler kaldırılmıştır.

7 — Bu kanun 1 haziran 938 den itibaren muteberdir.

Mimarlar birliği İstanbul şubesi kongresi toplandı

Türk Yüksek Mimarlar Birliği İstanbul şubesi senelik kongresi dün Alayköşünde toplanmıştır.

Kongre divan reisliğine ittifakla mimar Kemal Altan, kâtipliklere mimar bayan Ş. Nebil Tuna, mimar Emin Uzman seçilmişlerdir.

Mimar B. Kemal Altan kongre riyasetine intihabında ndolayı arkadaşlarına teşekkür ettikten sonra, sözlü idare heyeti umumî kâtibi mimar B. Zeki Sayara bırakmıştır. Mimar B. Zeki idare heyetinin bir senelik raporunu okumuş ve reyde konularak kabul edilmiştir.

Bundan sonra Büyük Millet Meclisinde bulunan yüksek mimarlık kanunu meselesi etrafında münakaşalar cereyan etmiş, memur mimarların işten menedilmelerinin doğru olmadığı, bu mesele hakkında hükümet nezdinde teşebbüsatta bulunmak üzere üç kişilik bir heyetin Ankara'ya gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Ecnebi mimarların Türk mimarlarına tercih edilmesi hakkında fikir mutabakatı hasıl olmuştur.

Bundan başka memleketimizde yapılan âbideler işlerle mimarların da meşgul olmasına, bu işte mimarlar da mühim bir rol oynadığı için akademiye teşekkül eden komisyonda Türk mimarlarının da temsil edilmesine karar verildi.

Müteakiben idare heyeti intihabına geçilmiş ve idare heyetine: Mimar B. Arif Hikmet Holtay, mimar B. Zeki Sayar, mimar B. Faruk Çeçen, mimar B. Sedat Eldem, mimar B. Adaman seçilmişlerdir.

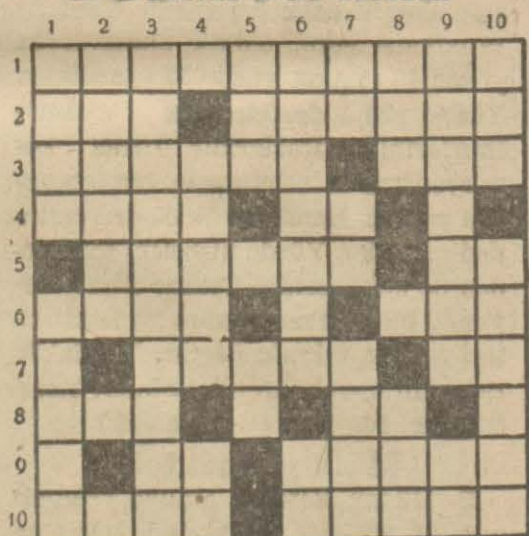
Serbes güreş birincilikleri

İzmit 24 (Akşam) — Kocaeli bölgesi serbes güreş birincilikleri için Balıkesirde yapılacak grup birinciliklerine iştirak etmek üzere perşembe günü eski güreşçilerden B. Hilminin başkanlığında kuvvetli bir takım Balıkesire hareket edecektir.

Tokatta lig maçları

Erbaa (Akşam) Mıntaka lig maçları başlamıştır. Erbaada ıcrası mukarrer Erbaa - Niksar maçı Niksarlıların gelmemesinden yapılamamış ve bu suretle Erbaa Taşova spor birliği hükmen galip addedilmiştir.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Kocakarı soğuğu.
- 2 — Bir rakam - Yaralanmış.
- 3 — Büyüklük - Aydınlık.
- 4 — Sütüne - Arz.
- 5 — Gezinti mahalli - Güzel sanatın tersi.
- 6 — Oyunda beraber kalma - Gelecek zaman.
- 7 — Renkler - Kırmızı.
- 8 — Donuk renk - 30 gün.
- 9 — Kuzunun feryadı - İmtihan.
- 10 — Ateşin kanadı - Bir mezheb.

Yukardan aşağı:

- 1 — Arzi tabiiyet etme - Tulumba.
- 2 — Bir cild hastalığı.
- 3 — Saygı gösterme.
- 4 — Hikâye - İkametgâh.
- 5 — Demir törpüsü - Virgöl yerine kullanılan.
- 6 — Bir çalgı - İskambil birisinin tersi.
- 7 — Güzel sanat - Sual edati - Mura-dina emiş.
- 8 — Ruh - Bağına i konursa terzinin ilk âleti olur.
- 9 — Açıktan açığa - Şikâr.
- 10 — Azılı dellilere denir - Familyaya müteallik.

Geçen bulmacamızın halli:

Soldan sağa:

- 1 — Adatepe, El, 2 — Retuş, Kın, 3 — On, Lonca, 4 — Eslâf, Nılam, 5 — Ney, Koşma, 6 — Endam, 7 — Öç, Anı, Fe, 8 — Pijama, Tel, 9 — Er, Yal, Ana, 10 — Nazar, idam.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Arsenlöpen, 2 — De, Se, Çıra, 3 — Atölye, 4 — Tuna, Aya, 5 — Es, Damar, 6 — Kanal, 7 — Ekonomi, 8 — İnş, Tad, 9 — Encamifena, 10 — Ama, Elam.

Kızılây haftası

1 haziran da başlıyor, herkes Kızılâyâ üye yazılmalıdır

İstanbul - Edirne - İstanbul

Yarışın ikinci merhalesi nasıl geçti?

Son yapılan Edirne - İstanbul - Edirne yarışından güzel bir intiba. Yarışa iştirak eden bisikletçiler Edirne'de grup halinde

Edirne (Akşam) — Yarışa takib eden arkadaşımız yazıyor:

Büyük bisiklet yarışının ikinci merhalesine bu sabah saat 6,10 da başlandı. Edirne - İstanbul dönüşüne 25 bisikletçi iştirak etti. Edirnedeki 15 kilometre açıldıktan sonra gençler gruplara ayrıldılar. Başta giden grup 13 kişi olarak uzun bir zaman bu vaziyeti muhafaza etti. Çorludan sonra takım sekize indi. Nihayet finalda altı kişi pek az bir farkla müsabakayı önce bitirdiler. Geliş 9 saat 20 dakika gibi gidişten biraz daha fazla bir zamanda ikmal edildi.

Yarış umumiyet itibarıyla çok zevkli ve heyecanlı geçti. Yollarda binlerce halk gençlerimizi candan alkışlayarak yollarda kendilerine su vermek gibi yardımında bulundular.

Dönüşte Edirnedeki kalkan bisikletçiler hiç bir yerde tevakkuf etmeden finala geldiler.

Edirne - İstanbul gelişinin neticeleri şöyle olmuştur:

- 1 — Kırkor İstanbul 9,20
 - 2 — Faruk Ankara 9,20
 - 3 — Eyüp Ankara 9,20
 - 4 — Lambo İstanbul 9,20
 - 5 — Salâhaddin İzmir 9,21
 - 6 — Bayram İzmir 9,21,30
 - 7 — Cavit Edirne 9,23
 - 8 — Halil Eskişehir 9,25
 - 10 — Nazmi Edirne 9,26
- Bisikletçilerin 480 kilometre olan gidiş ve geliş saatleri tesbit edilerek yarışın tasnifi de aşağıdaki şekildedir:
- 1 — Eyüp: Ankara 17 S. 44,15 D.
 - 2 — Halil: Eskişehir 18 S. 8 D.
 - 3 — Lambo: İstanbul 18 S. 10 D.
 - 4 — Bayram: İzmir 18 S. 17 D.
 - 5 — Cahit: Edirne 18 S. 20 D.

Bergama kermesi başladı

Izmir valisi bir nutuk söyledi, millî oyunlar çok beğenildi

Bergama kermesine aid resimler: Solda 1 - Vali B. Fazlı Güleç geçid resmini seyrediyor, 2 - Bengi oyunu, 3 - Okçular 4 - Kalkan oyunu, sağda vali nutuk söylüyor, avcılar, vali köylülerle konuşuyor

Bergama (Akşam) — Bergama kermesi 22 mayıs pazar günü büyük şenlikler içinde başlamıştır. Bir hafta devam edecek olan kermes, bu tarihi, büyük şehre pek çok ziyaretçi çekmiştir.

Kermesin, Bergamanın ve halkın şimdiden büyük istifadesini temine başladığı görülmüştür. Şehir, baştan-baş donanmıştır. Uzak, yakın köylerden gelen millî kıyafeti lâbis zeybekler, efeler manzaraya bir ihtişam veriyorlar.

Halkevi, bütün Bergama gençliğini çatısı altına toplamış. Bu muvafakiyet sayesinde Bergama Halkevi hakiki bir varlık yaratmıştır. Efelelerin, zeybeklerin, Kozak yaylasından, Kınık köylerinden, bilhassa Kaşıkçı köyünden Bergamaya gelişleri çok heyecanlı olmuştur. Elleriinde bayraklar olduğu halde atlara binen zeybekler, önlerinde davul, zurnalarla şehre girerken, halk tezahüratla kendilerini alkışlamıştır. Halkevi önünde duran vali B. Fazlı Güleç'in önünden geçen zeybek ve efeler, valimizi selamladıktan sonra (Bağlar Kırn) na gitmişlerdir. Bir kısım zeybekler, sabahdan öğleye kadar Halkevi bahçesinde Bengi, Dağı, Harmandalı zeybek oyunları oynamış, çok alkışlanmışlardır. O sırada İzmir, Manisa ve havalisinden Bergamaya gelen pek çok ziyaretçi, harabeleri, müzeyi gezmişlerdir.

Kermes başlarken

Kermes saat 14 te (Bağlar Kırn) nda başlamıştır. Kırdan hazırlanan çardaklarla çadır ve şemsiyelerin altında 25,000 kişi toplanmıştır. Bergama Halkevi bandosunun çaldığı istiklâl marşından sonra vali B. Güleç bir nutukla kermesi açmış, Atatürk'ün yüsek idaresi altında memlekette yapılan büyük işleri anlatmış, Osmanlı idaresi ile Türkiye cumhuriyeti idaresi arasında mukayese yapmağa halkı davet etmiş, kermesten Bergamanın ve Bergamalılarının edindikleri ve dincekleri büyük istifadeyi tebarüz ettirmiştir.

Daha sonra oyunlar başlamıştır. Evvelâ 14 zeybeğin oynadığı Bengi oyunu, çok alkış toplanmıştır.

Bengi oyunu nedir?

Bu oyun, sevgililerinden yüz bula-mıyan, kalbleri yaralı gençlerin oyunudur. Efsaneye göre vaktile bu gibi gençler, bir dağın düzlüğünde buluşmuşlar, Bengi oyununu icad etmişlerdir. Efe, yanık ve acı sesle inler gibi haykırıyor:

— Hayyyy!

Kollar hep birden kalkıyor, ayaklar ilerli, geri gidip geliyor. Bu oyunu oynayanların yüzlerinde ayrılıktan, hüsrandan mütevellid bir acı var, gözlerinde ümitsiz parıltılar ya- nıyor. Hareketler çok durgun ve yor- gundur.

Hayata küsen bu gençler bir ara-

lık canlanıyor, teşkil ettikleri daire daralıyor, başbaşa veriyorlar. Hareketlerde bir yorgunluk, bezginlik görülüyor. Sonra âni bir kararla kendilerine yüzvermeyen sevgililerini kaçırmağa karar veriyor ve haykırarak canlanıyorlar ve oyun böylece devam ediyor.

Dağı ve Kalkan oyunları

Bengiyi Dağı oyunu takib etmiştir. Dağı oyunu, Bengiye nazaran daha kıvrak, daha hamlelidir. Bunda dizçökerek, sekerek, hattâ koşarak parmak çılatmalar var. Harmandalı zeybek oyunu da çok beğenilmiştir.

Bütün bu oyunlar, Kültür Bakanlığı tarafından gönderilen sanatkarlar tarafından sesli filme çekilmiştir.

Zeybek oyunlarını kalkan oyunu takib etmiştir. Bu eski oyun, zamanla unutulmak yolunu tutmuştur. Fakat Bergama köylüleri arasında bu güzel ve asil oyunu gençlere de öğretiyorlar. Bu suretle atalarımızın bu takdir edilen oyunu, nisyana karışmaktan kurtarılmış olacaktır.

At koşuları da çok alâkalı olmuş, ayrıca bir hayvan sergisi kurulmuş, iyi derece alan hayvanların sahipleri ikramiyeler verilmiştir. Gecele-yin Halkevinde müsamere verilmiş, Karagöz oynatılmıştır. Kermes bir hafta muhtelif eğlencelerle devam edecek, Kozak yaylasına ve Çandarlı plajına gidilecektir.

Ayni kadını seven beş kardeşin başına gelenler

Beş kardeş birbirine girdi ve iflâs etti, muhakeme günü de sevdikleri kız sırta kadem bastı

İki erkek bir kadını severse bunun sonu ekseriya fena olur. Bu gibi vakalar şimdide kadar binlerce cild romana mevzu teşkil etmiştir. Anlatacağımız vaka şimdide kadar geçen aşk hâdiselerini geride bırakacak ve rekor kırarak kadar fevkalâdedir. Çünkü Arjantin'in merkezi olan Buenos Ayreste beş kardeş birden bir kadına âşık olmuştur.

Bu beş kardeş Radner biraderler firması altında Buenos Ayreste bir ihracat şirketinin sahibidir. İçlerinden Vilyam Radner geçen yaz şimal memleketlerine yaptığı bir iş seyahatinden döndüğü zaman ticarethane için yalnız birçok siparişler değil, aynı zamanda kendisi için de küçük, sevimli, cazibeli bir aktris getirdi. İyi bir ailenin kızı olan bu aktris Filadelfiyada Ros-sar sahnesinde çalışıyordu.

Beşi de becerikli tüccar diye tanıtan Radner biraderlerin hepsi de bekardı. En küçükleri olan Vilyam seyahatten avdetinde beraber getirdiği Mari ile evleneceğini ve bu sebepten dolayı kardeşlerinden ayrılarak müstakillen bir ticarethane açacağını kardeşlerine anlattığı zaman bunlar memnun olmadılar. Fakat aradan birkaç hafta geçip de Mariyi yakından tanıdıkları zaman fikirlerini değiştirdiler. Hepsı birden güzel Marinin etrafında pervane gibi dolaşmağa ona hediyeler almağa başladılar, o derecede ki kız yüzünde hak ve hukuku olduğunu zanneden Vilyam diğer kardeşlerine ihtaratta bulunmağa mecbur oldu.

Bu ihtarlar üzerine kardeşlerin arası fena halde açıldı. Bir gün Vilyam sokakta büyük kardeşini alenen dövdü, o derece yumrukladı ki Radner Jamesinin can kurtaran otomobiliyle hastaneye kaldırılmasına mecburiyet hasıl oldu. Zabıta hâdises hakkında bir zabıt varakası tuttu, Janes ile diğer kardeşler işi mahkemeye intikal ettirmeğe karar verdiler. Aşk yüzünden gördükleri hakaretin hesabı mahkeme-görülecekti.

Bu hâdises Buenos Ayreste efkârı umumiyeyi, Radner ailesinin akraba-sını ve firmanın rakiplerini haftalarca işgal etti. Vakanın dedikodusu ağızdan ağıza dolaştı durdu. Fakat iş mahkemeye intikal etmedi. Çünkü güzel Mari beş kardeşi aklarını başlarına almayacak olurlarsa kaçıp memleketi-ne döneceğini söyliyerek tehdid etti. Bu tehdid üzerine kardeşler barıştılar ve dört âşığın istikbalde Mari ile sev-

gilisi Vilyama karşı nasıl hareket edecekleri tesbit edildi.

Fakat bu anlaşma uzun sürmedi. Güzel aktrisin mi, yoksa dört âşık kardeşin mi sebebiyet verdiği anlaşılma-yın hareketlerden dolayı Vilyam tekkar kardeşlerini yumruklamağa mecbur oldu. Bu seferki kavga ticarethanenin içinde zuhur etti. Yazihane harb sahnesine döndü. Kardeşler birbirlerinin kafalarına sandalyeleri, hokkaları fırlattılar. Gözleri mürekkeple o kadar bulandı ki kavga esnasında memurlarından üçünü bilmiyerek yaraladılar. Ticarethanenin içi seyircilerle doldu. Kavga ancak zabitanın müdahalesi üzerine nihayet buldu.

Hâdises artık gazetelere de aksetti. beş tüccar kardeş arasındaki kıskançlık kavgası hakkında karikatürler neşrolundu. Bu neşriyata hiddetlenen kardeşler aralarındaki güzel Mari ihtilâfını unutarak bazı gazetelere karşı dava açtılar.

Bu ahval bu suretle devam edip dururken kardeşlerin en yaşlısı olan James ile Mari gizlice birleşip Amerika-ya kaçıp orada evlenmeğe karar verdiler. Fakat tam trene binecekleri esnada hâdiseden haberdar olan Vilyam ile diğer üç kardeş tarafından yakalandılar. Beş kardeş kim bilir kaçını defa olarak boğaz boğaza geldiler. Neticede mahkemeye düştüler, dört kardeş güzel aktrisin kendilerinin izdivaç tekliflerini ayrı ayrı kabul ettiğini, fakat beşinci kardeşleri Vilyamın Mari-yi yalan söylemeğe teşvik ettiğini yana yakıla hâkime anlattılar.

Bu aralık Radner ticarethanesinin yavaş yavaş iflâsa doğru gittiğini söylemeğe hacet yoktur. Beş kardeş ticareti filân bir tarafa bırakarak birbirleriyle uğraşıyorlardı. Bundan başka dava için de birçok para sarfolunuyordu. Nisan nihayetinde beş kardeş gene mahkemede idiler. Hâkim onları barıştırmak için beyhude uğraşıyordu. Nihayet şahid olarak dinlenmesine karar verilen güzel Mari mahkeme salonuna çağırıldı. Beş kardeş gözlerini kapağı diktiler. Fakat kimse görünmedi. Güzel aktris o gün gizlice trene binip Buenos Ayresten kaçmıştı. Beş kardeşe hitaben yazıp bıraktığı bir mektupta «Beş kardeşin deliliklerinden bıktım usandım, ben gidiyorum!» diyordu.

En kısa zamanda size de aynı parlak neticeyi kazandırabiliriz

RADYOLİN

Yakın Şarkın diş macunları kraliçesidir. Milyonlarca ağza güzellik, sıhhat, sağlık vermiş ve bu hassasıledir ki 18 diploma, 48 madalya kazanmıştır.

Sabah, öğle, akşam her yemekten sonra RADYOLİN'le ağızınızı fırçalamayı unutmayınız!

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

GÜZEL ERKEK

Hatice ile İrfan evleneli epiyce olmuştu. Fakat Hatice hayatından memnun değildi. Çünkü İrfan aksi, huysuz, geçimsiz bir adamdı. Üstelik oldukça da hasistli.

Hatice ilk zamanlarda kocasını yola getireceğini ummuştu. Fakat aradan seneler geçtikten sonra bu ümidinin boş olduğunu anladı. Ne yapsa kocasını aksilikten, huysuzluktan vazgeçirmesine imkân yoktu. İrfan bir ticaret şirketinde müdüdü.

İşte Hatice'nin kocasını yola getirmekten ümidini kestiği sıralarda, bir gün genç kadın Beyoğlu'na çıkmıştı. Dönüşte kocasının şirketine uğradı. Kocası büyük bir masanın başına oturmuş çalışıyordu. İrfan, her zamanki gibi suratı asık işlerle meşgul olurken bir yandan da gayet kısa cümlelerle karısıyla konuşuyordu. Bu esnada kapı vuruldu. Odaya şirketteki genç şeflerden biri girdi. Her halde genç memur da İrfan'ın ne kadar aksi bir adam olduğunu bilmeli ki korka korka ilerledi.

İrfan sert bir sesle genç memura sordu :

— Birşey mi istiyorsunuz?

Memur tereddüt içinde:

— Bay direktör... dedi, size çalıştığım arkadaşlardan şikâyet etmek istemezdim. Fakat mecbur oldum. Biliyorsunuz ki, ben satış dairesi şefiyim. Size maiyetimdeki kâtib bay Ahmedden bahsetmek istiyorum. Efendim bu kâtib bay Ahmed gayet devamsız... İşine bir gün gelirse, üç gün uğramıyor. Ne yapacağımı şaşırdım, size müracaat etmeğe mecbur oldum... Meselâ bugün de öğleden evvel gelmedi. Saat ikide şirkete geldi.

İrfan fena halde kızmıştı. Genç memura çıkıştı:

— Neden şimdiye kadar bana bu vaziyetten bahsetmediniz. Derhal bana bay Ahmed'i gönderiniz. Ben yapacağımı bilirim...

Genç memur dışarı çıktı.

İşine devam etmeyen kâtib bay Ahmed, İrfan'ın uzaktan akrabası idi. Yaşlı başlı, hoş sohbet, gayet kurnaz bir adamdı. Kendisini İrfan şirkete almıştı. Bay Ahmed Hatice de tanırdu. Fakat gözü kızınca İrfan akraba filân tanımazdı. Bunun için Hatice içinden: «Eyyvah... dedi, İrfan fena halde kızdı. Zavallı Ahmed kim bilir neler yapacak... Belki de zavallıyı işinden çıkaracak...»

Genç kadın böyle düşünürken kapı vuruldu. İçeriye şışman, gayet zeki bakışlı bir adam süzülde. Bay Ahmed odada Haticeyi görünce:

— Vay efendim... Ne âlemdesiniz hanımefendi?... diye selâm verdi.

Sonra aynı zamanda akrabası olan müdür İrfan'ın yüzüne hayran hayran bakarak:

— Vallahi efendim... dedi, müdürüm olduğunuz için söylemiyorum... Fakat ne zaman yüzünüze baksam hayretten kendimi alamıyorum...

İrfan her zamanki aksiliğiyle sordu:

— Hayretinin sebebi nedir?

Bay Ahmed:

— Nasıl hayret etmiyeyim efendim? Günden güne gençleşiyorsunuz. Günden güne tazeleşiyorsunuz. Vallahi sizi benim mahtumla mukayese ediyorum da bizim oğlan sizin büyük ağabeyiniz gibi duruyor...

Ahmed'in bu sözü üzerine Hatice gülmek için kendisini zor zaptetti. Çünkü genç kadın şışman kâtibin oğlunu da tanırdu. Ahmed'in oğlu 28-29 yaşlarında bir gençti. Halbuki İrfan çoktan kırkı geçmişti. Fakat hayret!... Şışman kâtibin bu sözü üzerine İrfan gülmüştü. Biraz evvelki hiddetinden şimdi yüzünde eser kalmamıştı. Şışman kâtib:

— İlâhi bay Ahmed... dedi, belki biraz genç görünüyorsunuz amma... O kadar değil canım... Sizin mahtum nasıl benim büyük ağabeyim gibi görünüyor... Hani: «Aynı yaşta gibi görünüyorsunuz» deseniz belki bir dereceye kadar akımlı erer...

Ahmed:

— Yok efendim... Sizi temin ederim ki hakikati söylüyorum... Siz ebedi gençlik sırrına erişmişsiniz Vallahi...

İrfan gayet memnun bir tavırla Ahmed'e yer gösterdi.

— Otursanıza... Niçin ayakta duruyorsunuz?... Şöyle büyük koltuğa geçiniz efendim...

Ahmed oturmak istemiyordu. İrfan onu zorla oturtuktan sonra büyük masasının çekmeceğini açtı:

— Hem sizin sigara tiryakisi olduğunuzu bilirim... Sigara buyurmaz mısınız?... Demek mahtum benim ağabeyim gibi duruyor öle mi?

Ahmed:

— Vallahi böyle efendim... dedikten sonra Haticeye döndü:

— Değil mi efendim?

Hatice hayretler içinde kocasına bakıyordu. İrfan, Ahmed'in sözleri üzerine ne kadar değişmiş, ne kadar başka bir adam olmuştu? Ne aksilikten eser kalmıştı. Ne husuzluktan... Hatta İrfan bir aralık Ahmed'e:

— Bay Ahmed, dedi, siz de çok çalışıyorsunuz galiba... Sizin yaşınızda bu kadar çalışmak oldukça ağırdır... Size 15 günlük bir izin veriyim de şöyle bir dinleniniz. Deyince Hatice'nin ağzı açık kaldı. Ahmed dışarı çıktıktan sonra genç kadın hâlâ hayretler içinde kocasını bakıyordu.

İrfan onun bu halini farketti:

— Ne o? dedi, sen de yüzüme bakıp bakıp dalyorsun. Yoksa sen de Ahmedle aynı fikirdesin mi?

Hatice kocasını tecrübe etmek istedi:

— Hakikaten öyle İrfan... dedi, sahi çok, pek çok genç görünüyorsunuz... İrfan masasının başından kalkarak karısının yanındaki koltuğa oturdu:

— Sahi mi karıcığım... dedi, belki sana öyle görünüyorum...

— Yoooo... Hakikaten böyle...

İrfan:

— Nonoşum... dedi, ister mısın şimdi çıkalım... Benim öyle mühim bir işim yok... Seni otomobile Büyükdereye götüreyim, gezdireyim...

Hatice hayretten küçük dilini yutacaktı. Kocasının şimdiye kadar kendisine böyle bir muamele ettiğini, hele «Nonoşum» dediğini hatırlamıyordu.

O günü Büyükdereye kadar uzandılar. Otomobilde Hatice memnun memnun gülümsüyordu. Artık kocasını yola getirmenin sırrını öğrenmiş, saadetin anahtarlarını ele geçirmişti. Şışman kâtib kendisine gayet faydalı bir ders vermişti. Kendi kendine düşündü. Demek her insanın, her erkeğin zayıf bir tarafı vardı. Bunu anladıktan sonra artık o insanı yola getirmek işten bile değildi. Genç kadın içinden: «Yazık diyordu, şimdiye kadar bunca senelik kocamı onun kâtibi kadar tanıyamamışım...» İrfan'ın genç görünmek merakından başka bir kuruntusu daha vardı. Son derece yakışıklı, güzel bir adam olduğuna kâilidi. Aşağı yukarı her insanın kendisinde bulduğu bir meziyet vardır. Kimi kendini çok zeki sanır, kimi fevkalâde becerikli olduğuna inanmıştır. İrfan da kendisinin dehşetli güzel, cazibeli bir erkek olduğuna kâilidi.

Fakat ne yazık ki İrfan son senelerde çok çökmüştü. Saçları tamamiyle döküldüğü için kafası dam dazlaktır. Omuzları öne doğru çökmüş, hafif tertib kanburlaşmıştır. Lâkin insanlar kendilerinin işlerine gelen güzel yalanlardan hoşlanırlar. Meşhur: «Söyle Taratar ağası... Yalan da olsa hoşuma gidiyor...» sözünü unutmamalı...

İşte İrfan da güzelliğine, gençliğine âid söylenilen her sözden pek hoşlanıyordu. Üstelik İrfan gençliği, güzelliği hakkında söylenilen şeylerin yalan olmadığına da kanıdı.

Artık o günden sonra Hatice için yeni bir hayat başlamıştı. Kocası eve ne kadar aksi, ne kadar suratlı gelse hemen gençlikten, güzellikten bahis açar, meselâ:

— Vallahi İrfancığım... Arkadaşlarımın kocalarına bakıyorum da içlerinde senden genç yok... Dedim mi? Kocasında ne aksilik kaldı, ne suratlılık, yalnız hafif bir itiraz:

— Yok canım Haticeğim... Mübalağa ediyorsun Vallahi...

— Ne mübalağası, ne mübalağası? Ben hakikatten bahsediyorum...

— Canım meselâ İhsan da genç değil mi?

— İhsan mı? Sen onun oğlu yerinde

görünüyorsun...

— Amma yaptın ha... 30 yaşında bir adamın benim kadar oğlu olur mu? İhsan 30 yaşında... Hani onunla akran görünüyorsunuz desen akımlı erer... Fakat nasıl oğlu olurum...

Hatice'nin kocasına birşey aldırma canı istedi değil mi? Meselâ pahalı bir tuvalet... Derhal güzellikten bahis açar:

— Ben tanıdığım bütün erkekler arasından senden güzelliği göremiyorum... Deyince İrfanda hoşafın yağı kesilir... gene bir itiraz:

— Evet amma... Kadri de sinema artisti gibi çocuk canım...

— Yoooo; yoooo... Senin yanında pek sönük kalıyor... Yüzüne karşı söylemek gibi olmasın... Sende bir başkalık var...

— Sana öyle giliyor karıcığım... Belki evvelden olsaydı sözün bir dereceye kadar doğru olurdu. Fakat şimdi saçlarım tamamiyle döküldü... Sonra...

Hatice kocasının sesini keser:

— Saçlarının döküldüğü sana bir kibarlık, bir okumuş yazmış erkek hissin veriyor... Diyorum ya sende bir başkalık var... Kocacığım, bugün hani o şık tuvaleti alır mıyız?...

İrfan hemen cevap verir:

— Tabii karıcığım.

Şimdi İrfan da Hatice de hayatlarından memnundurlar. Yalnız İrfan'ın bir türlü içinden çıkamadığı bir muamma var... neden öteki kadınlar karısı kadar kendisinin dayanılmaz cazibesinden anlamıyorlar? İşte İrfan bir türlü buna akıl erdiremiyor, zaman zaman kendi kendine: «Hatice çok zevkli bir kadın... Hakikî güzellikten o anlıyor...» diyor.

(Bir yıldız)

Emin Coşkundere adında
muharririmiz yoktur

Emin Coşkundere adında birinin Anadolu'da Akşam muharriri sıfatıyla gezdiği ve abone kaydettiği haber alınmıştır. Gazetemizin bu namda hiç bir muharrir veya muhabiri olmadığını, kendisine abone parası veren olursa mesuliyet kabul etmeyeceğimizi beyan ederiz.

Mühim ihtar:

İdaremiş tarafından mühürlü ve imzalı, aynı zamanda vilâyetçe tasdik edilmiş ve «abone kaydine mezdur» ibaresini muhtevî vesikası olmaları emniyet ve itimad edilmemesini, aksi takdirde mesuliyet kabul etmeyeceğimizi beyan ederiz.

HEYECAN ve NEŞE
YARATMAK

Doktorlarımız tasdik eder ki, hastalıklarımızın çoğu ruhidir. Zaaftan, cesaretsizlikten, korkudan, melânkoliden, ümitsizlikten doğar. Menşei ise heyecansızlık ve neşesizliktir.

Bugün hastaneleri boşaltacak yegâne ilâc: Heyecan ve neşedir.

Bir hastaneye gidiniz, hastaların elemelerini, endişelerini güler bir yüz ve itimadla kaldırmaz, derhal yataklarından kalkarlar ve evlerine koşarlar.

İşte insan makinesine bu kuvvetleri vermek, hayatı sadetlerle geçirmek her teşebbüs ve azimde muvaffak olmanın sırrıdır.

Bu da her mevsim değişiminde kanın küreyvatı hamrasını tazeleyip çoğaltmakla olur. Bir şişe (FOSFARSOL) bu hayat kuvvetlerini bir hafta içinde temin eder. (FOSFARSOL) kan, kuvvet, ve ışıhtayı artırır. Lâzım olan kalori ve enerjii verir. Sinir ve asabî buhranlardan kurtarır, uykusuzluğu, fena düşünceleri, muannid kabızları giderir, vücudü daima genc, dinc tutar. Maddî ve manevî yorgunlukları alır. Bilhassa belgevşekliği ve ademi iktidarda büyük rol oynar. Çünkü daima uzviyetimizde neş'e ve heyecanlar yaratır. Her eczanede bulunur.

DİŞİ KORSAN

Tarihî Deniz Romanı

Yazan: İskender F. Sertelli

Tefrika No: 5

Anivas'ın sözleri hükümdarın içinde yeni
bir şüphe daha uyandırmıştı

— Uşak ne oldu?
— Ne mi oldu?! Yanına sokulduğum zaman ölmüştü. Vücudü soğuyordu.

İmparatorun hayreti gittikçe artıyordu.

Anivas sözüne devam etti:

— O, bana: «İsterseniz, uşağınızı dirilteyim?» dedi.

— Sen ne cevap verdin?

— Evlenmek istediğim bir kadına göz diken uşağımın bir daha yüzünü görmek istemediğimi söyledim. Ve cesedini mezarlığa gönderip gömdürdüm.

— Garib şey! Bu anlattıkların hakikatse, ben de onun gökten indiğine inanacağım. O halde şimdi muhafızlarım emir veriyorum. Fidayı şehrin her köşesinde arasınlar.

— Boşuna dolaşacaklar, haşmetmaab! Bulmak mümkün olsaydı, ben daha önce bulurdum.

— Tekrar göge çıktığından eminsin demek?

— Evet.

— Acaba neden döndü geldiği yere?...

— Bunun sebebini katî olarak bilmiyorum amma, o, insanların aklından geçeni de bilirdi, haşmetmaab!

— Onun için fena şeyler mi düşünüydün?

— Hayır. Onun için daima iyilik düşünürdüm. Fakat, geçen gün yolda giderken atımın başını tutan ve benden kocasının terfiini isteyen genç bir kadının yanağını okşamışım. O gece evime döndüğüm zaman Fidayı yatağa buldum. Bu fena ve ihtiyatsızca hareketimi keşfettiğinde şüphem yoktu. O gece yüzüne bakamadım. Ertesi günü de kayboldu. O, bir daha dönmeye, haşmetmaab! Ben, artık, ölüncüye kadar muztarib yaşamağa mahkûmum. Müsaade ediniz de bir kaç gün İznikte alle ocağında dinleneyim!

«Allahın kızı» ölünden
kurtuluyor mu?

Anivas saraydan gider gitmez, imparator mabeyincisine şu emri verdi:

— Fidayı bodrumdan çıkar. Harremde güzel bir odaya götür ve kendisine ölüm cezasından affedildiğini haber ver!

Periklis imparatorun yüzüne hayretle baktı:

— Onu bu gece ateşte yakmağa karar vermiştiniz... Ne çabuk vazgeçtiniz?

— Sus, Periklis, günaha girmek! Onun gökten indiğine ben de inanırım. Başına göklerden bir felâket gelmesini istemem.

— Fakat, bu kadının gözleri insana itimad vermiyor, haşmetmaab! O belki «şeytanın kızı» olabilir. Lâkin Allahın kızı olamaz.

— Haydi, sus dedim ya. Fidayı incitmeden yeni odasına götürsünler.

★

Fida, Anivasın şefaatine uğrıyacağından emnidi. Bodrumda büyük bir ümidle halâsını bekliyordu.

Periklis bodrumun kapısını açtı:

— Meleklerin yardımıyla ölüm cezasından kurtulduunuz!

Dedi... Bir haremağası Fidanın koluna girdi. Onu yeni döşenmiş temiz bir odaya götürdüler.

Fidanın kafasında kıvrılan bir istifham vardı:

— Acaba beni gerçekten imparatorun oğlu mu kaçırdı buraya Yoksa bu bir tuzak mıydı?

Atinalı kadın şimdi imparatorun şüpheleniyordu. Ölüm cezasından affedildiğine bakılırsa, bu işle doğruya doğruya imparatorun meşgul olduğu anlaşılıyordu.

Fida, Atinadan Bizansa niçin ve nasıl gelmişti?

Bu bir sırdu. Onun Bizansa niçin ve nasıl geldiğini hiç kimse bilmiyordu. O gerçekten gökten mi inmişti? Fida buna inananları düşünmüştü:

— Bizansta bir hayli ahmak varmış. İmparatorla Anivas bu ahmakların başında sayılabilir...

Diyerek gültüyordu.

Oysa ki, imparator Mihail, Atinalı kadının zannettiği kadar ahmak görgüslü ve her şeye kolay inanır bir hükümdar değildi. Anivasın sözleri Mihaili bu efsaneye inandırmaktan ziyade hükümdarın içinde yeni bir şüphe daha uyandırmıştı. Mihail kendi kendine şöyle düşündüyordu:

— Arabların [1] vaktile «beş sene muhasarası» Bizanslılara büyük bir ders olmuştu. O zaman Arab istilâsı Küçük Asyayı yıkıyordu. İslâm donanması Kadiköyüne kadar gelip şehri muhasaraya başladığı zaman Bizansta bir çok elleri vardı... Bu gizli eller Bizans imparatorluğuna ne zararlar vermişti. Şimdi Atinalı dukağı ile aramız açıldı. Atinalı Lâtinler bizi Arab korsanlarıyla - el altından - tehdit edip duruyorlar. Bu kadının içyüzümüzü anlamak üzere buraya gönderildiğinde şüphe yere yoktur. Onu tatlılıkla elde edip, buraya ne maksadla geldiğini öğrenmeğe çalışacağım.

Mihailin bu düşüncesi çok makuldü. O geçmiş günlerin hadiselerini gözönünde tutarak, her şeyden ve herkesten şüpheleniyordu. Atina dukasının:

«— Ben günün birinde Bizans içinde bulunacağım! Bizans tahtını Mihaile bırakmayacağım!»

Sözü de yalan ve uydurma değildi. Atina dukasının bu sözünü Avrupa ve bilhassa Balkanlarda duymayan kalmamıştı.

Mihail Paleolog bu vaziyet karşısında yabancı olan herkesten şüphe etmekte kendini haklı buluyordu.

Gerçi şimdi ne Emeviler tehlikesi vardı. Ne de Arabistanda muntazam bir Arab devleti hüküm sürüyordu. Hepsî dağılmış bir halde yaşıyorlardı. Ordularından, eski akıncı kahramanlarından bir ferd bile kalmamıştı. Mihaili düşündüren bir nokta vardı: Arabistandaki kabilelerin birleşmesi ihtimall. Eğer bu kabileleri Bizans aleyhinde tahrik edenler varsa, kabilelerin Bizans üzerine yürümeleri muhtemeldi. Belki de bunlara Lâtinler yardım edecekti. Arab sahillerinde korsanlık yapan Arab denizcilerinin arasında heyecanlı akınları ve vurgunları işitilmeyor değildi. Fakat bu korsanlar - Lâtinlerden himaye görmeden - Bizans üzerine yürümek cesaretini gösteremeyilerdi.

Mihail, Fida üzerinde toplanan şüpheleri tahakkuk etmeden, Atina'ya ve Arab sahillerine casuslar göndermeyi de düşünüyordu.

— Hele bakalım, dedi, ilkönce şu «ebedi hayat» a mazhar olan «Allahın kızı» ile görüşeyim. Onun sırrını anladıktan sonra, icab eden tedbirlere başvuracağım.

Mihail o gece Fidayı çağırtdı. Onunla birlikte yemek yedi, şarab içti ve kendisine çok hürmet gösterdi.

★

Ateş gecesi..

Sarayının balkonundan bahçedeki meşaleleri seyrediyorlardı.

İmparatorun sağında Fida, solunda Dafne oturuyordu. Periklis, Mihailin arkasında ayakta duruyordu.

Bahçede çıplak denemek kadar açık, ince tüllere bürünmüş genç kadınlar ateş yığınlarının üstünden kol kol halkalanarak atıyorlardı.

Mugannilerin hazin şarkıları imparatorun sık sık şarab içmesine vesile oluyordu. Bir aralık Fida sordu:

(Arkası var)

[1] Arab ordularının (673 - 678) yıllarında denizden ve karadan Bizans paytahtına hücumlarını Bizanslılar unutmuşlardı. Bundan önce (668) de de Emevî halifesinin Şamdan gönderdiği ordu Kadiköyüne girerek karargâhı kurmuştu. Şimali Afrikada da garb istilâsına hazırlanan Kayruaniler Bizansa göz dikmişlerdi.

Büyük Şef dün Adanadan Ankaraya hareket ettiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

bir müddet kalarak kaymakam ve belediye reisinden izahat almışlardır. Yarım saat sonra tekrar istasyona avdet ederek halkın heyecanlı tezahüratı arasında trenle Adanaya müteveccihen hareket buyurmuşlardır.

Adanada

Adana 24 (A.A.) — Büyük şef bugün 16 ya 10 kala hususi trenlerle Mersinden Adanayı şereflendirdiler. Büyük Atasının geleceğini geç vakit haber almasına rağmen Adananın çehresi bir anda değişti, her taraf bir anda bayraklarla süslendi. Sanki sihirli bir ses bütün şehri dolaşmış ve halk Büyük Şefine karşı duyduğu hasreti gidermek için caddelere ve meydanlara dolmuştu.

Tren istasyona girer girmez binlerce halk, Atasının her işaretine her emrine göz kapayarak atılacağını sesinin bütün kuvvetle dünyaya bağırarak, binlerce genç istasyon meydanını ve caddesini alkış tufanına boğdu. Fabrikaların düdüklü şefin şehre girişini selamlıyor ve Adana halkının duyduğu mânalı heyecanı çok uzaklara götürüyordu.

Atatürk halkın ve askerî kıtaların sıralandığı istasyon caddesini ağır ağır geçtikten sonra parkın önünde durdular ve biraz sonra piyade ve topçu kıtaları Büyük Şefin önünde geçid resmine başladılar. Her bölümün önünde ve her bataryanın geçiş halkın yeni bir muhabbet ve takdir tezahürüne vesile oluyor ve Büyük Şefin çehresinde memnuniyet ve gurur intibaları görülmüyordu. Büyük Atasının önünden geçen her Mehmetçğin tunclaşmış yüzünde yurdun emniyet ve şerefi için neler yapmaya muktedir ve hazır olduğunu anlatan bariz bir ifadeyi görmemek imkân haricinde idi. Geçid resmi bittikten sonra Atatürk Tümkomutanının elini sıkarak kıtalarda gördüğü intizam ve canlılıktan dolayı memnuniyetlerini izhar ettiler. Bundan sonra Ulus parkını şereflendiren

Büyük Şef burada bir saatten fazla kaldılar. Vali ve belediye reis muavininden şehrin imarı hakkında mufassal malumat aldılar.

Ulus parkından çıktığı zaman caddeyi dolduran mektepçilerin teşkil ettiği büyük kalabalığın gösterdiği heyecan tasavvur edilemeyecek kadar büyüktü. Zabita intizamı temin hususunda büyük güçlüklerle karşılaşılıyor. Halk ölçüye sığmayan bir heyecan içinde idi.

Yığın yığın gencin Atatürkün otomobili önüne atıldığı görülmüyordu. Büyük Şef bir an bile eksilmeyen sevgi ve hayranlık tezahürleri içinde istasyona vardılar. Burada vagonlarında tüm komutanı, vali, belediye reis muavinini kabul ederek bir müddet konuştuktan sonra trenleri coşkun alkış tufanı içinde Adanayı terketti. Bu anda topçu alayının bataryaları Şefe uğurlu seyahatler diliyordu.

Ankaraya hareket

Adana 24 (Hususi) — Atatürk 17 buçukta Ankaraya müteveccihen hareket buyurdular. Halk istasyonda çok coşkun tezahürat yaptı.

Hatay işi Atatürkü şahsen alâkadar eden bir meseledir

(Baş tarafı birinci sahifede)

san alâkadar eden bir meseledir. Çünkü Bundan on sene evvel Türk ana vatanından ayrıldıklarından dolayı mateme bürünmüş olan kadınlara Atatürk onları kurtaracağını vadetmişti. O zamandanberi on sene geçti. Atatürk gibi, millet mevzu-bahsolunca hiç bir tereddüd tanımayan bir adam için bu, çok uzun bir devredir.

Samo Prava gazetesi, Atatürkün yarın da tereddüd edip etmeyeceğini soruyor?

Filistinde kanlı çarpışmalar

Bir kişi öldü, 18 kişi yaralandı

Kudüs 24 (A.A.) — Bu sabah Kudüs'de ateşli silâhlar bombalar ve taşlarla yapılan sekiz arbede esnasında bir kişi ölmüş ve on sekiz kişi yaralanmıştır. Ölen Yahudidir. Yaralananların on ikisi Arap, beşi Yahudi, biri de bir Rus rahibesidir.

Şam kapısına yarım mil mesafede ve valinin dairesi yakınında vukua gelmiş olan bu hâdiseler, birkaç haftadanberi Kudüs dahilinde vukua gelen ilk hâdiselerdir.

Belgrad beynelmilel tayyare sergisi

Sergiye 11 ecnebi memleket iştirak ediyor

Belgrad 24 (A.A.) — Yugoslav efkârı umumiyesi, 28 mayısta mutan bir surette açılacak olan beynelmilel birinci Belgrad tayyare sergisine ait hazırlıkları büyük bir alâka ile takip etmektedir. Bu sergiye 11 ecnebi memleketin muhtelif tayyare fabrikaları iştirak edecekler.

Daha şimdiden ufak avcı tayyarelerinden üç motörlü bombardıman tayyarelerine kadar en modern ve her hacimde birçok tayyareler, Belgrada gelmiş bulunmaktadır. Bunlar, serginin açılacağı fuarın geniş panayır-larına yerleştirilmiştir.

Viyanada nümayiş

Halk sokaklarda ekmek istemiş

Zürich 24 (A.A.) — Viyanadan gelen seyyahların anlattıklarına göre dün Viyana caddelerinde ekmek isteyen bir takım nümayişçi gruplarına tesadüf edilmiştir.

Polis askerin de müzahareti ile intizamı tesis etmiştir. Beş yüz kişinin tahşid kamplarına gönderilmiş olduğu rivayet edilmektedir.

Dün Mecliste sekiz bütçe kabul edildi

Baş tarafı 9 uncu sahifede)

İcra

İcranın hukuk kısmında son sene rakamlarının kaydettiği selâha rağmen yapılacak pek çok işlerimiz bulunduğuş aşıkârdır. Esasen bu iş için geçen sene sizlere vadettiğim gibi yabancısı bir mütehassıs celbettik. Bu zat büyük ve küçük muhtelif icra dairelerini tedkik ettikten sonra hasıl ettiği kanaati ve gördüğü kusur ve noksanların ıslahı için yazacağı raporu bu ayın sonunda göndereceğini vadederek memleketimizden ayrıldı. Bu mütehassıs vaki olan şifahî temaslarımızda icra ve iflâs kanunumuzun 50 - 60 kadar maddesini tadil etmek tavsiyesinde bulunacağını ve Türk adliyesinin bu müşkülü yenebilecek bir kuvvet ve kudrette bulunduğunu ifade etti.

Ceza evleri

Pek mütevazı vasıtalarla başlayan İmrâlı, Edirne, Zonguldak, İsparta yeni ceza evleri bugün birer canlı varlıktır. Üç sene evvel metruk ve halî bir ada olan İmrâlıda bugün üç büyük bina, iki atelye, üç ahır, iki depo, bir balıkthane, bir idare ve jandarma dairesi, bir değirmen, müteaddid binaları, imar edilen binlerce zeytin ağacı, bağları, sebze bahçeleri, iskelesi, yolları ve binlerce dönüm zeriyatı ile bir mamure haline getirilmiştir. Burada mahkûmlar bir taraftan kendi kendilerini idare ederken, diğer taraftan bu adayı zenginleştirmektedirler. Elyevm İmrâlı adasında 400 kişinin ektiklerini toplayabilmek için gelecek ay oraya gönderilmek üzere 330 mahkûm daha hazırladık.

Edirne, kardeşi İmrâlının tuttuğu yolda emin adımlarla yürümektedir. Elyevm orada bulunan 200 kişinin ektiklerini toplayabilmek için gelecek ay gönderilmek üzere 300 kişi daha hazırladık.

Zonguldak madenlerinde elyevm 350 mahkûmumuz çalışmaktadır. Maddî noktadan en müreffeh bir vaziyette bulunan Zonguldak ceza evindeki muvaffakiyetin sırrı, Adliye Vekâletinden ziyade oradaki maden müdür ve mühendislerinin hüsnüniyet ve çalışmalarında mündemiçtir. Onlar bizi, biz onları seviyor ve anlıyoruz. Mahkûmlar da her ikimizi seviyor ve anlıyorlar. Bu karşılıklı sevgi ve anlaşmadan sağlam köklü bir varlık fişkiriyor: Zonguldak ceza evi.

Açık havada serbes bir şekilde çalışan bu üç cezaevinin yalnız birinde iki jandarma mevcuttur. O jandarmalar mahkûmlardan ziyade İmrâlı adasına hariçten gelecekleri kontrol içindir.

İsparta, İspartada münhasıran halıcılık ile iştigal ediyoruz. Geçen sene 762 metre murabba halı imal eden bu cezaevini bu sene tevsi ve takviye etmek niyetindeyiz. Bugün bu dört yeni cezaevinin mevcudu 1023 tür, bundan nihayet iki ay sonra bu rakam iki misline balığ olacaktır. Açık havada ve serbes çalışan bu zavallı Türk çocukları beden ve ruh itibarıyla her hangi ağır vatanî bir vazifeyi emniyetle yapabilecek bir hale gelmişlerdir.

Bu ıslahhanelerin en büyük hocası, çalışmak ve çalıştırmak, ondan sonra da kıymetli müdür ve müfettişlerin nasihat ve dersleridir.

Gene bu çeşid icraatımızdan olmak üzere, geçen sene verilmiş olan bir tahsisatla Edirne'de mahkûm çocuklar için bir ıslahhane açtık. Bu yolda atmış olduğumuz ilk adımı teşkil eden bu müesseseye elyevm sinesinde 200 mahkûm çocuk barındırmaktadır. Bunlar iyi bir mürebbinin nezareti altında okuyorlar ve tamamen köylü çocuklardan tereküp ettiği için oradaki çifliğimizin hafif işlerinde çalıştırılıyorlar.

Bu müesseseye alınanlar mahkûmiyet müddetleri altı aydan fazla olan çocuklardır, daha az bir müddetle mahkûm olan çocuklar için mahallerinde infaz şekli aranmaktadır.

Felecek sene bu müessesenin bir kardeşini de Şark vilâyetlerinde yapmak niyetindeyiz.

Arkadaşlar, bendeniz şahsen Adliye işlerimizin, hukuk kısmında olsun, ceza kısmında olsun kanun safhasında hüküm safhasında, ve hattâ icra ve infaz safhasında, her gece açıktır.

Türkiyesine yaraşır bir yolda ilerlemekte olduğuna kanaatindeyim.

Adliye Vekili, ceza ve hukuk davaları mahiyetleri hakkında izahat verdikten sonra ceza evleri mevcudları ve suçların mukayyesini yaparak iş esasları üzerinde ıslâhat etrafında da beyanatta bulunmuştur.

B. Şükrü Saracoğlu sözüne devamla demiştir ki:

— Deniz ve kara ticareti kanunlarının ilk tadil lâiyahaları hazırlanmıştır. Son lâiyahalar vücut bulduktan sonra bu tatil içinde Meclise sevk edilecektir.

Nihayet arkadaşlar, devletimizin Büyük Reisinin nutuklarında Adliye'ye tevdi edilmiş olan vazifelerin tamamen yapılmakta olduğunu arz ederim ve iki sene evvel söylediğim bir cümle ile sözlerime nihayet veririm:

Türk Adliyesi, Türk ordusu gibi, Türk milletinin gururu olmak istiyor.

Evlenme yaş hadleri indirilecek

Adliye Vekili B. Şükrü Saracoğlu çok uzun süren izahatı arasında evlenme yaş hadleri meselesinde de temas etmiştir. Saracoğlunun söylediğine göre, kanunî tayin edilmiş olan evlenme yaş haddi memleketin bünyesine uymamaktadır. Yaş haddinin indirilmesi için bir kanun projesi hazırlanmaktadır.

Adliye bütçesinin kabulünden sonra Meclis yarın saat 14 te toplanmak üzere ictimâa nihayet vermiştir. Yarınki (bugünkü) toplantıda bütçe harici olarak ruznamede bulunan maddeler müzakere edilecektir.

Yugoslavyada

Radikal birliğinin toplantısında mühim nutuklar söylendi

Belgrad 24 (A.A.) — Dünkü bütün gazeteler, Yugoslav radikal birliğinin pazar günü Odzaç'da akdedtiği muazzam miting hakkında birçok malumat neşretmektedirler. Bu miting esnasında Ziraat nazırı B. Stoković ile eski nazırlardan B. Yanković 5 binden fazla hazırun muvacehesinde mühim nutuklar irad etmişlerdir.

İki nazır, bu nutuklarında Yugoslavyanın Stoyadinoviç kabinesi zamanındaki beynelmilel vaziyetin resanetinden bahsetmişlerdir.

B. Yanković, bilhassa B. Stoyadinoviç tarafından takip edilmiş olan harici siyasetin Yugoslavya milletine has bir siyaset olduğunu ve bunun Yugoslavyanın beynelmilel siyasî bloklar arasındaki ihtilâflara neden dolayı iştirak etmek istememiş olduğunu izaha kâfi bulunduğunu beyan etmiştir.

Danimarkada iki vapura suikast

Kopenhag 24 (A.A.) — Dün iki vapura karşı dinamitle suikastte bulunulmuştur. Failler meçhuldür. 900 er tonluk olan bu iki vapur Sen Sebastiyen İspanyol seyrisefain şirketi hesabına yapılmış ve 1937 mayısında İspanyol hükûmetinin bu vapurların teslimi hakkındaki talebi Danimarka mahkemesince reddolunmuştur.

Polis bu suikasti aydınlatmak için tahkikata başlamıştır.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Maçka, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Kurtuluş caddesinde A. Galapulo, Beyoğlu: Galatasaray, Posta sokağında Garip, Galata: Topçular caddesinde Hidayet, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Hüsnü Onar, Fatih: Sarıhanede İbrahim Halil, Karagörmük: Ahmed Suad, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Asaf, Akşaray: Etem Pertev, Beşiktaş: Halit, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Belkis, Küçükpazar: Bensason, Samatya: Koca-mustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Çağaloğlunda Abdülkadir, Şehremini: Topkapıda Nazım, Kadıköy: Pazaryolunda Rifat Muhtar, Modada Alâaddin, Üsküdar: İmrâhor, Heybellada: Halk, Büyükdada: Şinasi Rıza.

Her gece açık eczaneler: Tarabya, Yeniköy, Emirân, Rumelhisarı, Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe ve Anadoluhisarındaki eczaneler her gece açıktır.

Yavrum Oya! bugün yatıracağım para ile İş Bankasındaki hesabın 50 lirayı bulacak. Taliin varsa, haziran Keşidesinde bu paran birden 1000 lira artabilir.

Üşütmenin, Grip, Nezle, Baş ve Diş Ağrıların Kakt'i ilacı KESKİN KAŞELERİDİR

Bahçekapı SALİH
NECATİ

Denizbank Denizyolları

İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Acenteleri : — Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Yolcu salonu
Tel: 22740

Mudanya postaları

23 Mayıs 1938 Pazartesiinden itibaren Mudanya hattında yaz tarifesinin tatbikine başlanacaktır. Postalar Mudanyadan Cumartesiinden maada her gün saat 8,30 da ve İstanbuldan Cumartesi ve Pazardan maada her gün saat 16,30 da kalkacaklardır. Cumartesi postaları Mudanyadan saat 15 te ve İstanbuldan saat 14 te kalkacaklardır.

PAZAR TENEZZÜH POSTASI

İstanbuldan Pazar günleri saat 8,30 da kalkacak vapur Armutluya uğrarak 11,10 da Mudanya'ya varıp Gemlige gidecek ve Gemlikten dönerek saat 19 da Mudanyadan kalkıp Armutlu'ya uğrarak 21,50 de İstanbula gelecek ve saat 22,20 de tekrar Mudanya ve Gemlige dönecektir. İstanbulda 21,50 de gelecek bu postanın şehir dahili vapur ve tren iltisakı temin edilmiştir. Mudanya postaları Karaköy rıhtımından kalkacaklardır. İşbu postalara ald her türlü kolaylık ve teferüatı ihtiva eden risaleler acentelerimizden ve AKAY işletmesi ve ŞİRKETİ HAYRİYE gışelerinden tedarik edilebilir. (2946)

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3
Svenska Orient Linien Gothenburg
Gothenburg, Stockholm, Oslo, Dantzig,
Dönya Copenhag Abo Reval ve bütün
Baltik limanları şark ve Karadeniz başlıca
limanları arasında 15 günde bir azimete
ve aydıt için muntazam postalar.
Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslo-
dan beklenen vapurlar.
Gdynia vapuru 25 Mayıs'a doğru.
Nordland vapuru 26 Mayıs'a doğru.
Göteborg vapuru 5 Haziran'a doğru.
Yakında İstanbuldan Hamburg Roter-
dam - Kopenhag, Gdynia Gothenburg,
Dantzig - Stockholm, ve Oslo limanları
için hareket edecek vapurlar.
Gdynia vapuru 25 Mayıs'a doğru.
Nordland vapuru 26 Mayıs'a doğru.
Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han
3 üncü katta kâin acentahına müracaat.
Tel: 44991 - 2 - 3

Beyoğlu birinci sulh hukuk mahkemesinden:

Hristina Emliyo ve sairinin müştereken mutasarrıf oldukları 3000 lira muhammen kıymetli Feriköy Birinci kısım mahallesinde Büyükdere sokagında eski 3-3 mükerer ve yeni 3-5 No. li dükkânı müşterek evin tamamı izalei suyu için açık arttırmaya konulduğundan 27/6/938 pazartesi günü saat 15 den 16 ya kadar Beyoğlu sulh mahkemesi başkâtıplığına müzayede ile satılacaktır.

1 — Arttırma bedeli tahmin edilen kıymetin % 75 ni bulduğu takdirde o gün ihale edilecektir. Bulmadığı takdirde 15 inci gününe gelen 12/7/938 salı günü saat 15 den 16 ya kadar icra olunacak ve en çok arttırana ihale olunacaktır.

2 — İhaleye kadar birikmiş maliye, Belediye vergileri ve evkaf icaresi 20 senelik evkaf taviz bedeli ve tellâliye müstehkeki aittir.

3 — Arttırmaya girmek isteyenler muhammen bedelinin % 7,5 nisbetinde teminat akçası veya ulusal bir bankanın teminat mektubunu getirmeleri lâzımdır.

4 — Arttırma bedeli ihaleden itibaren beş gün içinde mahkeme kasasına yatırılacaktır. Aksi takdirde ihale bozulur ve farkı fiat ve zarar ziyân ve faiz bilâhüküm alınacaktır.

5 — 2004 sayılı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesine tevfiğin gayri menkul üzerindeki ipotek sahibi alacaklılarla diğer alacaklılar gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve mesarife dair olan iddialarını isbat için ilân gününden itibaren 20 gün içinde evrakı müstahkemiyle birlikte satış memuruna müracaat etmelidirler. Aksi takdirde hakları tapu kütüğü ile sabit olmaları satış parasının paylaşmasından hariç kılınır.

6 — Şartname mahkeme divanhanesinin herkesin görebileceği yere asılmıştır. Fazla malûmat almak isteyenlerin 938/14 sayılı başyazganlığa müracaatları ilân olunur. (7911)

Dr. HORHORUNİ

Sirkeci tramvay yolu, Viyana oteli yanında hastalarını kabul eder.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

- I — Şartnamelerine ekli listede Cins ve miktarı yazılı 3395 kilo muhtelif renk Lito, Tipo ve Otomatik mürekkebi pazarlıkla satın alınacaktır.
II — Pazarlık 2/VI/938 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.
III — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2850)

- I — Şartnamelerine ekli listede eb'ad ve miktarı gösterilen 60000 adet nihayetsiz şerit pazarlıkla satın alınacaktır.
II — Pazarlık 27/5/938 tarihine rastlayan cuma günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2024)

Cinsi	Senede birikecek asgari kilosu
Bobinlerden çıkan triftil tahtası	20.000
Kafes kapak tahtası	25.000
Düz kapak tahtası	10.000
Ambalaj kâğıdı parçası tahtası	7.500

- I — Cins ve miktarları yukarıda yazılı eşya 6/VI/938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de pazarlıkla satılacaktır.
II — İsteklilerin malları her gün Cibali Kutu Fabrikasında görmeleri ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte Kabataşta İnhisarlar Levazım ve Mübayaat şubesindeki satış komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (2987)

- 1500 Kilo arap sabunu S. 15
300 » zamkı arabı » 16
I — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme şartnameleri mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.
II — Pazarlık 9/VI/938 tarihine rastlayan perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.
III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.
IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3055)

- I — İdaremin Paşa limanı Tütün Bakımevi çatı ve döşemelerinde şartnamesi mucibince yapılacak inşaat ve tamirat pazarlık usulüyle eksiltmeye konmuştur.
II — Keşif bedeli 2703 lira 75 kuruş ve muvakkat teminatı 203 liradır.
III — Eksiltme 1/VI/938 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 14.30 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

- IV — Şartnameler 7 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar Levazım ve mübayaat şubesinden alınabilir.
V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3054)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Açık cihetler

Yeri	Nev'i	Vazife miktarı
1 — Beşiktaşda Dikilitaş camii	İmamlık ve hatiplik	450
1 — Kasımpaşada Küçük Piyale camii	»	450
1 — Yıldızda Hoca Hayri camii	»	300
3		
1 — Beşiktaşda Türk Ali camii	Müezzinlik ve kayyımlik	300
1 — Beşiktaşda Ekmekcibaşlı Ali ağa camii	»	200
1 — Büyükdere Cezayirli Gz. Hasan paşa camii	»	450
1 — Kasımpaşada Sahaf Muhiddin Camii	»	200
1 — Kasımpaşada Hacı Hüseyin camii	»	450
1 — Yıldızda Hoca Hayri camii	»	200

Yukarıda yerleri ve nevileri vazifeleri miktarı gösterilen münhal cihetlerden 3 imamlık ve hatiplik için mayısın 30 uncu pazartesi günü ve 6 müezzinlik ve kayyımlik cihetleri için de Haziranın 13 üncü pazartesi günü saat 14 de müsabaka imtihanı icra kılınacaktır.

Müsabakaya iştirak etmek isteyenlerin 1 saat evvel Beyoğlu Vakıflar müdürlüğüne müracaat eylemeleri lâzım gelmektedir. (2835)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Metre mikâbı muhammen bedeli 29 lira olan 1300 adet çam tomruk 2/6/938 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2612,33 liralık muvakkat teminat ile kanunu tayin ettiği vesikaları ve Nafia müteahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 174 kuruşa Ankara, Haydarpaşa, İzmir ve Eskişehir veznelelerinde satılmaktadır. (2920)

Emlâk ve Eytam Bankası

Kiralık dükkân

Esas No.	Yeri	Nev'i	Eski veya muhammen kirası	Depozitosu
14/2	Beyoğlu, Aşklar Meydanı Cumhuriyet	Dükkân	185,—	28,—
	Gazinosu ittisalinde 4 Taj No. lu.			

Yukarıda adresi yazılı dükkân bir sene müddetle ve açık arttırma usulüyle kiraya verilecektir.

İhale 30/5/938 pazartesi günü saat ondadır.

İsteklilerin bildirilen gün ve saatte depozito akçesi ve nüfus tezkereleriyle birlikte mahkemeye gelmeleri (735) (2975)

Emniyet Sandığı İlânları

Satılık kıymetli mücevherler

Holümüzde teşhir edilen gayet kıymetli mücevherlerden mürekkep koleksiyonları behemehal görünüz. (3037)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti ve mahallesi	Cadde veya sokağı	No. su	Cinsi	Muhammen aylığı
Hoca paşa	Ankara	96	Dükkân ve üstünde altı oda	50 00
Çelebi oğlu Alâeddin	Çiçek pazarı	16	Mağaza	100 00
Fatih Dülger zade	Nalbant	23-25	Elyevm lâstik imalâtı	56 50
Gedikpaşa, Divan ali		65	Dükkân	20 00
Çelebi oğlu Alâeddin Yeni cami avlusu		39-109	»	17 50
Balat, Karabaş, Vapur iskelesi		15	»	10 00
Bahk pazarı, Ahi çelebi yumurtacılar		50-284	»	7 50
Çarşı	Püskülcüler	13	»	4 00
»	Reis oğlu	39-34	»	3 50
Tavşan taşı Saraç İshak İbrahim paşa yokuşu		4	Kepenekçi camii	3 00
Fatih Kirmastı	Küçük Karaman	51	Baraka dükkân	4 00
Çarşıda	Perdahçılar	21	Nisif dükkân	2 00
Aksaray Baba Hasan Âlemi Cami		1-1-	Cami içinde 2 oda	2 00
Cibali Seferikoz	Vapur iskelesi		» avlu mahalli	3 00
Babâli, Lala Hayrettin	Beşir ağa	7	Beşir ağa tekkesi	18 00
Kadirga, Şehsuvar bey	Kadirga	53	Arsa ve Kahvehane	12 00
Çarşamba Beyceğiz	Fethiye	5	Dükkân	2 00
Eyüp Kızıl mescit	Dibağhane	47	»	1 50
Balıkpazarı	Hasır iskelesi		Arnavutköy pazar ka- yığı iskele mahalli.	8 00

Müddeti icar: Teslimi tarihinden 939 senesi Mayıs nihayetine kadar. Yenibahçede Vakıf fidanlıklar civarında yetişmiş olan otlar (mevsiminde biçip kaldırmak üzere) Lira. 40

Yukarıda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. İstekliler 31/Mayıs/1938 salı günü saat on beşe kadar pey paralarıyla beraber Çemberlitaşta İstanbul vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (2977)

Gaziantep Nafia müdürlüğünden:

1 — 51239 lira 15 kuruş bedeli keşifli Tahtaköprü, Melikanlı, ve Alagöz banisi Gümrük karakolları inşaatı 25/5/938 tarihinden itibaren 20 gün müddetle kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konmuştur. Muvakkat teminat 3812 liradır.

2 — İhale 14/6/938 tarihine rastlayan salı günü saat 16 da Gaziantep Nafia Müdürlüğünde toplanacak eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Keşif ve projelerle hususî ve eksiltme şartnamelerini görmek isteyenler Gaziantep Nafia Müdürlüğüne müracaat edeceklerdir.

4 — İsteklilerin elinde Nafia vekâletince verilmiş müteahhitlik vesikası bulunması şarttır?

5 — İstekliler 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde yazılı vesikalar ve muvakkat teminat makbuzu veya Banka kefalet mektuplarıyla birlikte kanunun tarifât ve şartnamedeki şeraitine tamamen uygun ve noksan-sız olarak yazacakları teklif mektuplarını havi kapalı zarfları ihale saatinden bir saat evvel komisyon reisliğine vermeleri ilân olunur. (3047)

Harici Askerî Kit'atı İlânları

Askerî Okullara Talebe Alınıyor

1 — 938 - 939 yılı için İstanbulda bulunan Kuleli ve Maltepe Askerî Liseleri ile Bursa Askerî Lisesi, Kırıkkalede bulunan Askerî Sanat Lisesi ve Konya, Erzurum Askerî Orta Okullarına talebe alınacaktır. Kaydı kabul şartları hakkında malûmat Askerlik şubelerinde ve Okullarda vardır.

2 — Kaydı kabul için müracaat zamanı 1/Haziran/938 ile 25/Temmuz/938 arasındadır.

Talebe hangi okula girmek istiyorsa bir dilekçe ile doğrudan doğruya o okul müdürüne müracaat edecektir. Dilekçeye iki fotoğraf ile bir tane 6 kuruşluk posta pulu ilgiltilmiş bulunmalı ve mensup olduğu Askerlik şubesi, Babasının adı ve mesleği ile kendi adı, okuduğu okulun ismiyle hangi sınıfta bulunduğu, yabancı dil okuyorsa hangisini okuduğu ve okulundaki kayıt numarası, boyu, yaşı, ağırlığı ve oturduğu yerin adresi vazih olarak yazılmalıdır.

3 — Mekteplerin bulunduğu şehirler haricinden müracaat edecek talebeler ayrıca ikinci bir dilekçe ile de Askerlik şubelerine başvuracaklardır. Askerlik şubeleri sihhî muayeneleriyle lüzumlu kaydı kabul kâğıtlarını tamamlattıracaklar ve 1 Temmuzda talebenin gireceği okul müdürüne yalnız kâğıtlarını göndercekler ve talebeler mektep müdürleri tarafından çağrılmadıkça mektebe gönderilmeyecektir.

4 — Okullar yatılı ve parasızdır. Talebenin işesinden başka giydirilmesi, tehzizatı, okul tarafından temin edilir. Ve her ay bir miktar da maaş verilir. «830» «2444»

Türk Kuşu Genel Direktörlüğünden

1 — Pılânör inşaatında kullanılmak üzere muhtelif boya ve tutkal çelik sac ve boru muhtelif tel civata ve somun Rondelâ tandör kontrplâk kalası radanza kaplama bezi lâstik kablo vesaire satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli GÜMRÜKLÜ VE KURUM TESLİM 48.370.30 lira ilk teminatı 3.627.77 liradır.

3 — Eksiltme kapalı zarf usulü ile 26 mayıs 938 çarşamba günü saat 15 de Türk hava kurumu genel merkezi binasında toplanacak Türk kuşu satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Alınacak malzemenin tam listesi fenni evsafı eksiltme şartnamesi ve mukavele müsveddesi Ankarada Türk kuşu ikmal bürosundan İstanbulda Pi-yango Direktörlüğünden parasız verilir.

5 — Teklif mektupları 2490 sayılı kanunun kapalı zarf usulüne temas edememesi hükümlerine uygun bir şekilde kapatılmış olarak ihale saatinden bir saat evveline kadar Türk kuşu ikmal bürosuna verilmiş olmalıdır.

6 — İsteklilerin belli gün ve saatte vesikalarıyla beraber müracaatları, (2881)

Şimdiden FRIGIDAIRE ile tasarrufa başlayınız

● 1938 FRIGIDAIRE'in malik olduğu birçok vasıflar arasında müccehhez olduğu yeni sessiz Ekovat'in temin ettiği şayanı hayret iktisat ve yeni "Quickube" çekme-celerinin harikulâde kolaylıkla işlemesi en çok nazarı dik-katı celbeder. Gözlerinizle görmeden, bunların temin et-tiği büyük faydaların hakiki kıymeti hakkında bir fikir edi-nemezsiniz.

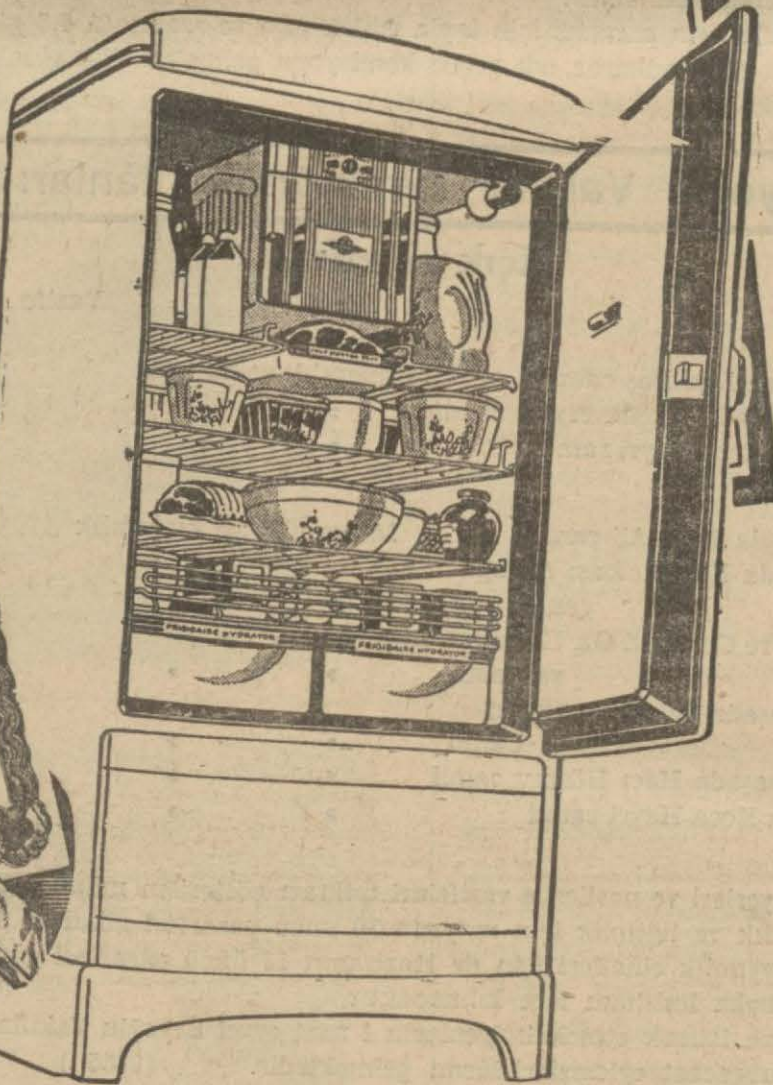
Mühendislerin tekniğinin bir mutfığa bu derece konfor ve kolaylık temin etmesi, bu derece vakit ve binnetice para kazandırması adeta inanılmaz bir hakikattir. 1938 FRIGIDAIRE'lerini görmeğe geliniz. Dolapların kar-gibi beyaz harici aksamı üzerine, dahilinin kusursuz por-seleni üzerine elinizi sürünüz. Yeni "Quickube" çekmece-lerini bizzat hareket ettiriniz. Yeni Ekovat'in bu derece idareli olmasının sebebini, niçin sessiz olduğunu ve niçin bu derece elverişli olduğunu bizzat tetkik edip kanaat ge-tiriniz. Bütün bu dellilleri gördükten sonra, dünyanın ek-seri ev bayanlarının niçin FRIGIDAIRE'i tercih ettiklerinin sebebini anlıyacaksınız.

Siz de görerek, anlıyarak, kani olarak satın alınız.

1938 FRIGIDAIRE

**BOURLA
BİRADERLER**
İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

BAŞ - DIŞ - NEZLE

GRİP ve bütün
ağrıları derhal
geçirir

Eczanelerden 1 — 12 lük ambalajlarını ısrarla arayınız.

HASAN H. ÖGÜNÇ BAYRAK YAPIM EVİ

SATIŞ YERİ: Mısırçarşısı, Erzakambarı No. 1/3
T. C. 29/5/936 tarih 2994 sayılı TÜRK bayrağı kanununa tamamen uygun sabit renkli al boyalı Merinos yerli yünü kumaştan ay yıldızı dik-işsiz kendinden yapılan bayraklarımız teminatlı ve kat'iyyen solmaz ve yağmurdan da bozulmaz. Şurası muhakkaktır ki ay yıldızı kırmızı yün üzerine geliş güzel dikilmiş bayraklardan kat kat güzel ve esaslı olarak yapılmıştır.

Kırmızı zemin üzerine alâmetleri beyaz ve sabit modelli devletlerin bayraklarını tetkik ederseniz bu imal ettiğim bayraklarımızın metaneti ve cidden zarafeti bariz bir şekilde anlaşılır.

Bayrağa müteallik muhtelif siparişler kabul eder ve sür'atle yapılır.
Telefon: 23723.

I. KARON, BEYOGLU, TÜNELMEYDANI
«Beyers Mode für alle» mecmualarının satış yeri.

Sahibi Necmeddin Sadak

Umumi neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası

Nezle hastalıklarının
kara habercisidir

GRİPİN

Bir kale gibi sizi
müdafaa eder

Gripin nezleyi ve gripi geçirir, hara-reti düşürür.

Baş ve diş ağrılarına, romatizma sancılarına, sinir ve adalelerdeki ıztı-raplara karşı en kuvvetli deva Gripin-dir.

Havaların çok karışık ve tehlikeli olduğu günlerde sıhhtinizi korumak için şüphesiz Gripin kullanmalısınız.

İcabında günde 3 kaşe alabilir. İs-mine dikkat. Taklidlerinden sakınınız.

Ve Gripin yerine başka bir marka verilerse şiddetle raddediniz

Nasıl

EKMEK

Hiçbir evden eksik
olmazsa

NERVİN

de

HiÇ BİR EVDEN

eksik olmamalı.

ÇÜNKÜ:

NERVİN

SİNİR AĞRILARI
ASABI ÖKSÜRÜKLER
BAŞ DÖNMESİ
BAYGINLIK
ÇARPINTI
UYKUSUZLUK ve

SİNİRDEN

ileri gelen bütün
Rahatsızlıkları
İYİ EDER

Saatler birbirini takip ediyor ve hâlâ sabahleyin taze bir kuvvetle kalkabilmek için bize lazım olan sakin bir uykuya bir türlü kavuşamıyoruz.

İşte burada

VALIDOL imdadımıza yetişir!

Onu bir kere tecrübe ediniz. Zararsız ve sinirleri teskin edici olan bu ilaç uykusuzluğa karşı umulmaz bir devadır.

VALIDOL: damla, tablet ve hap halinde her eczanede bulunur.

BAKER

Mağazasının satığı elbiseler

1 — PEK MÜKEMMEL

2 — PRATİK

3 — GAYET ŞİK

4 — ÇOK UCUZ

Kostumlerin zengin çeşitleri her yerden iyi ve ucuz fiyat-larla satılmaktadır.

ZAYİ — Denizyolları kooperatifine aid 4003 No. 11 kamyonun arka plâ-kası zayı olduğundan ve yenisi alın-a-cğından eskisinin hükmü yoktur.